

Kommentek megítélése

Elemzés

Kommentek jelentősége

„Komment” kifejezés ismertsége

A kommentek, a kommentelés **megkerülhetetlen jelensége** a világhálónak: a rendszeresen internetezők döntő többsége, 82,2 százaléka ismeri a fogalom jelentését, s e felhasználók közül alig akadnak olyanok, akik legalább alkalmanként ne olvasnának bele a cikkeket, blogbejegyzéseket követő hozzászólásokba.

Kommentolvasási, kommentírási gyakoriság

Bár rendszeresen csak minden negyedik válaszadó kommentel, a komment kifejezést ismerők 68 százaléka írt már életében hozzászólást valamely cikk vagy blogbejegyzést követően. Összességében elmondható, hogy írni inkább a fiatalabb férfiak szeretnek, de a kommentek rendszeres olvasói között már sok nőt is találunk. Közös vonásuk, hogy jellemzően sok időt töltenek a világhálón.

A tanulmány során alapvető jelentőségűnek ítéltük a kommentírási, kommentolvasási gyakoriságot, így e tényezőalapján négy csoportba soroltuk a válaszadókat:

- **Kommentet gyakran ír:** legalább hetente ír kommenteket (26%)
- **Kommentet gyakran olvas:** legalább hetente olvas kommenteket (44%)
- **Kommentet ritkán olvas/ír:** heti gyakoriságnál ritkábban találkozik kommentekkel (24%)
- **Kommentet nem olvas/ír:** egyáltalán nem olvas vagy ír kommenteket (6%)

Általános attitűdök a kommenteléssel kapcsolatban

Az internetezők (azon része, mely ismeri a komment kifejezést) a kommentelést a **szólásszabadság egy formájának** (72%), így nélkülözhetetlennek tartják. S bár kevesen érzik úgy, hogy a kommentelők a többség véleményét közvetítik az olvasók számára, mégis szinte teljes körű az egyetértés abban, hogy **mindenkinek joga van kifejezni a véleményét** egy adott témával, cikkel kapcsolatban (82%).

A kommentelés további előnyei között tartják számon a felhasználók az informálódás lehetőségét, úgy látják, hogy gyakran értelmes viták, beszélgetések alakulnak ki egyes fórumokon, valamint a hozzászólások az újságírók számára is közvetítenek visszajelzéseket.

Bár a világhálón az értelmes, vitaindító hozzászólások vannak túlsúlyban, nincs olyan kommentolvasó, aki ne találkozott volna trágár, sértő, szélsőséges, akár szexuális jellegű vagy csak nem a témához illeszkedő kommenttel. E deviáns hozzászólások bármely oldalon megjelenhetnek, így nem találunk olyan honlapot, blogot, melyen a kommenteket maradéktalanul ajánlanák a megkérdezettek kiskorú gyermekeiknek.

Természetesen vannak azonban olyan oldalak, melyek olvasóinak többsége nem lát kivetnivalót az ott megjelenő kommentekben, de egyes szélsőségesebb hangvétellű (és akár igen népszerű) oldalak hozzászólásai egyértelműen nem valók gyermekeknek a felhasználók megítélése szerint.

A KUTATÁS HÁTTERE ÉS CÉLJA

A kutatás háttere és célja

- Az Ipsos Média-, Reklám-, Piac- és Véleménykutató Zrt. a Magyar Telekom Nyrt. És az Origo Zrt. Megbízásából, a Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesületével együttműködve 2011. októberében kutatást végzett az internetezők kommentelési szokásaival és a kommentekhez, hozzászólásokhoz kapcsolódó attitűdjeikkel kapcsolatban.
- A kutatás során végig szem előtt tartottuk a válaszadók kommentírási, kommentolvasási gyakoriságát, mely erőteljesen befolyásolja azok megítélését. A következő témaköröket érintette a kutatás:
 - *Kommentek általános megítélése*
 - *Kommentolvasási gyakoriság, szokások, indítékok felmérése*
 - *Kommentírási gyakoriság, szokások, indítékok felmérése*
 - *Anonimitás és eltörlésének megítélése*
 - *Moderálás szükségességének, módjainak megítélése*
- Bár az adatok a heti rendszerességgel internetező magyar lakosságra reprezentatívak, az elemzés további részében az ábrákon csupán azon válaszadókat jelenítettük meg, akik ismerik a komment kifejezést* (82,2%).

*A „Hallott-e már a kommentelésről? - Kommentelés alatt értjük az újságírók/bloggerek által írt/szerkesztett cikkekhez és blogbejegyzésekhez fűzött szubjektív olvasói véleménynyilvánításokat. Ezek rendszerint közvetlenül a cikk/blogbejegyzés alatt vagy mellett találhatók. A kommenteket más néven hozzászólásoknak is nevezik.” kérdésre „igen” választ adtak.

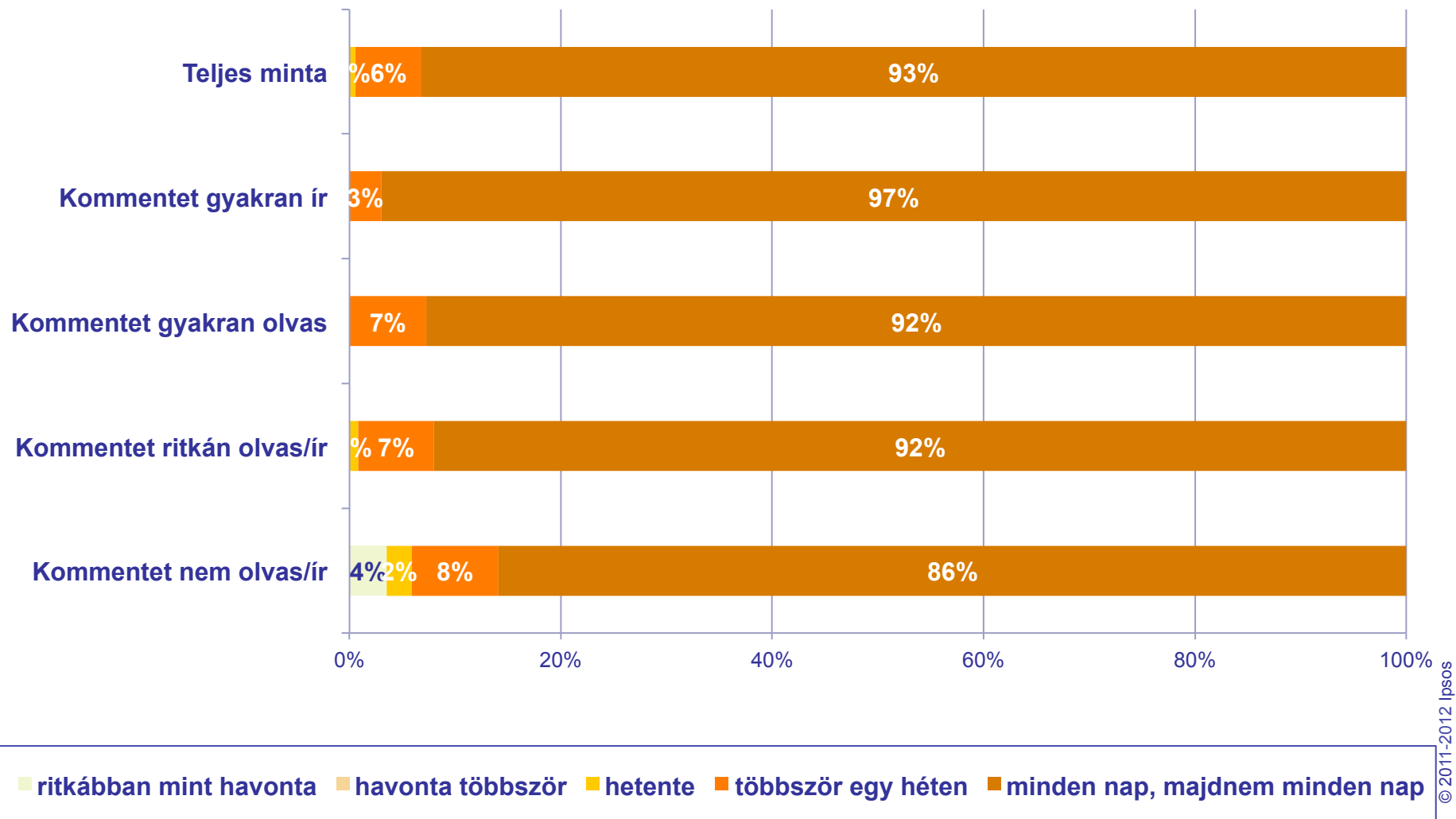
Módszertani összefoglaló

Adatfelvételi módszertan:	Online (CAWI) adatfelvétel
Válaszadók:	18+ internetezők, akik ismerik a „komment” kifejezést*
Minta forrása:	Ipsos lakossági (részben VOV) panel (80.000 fő)
Minta elemszám:	1437 fő
Adatfelvétel ideje:	2011. október 7-18.
Súlyozás:	Az adatok a 18+ éves, legalább heti rendszerességgel internetezőkre reprezentatívak: korcsoport, végzettség, településtípus, régió szerint A súlyozás forrása: Nemzeti Média Analízis 2010 Q4

Útmutató a tanulmányban szereplő ábrák olvasásához

- Ábráinkon leggyakrabban a megkérdezettek válaszainak megoszlását (%) illetve a – jellemzően ötfokú – skálák átlagait mutatjuk.
- Az ábrákon feltüntettük az egyes csoportok (pl. nők és férfiak) válaszai között mutatkozó statisztikailag szignifikáns különbségeket:
 - Piros körrel jelöljük az átlagosnál magasabb értékeket.
 - Kék körrel jelöljük az átlagosnál alacsonyabb értékeket.
 - A piros nyilak azt mutatják, ha egy-egy változó mentén tendenciaszerű növekedés vagy csökkenés tapasztalható.
- A tanulmányban szereplő táblázatok és diagramok celláinak összértéke egyes esetekben a 100%-ot $\pm 1\%$ eltéréssel adhatják ki, ami a kerekítés szabályainak természetes velejárója.

Internetezési gyakoriság

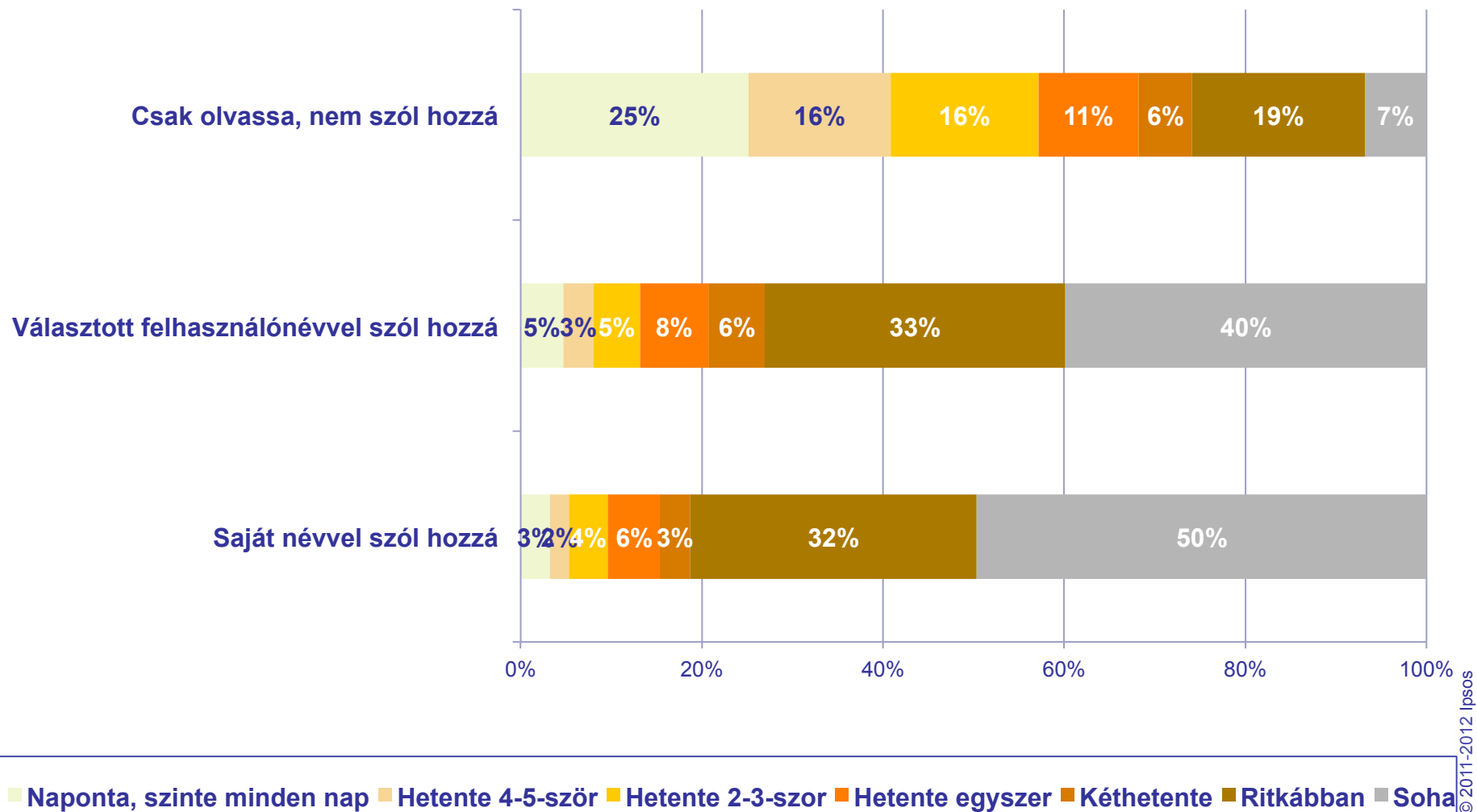

Célcsoportok kialakítása

- Az elemzés során a kommentírási illetve –olvasási szokások alapján kialakított célcsoportokat vizsgáltuk kiemelten, ugyanis a kommentezés, a kommentek megítélése egyértelműen függ azok használatától, használati gyakoriságától. E tényezők alapján a következő négy csoportot különítettünk el az internetezők körében:
 - **Kommentet gyakran ír:** legalább hetente ír kommenteket
 - **Kommentet gyakran olvas:** legalább hetente olvas kommenteket
 - **Kommentet ritkán olvas/ír:** heti gyakoriságnál ritkábban találkozik kommentekkel
 - **Kommentet nem olvas/ír:** egyáltalán nem olvas vagy ír kommenteket
- A célcsoportok kialakításnak módját illetve legfontosabb jellemzőit a következő ábrákon mutatjuk be.

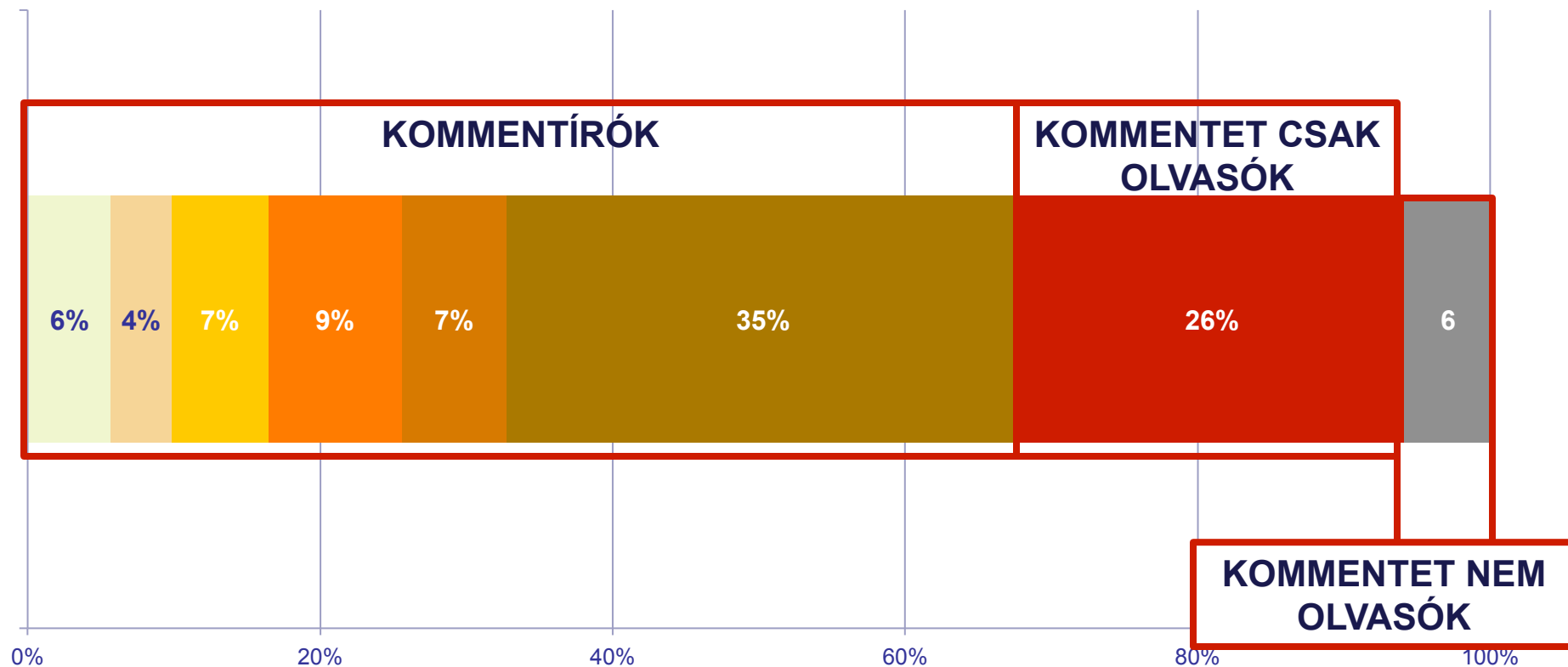
Célcsoportok kialakítása

Q6. Milyen gyakran szokta az alábbi tevékenységeket végezni?

Célcsoportok kialakítása

Q6. Milyen gyakran szokta az alábbi tevékenységeket végezni?

- Naponta, szinte minden nap kommentelők
- Hetente 2-3-szor kommentelők
- Kéthetente kommentelők
- Kommentet csak olvasók

- Hetente 4-5-szor kommentelők
- Hetente egyszer kommentelők
- Ritkábban kommentelők
- Kommentet nem olvasók

Célcsoportok kialakítása

%		Kommentolvasás							
		Naponta	Hetente 4-5-ször	Hetente 2-3-szor	Hetente egyszer	Kéthetente	Ritkábban	Soha	
Kommentírás	Naponta	4,9	0,5	0,1				0,2	6
	Hetente 4-5-ször	2,1	1,5	0,3	0,1	0,1			4
	Hetente 2-3-szor	3,1	1,5	1,7	0,0	0,1	0,3		7
	Hetente egyszer	2,8	2,4	1,0	2,2	0,3	0,5	0,0	9
	Kéthetente	1,8	1,5	1,2	1,3	0,6	0,8	0,0	7
	Ritkábban	5,8	5,4	7,2	5,1	2,4	8,5	0,7	35
	Soha	4,7	3,1	4,8	2,4	2,4	9,0	5,9	26
		25	16	16	11	6	19	7	100

**Kommentet
gyakran ír
26%**

**Kommentet
gyakran olvas
44%**

**Kommentet
ritkán olvas/ír
24%**

**Kommentet
nem olvas/ír
6%**

CÉLCSOPORTOK ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Célcsoportok általános jellemzése

Kommentet gyakran olvas: 634 fő

Bár írni nem vagy csak ritkán szokott, gyakran, legalább hetente olvas kommenteket.

Jellemzően fiatal férfiak, akik sokat, napi 2 óránál is többet töltenek a világhálón.

Ők a leggyakoribb olvasói a kérdőíven felsorolt honlapoknak/blogoknak, valamint az átlagosnál jobban kedvelik a provokatívabb, kissé szélsőséges oldalakat is.

Kommentet gyakran ír: 368 fő

saját vagy választott névvel, de legalább hetente ír kommentet.

E csoport tagjai is jellemzően fiatalok, de az átlagosnál magasabb iskolai végzettséggel.

A kommentet gyakran olvasó csoport tagjaihoz hasonlóan gyakran látogatják az egyes honlapokat, blogokat, és demográfiai jellemzőikből adódóan különösen kedvelik a nőiesebb, bulvár vonalat, ugyanakkor igényük van a komolyabb témákra is.

Kommentet ritkán olvas/ír: 351 fő

Előfordult már, hogy olvasott vagy írt kommentet, de ritkán; kéthetente vagy ritkábban. Kevés időt töltenek a világhálón, jellemzően csak a nagyobb portálokat látogatják.

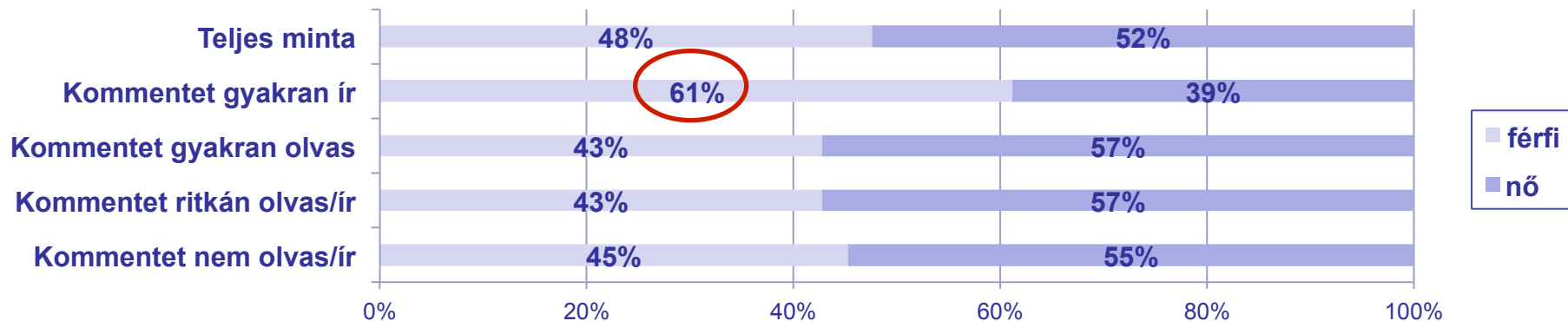
Kommentet nem olvas/nem ír: 84 fő

Bár tisztában van a komment fogalmával, nem ír és nem is olvas kommenteket.

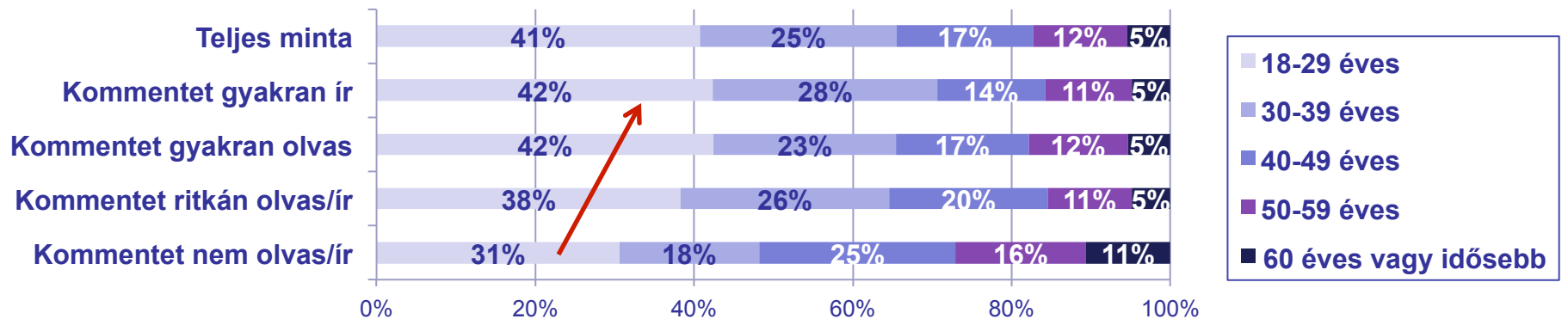
Inkább idősebbek tartoznak e csoportba.

Szocio-demográfiai jellemzés

Nemek szerinti eltérések

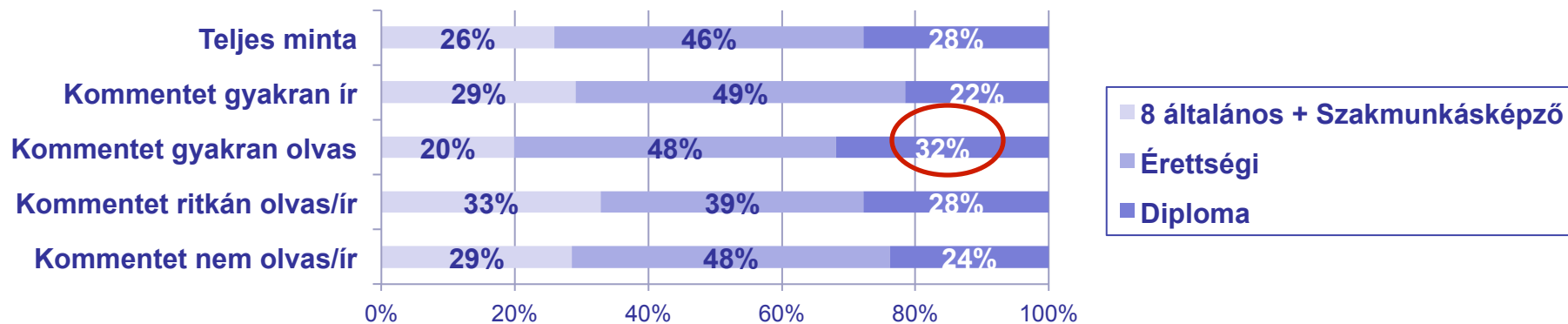

Életkor szerinti eltérések

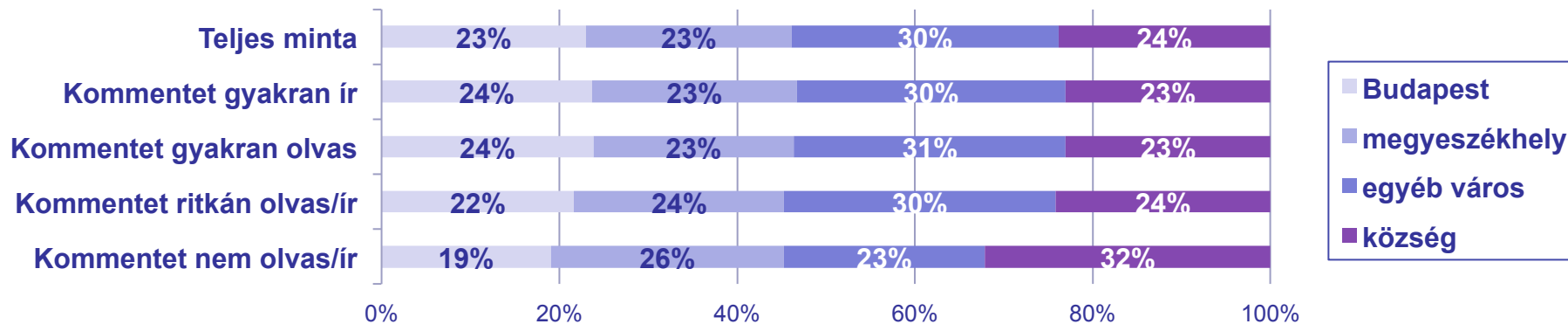

Szocio-demográfiai jellemzés

Iskolai végzettség szerinti eltérések

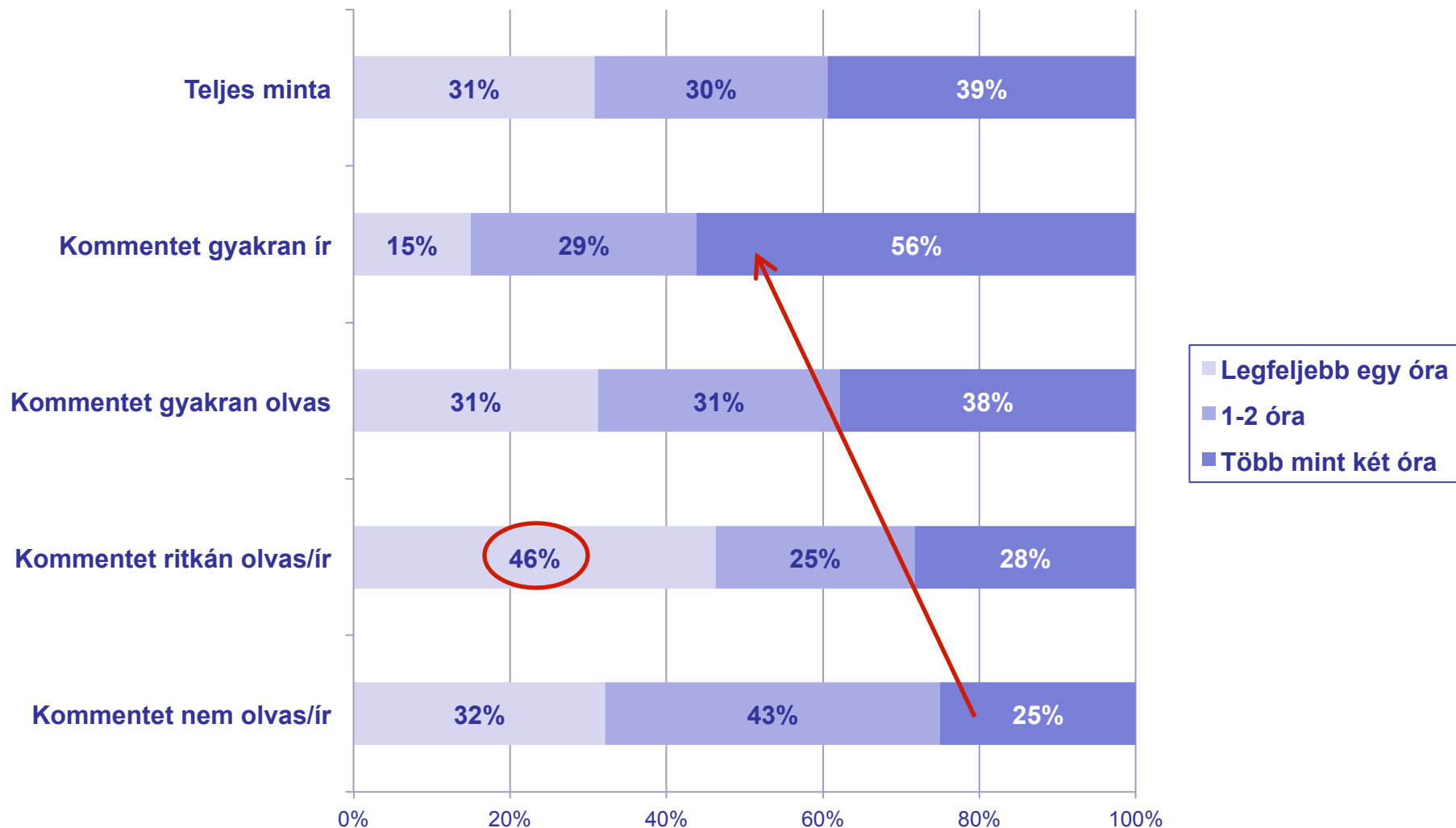

Településtípus szerinti eltérések

Napi internetezés

Q1. Egy átlagos napon körülbelül mennyi időt tölt az interneten?

KOMMENTELÉS, KOMMENTÍRÓK MEGÍTÉLÉSE

Kommentelés, kommentírók megítélése I.

- A kommentírás általánosabb jelenség, mint ahogy azt maguk az internetezők is gondolják. A válaszok alapján láthatjuk, hogy a komment kifejezést ismerők (összesen 1437 fő) mintegy negyede rendszeresen ír kommenteket, s összesen mintegy háromnegyedük szolt már hozzá cikkekhez, mégis alacsonyabbra teszik a kommentelők arányát. Ötből két válaszadó szerint az internetezők legfeljebb 10 százaléka aktív résztvevője az online cikkek, blogok alakításának. Alig minden tizedik válaszadó véli, hogy magas a kommentelők aránya a magyar internetezőkön belül, és eléri az 50 százalékot. A kommentelők arányáról való vélekedés nem függ szignifikánsan a válaszadó kommentolvasási és írási intenzitásától.
- A kommentelők véleménye kevesek szerint képviseli az összes internetező véleményét még azok közül is, akik rendszeresen szólnak hozzá blogokhoz, online cikkekhez. A többség (57%) inkább tartózkodik az egyértelmű választól, feltehetően azért, mert a kommentelők hozzászólásaik tartalma alapján távolról sem tekinthetők homogénnek. Legkevésbé a kommentet nem olvasók érzik egymástól távolinak a kommentelők és az internetezők véleményét.

Kommentelés, kommentírók megítélése II.

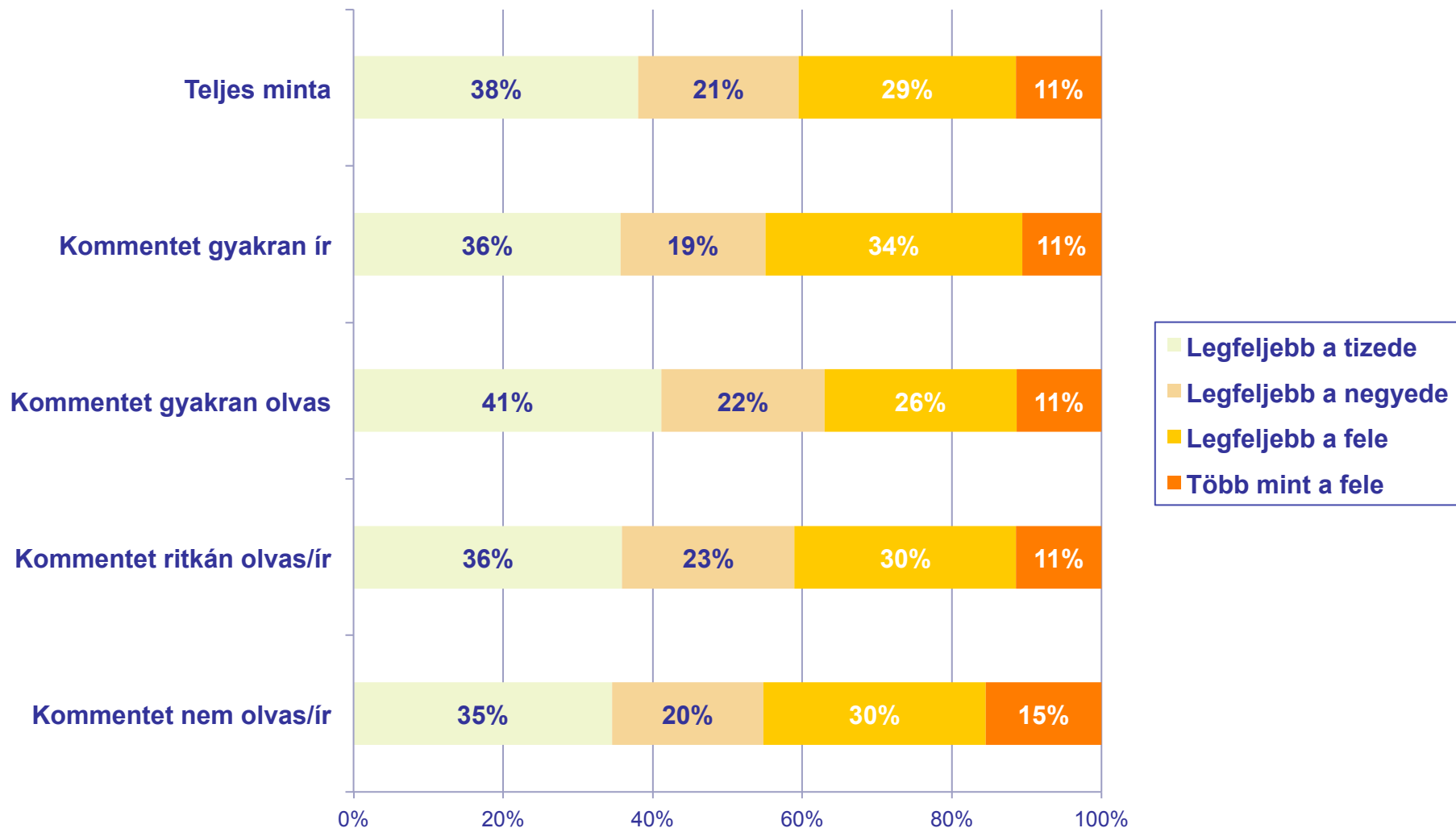
- Elsőként általánosan vizsgáltuk a komment kifejezés ismerőinek attitűdjait a kommenteléssel, kommentelőkkel kapcsolatban. Az állításokat a válaszadók ötfokú skálán értékelték aszerint, hogy mennyire értenek vele egyet.
- Bár kevesen érzik úgy, hogy a kommentelők a többség véleményét közvetítik az olvasók számára, mégis szinte teljes körű az egyetértés abban, hogy mindenkinek joga van kifejezni a véleményét egy adott témával, cikkel kapcsolatban, s a kommentelést a szólásszabadság egy formájának tartják. Elsősorban a kommentírók érzik nélkülözhetetlennek a véleménynyilvánítás e formáját, de még a kommentek olvasásától tartózkodók többsége is elismeri ezen internetes jelenség alapvető értékeit. A gyakori kommentelők többsége el sem tudja képzelni az online cikkeket, blogokat hozzászólások nélkül. Csak kevesen vélik úgy, hogy a kommenteknek semmilyen jelentősége sincs (13%), vagy hogy az emberek nem veszik komolyan őket (21%).
- A kommentelés előnyét elsősorban abban látják, hogy mindenkinek lehetősége legyen kinyilvánítani véleményét, s megosztani azt a közösséggel. 60 százalék szerint egyenesen szűklátókörűsége, elfogultságra vall az online hírforrásoktól, ha korlátozzák, megszüntetik a hozzászólás lehetőségét. A szólásszabadság gyakorlása mellett a kommentelés legnagyobb előnyét az újságírók számára adott visszajelzésekben érik tetten (67%), de sokan információszerzés céljából is olvassák őket (49%). Főként a hozzászólások gyakori olvasói (55%), írói (60%) értékelik e tulajdonságát a kommenteknek. Ötből két válaszadó szerint akár nagy változások elindítói is lehetnek a kommentek.

Kommentelés, kommentelők megítélése III.

- A válaszadók döntő többsége támogatja, hogy mindenkinek joga legyen hozzászólni az online cikkekhez, blogokhoz, ugyanakkor minden második megkérdezett azt is támogatná, hogy mindezt csupán valós kilétének felvállalásával tegye. Az anonimitás megszüntetése a szélsőséges véleménynyilvánítások számát csökkentené az internetezők szerint.
- A hozzászólások moderálása – mely egy más jellegű eszköz a szélsőséges, trágár, oda nem illő kommentek kiszűrésére – a válaszadók 56 százaléka szerint elengedhetetlen. Főként a kommentek gyakori olvasó, legkevésbé gyakori írói támogatják a moderálást. A moderálás ellenzői úgy vélik, hogy az a szólásszabadság ellen hat (29%).
- Összefoglalva elmondható, hogy a magyar internetezők számára fontos emberi jogokat testesít meg a kommentelés lehetősége és egyértelműen fenntartása mellett teszik le a voksukat. Ellenérzéseik legfeljebb egyes kommentelők hozzászólásainak tartalmával, stílusával vannak. Mind a moderálás, mind az anonimitás megszűnésének bevezetése alkalmas lehet a probléma enyhítésére, a válaszadók egyes csoportjai szerint. A későbbiekben részletesebben megvizsgáljuk, kik és milyen formában támogatják illetve ellenzik a moderálást valamint az anonimitás megszüntetését.

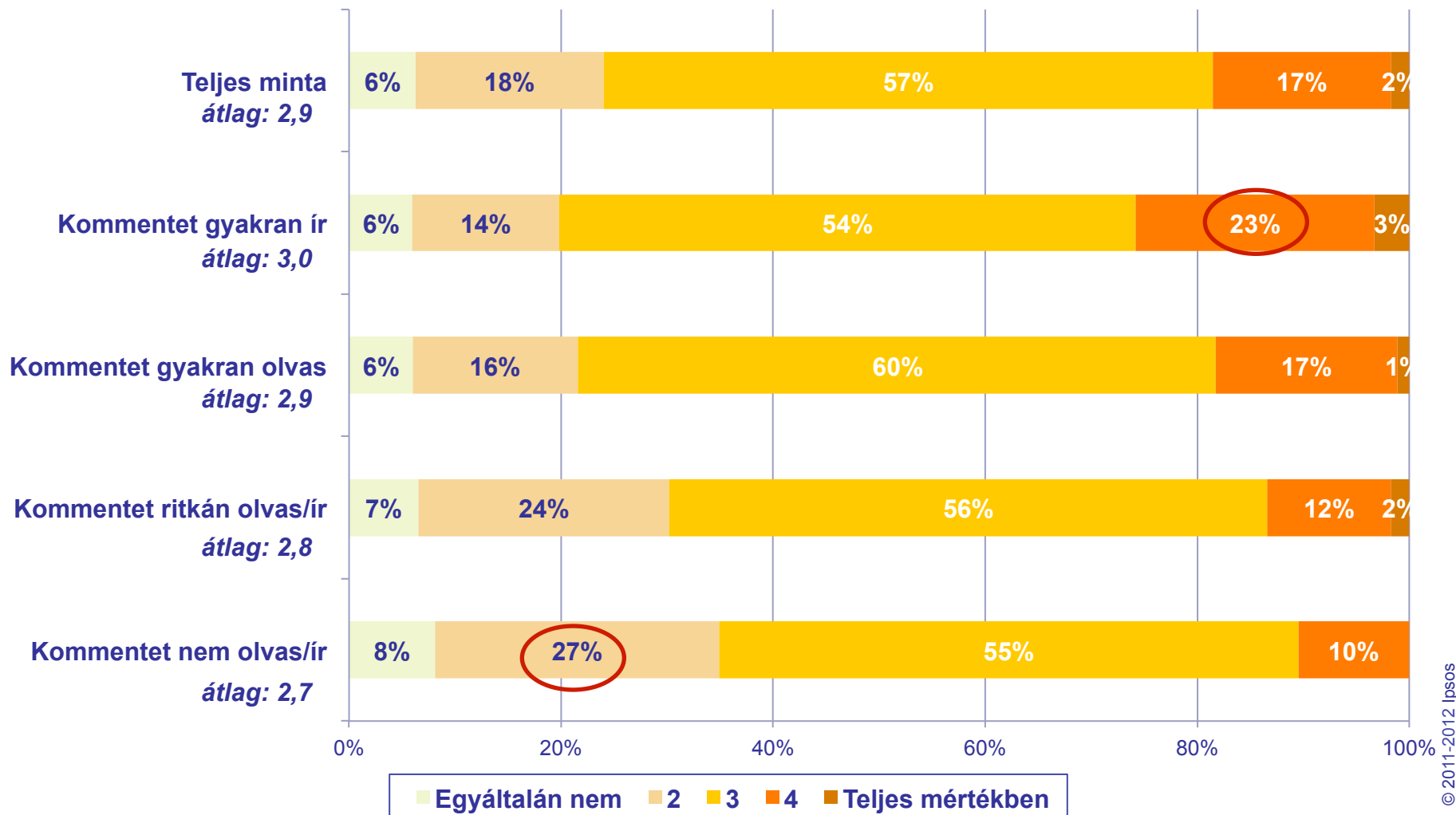
Kommentelők feltételezett aránya az internetezők körében

Q4. Ön szerint a az online cikkek / blogok olvasóinak hány százaléka ír kommenteket?

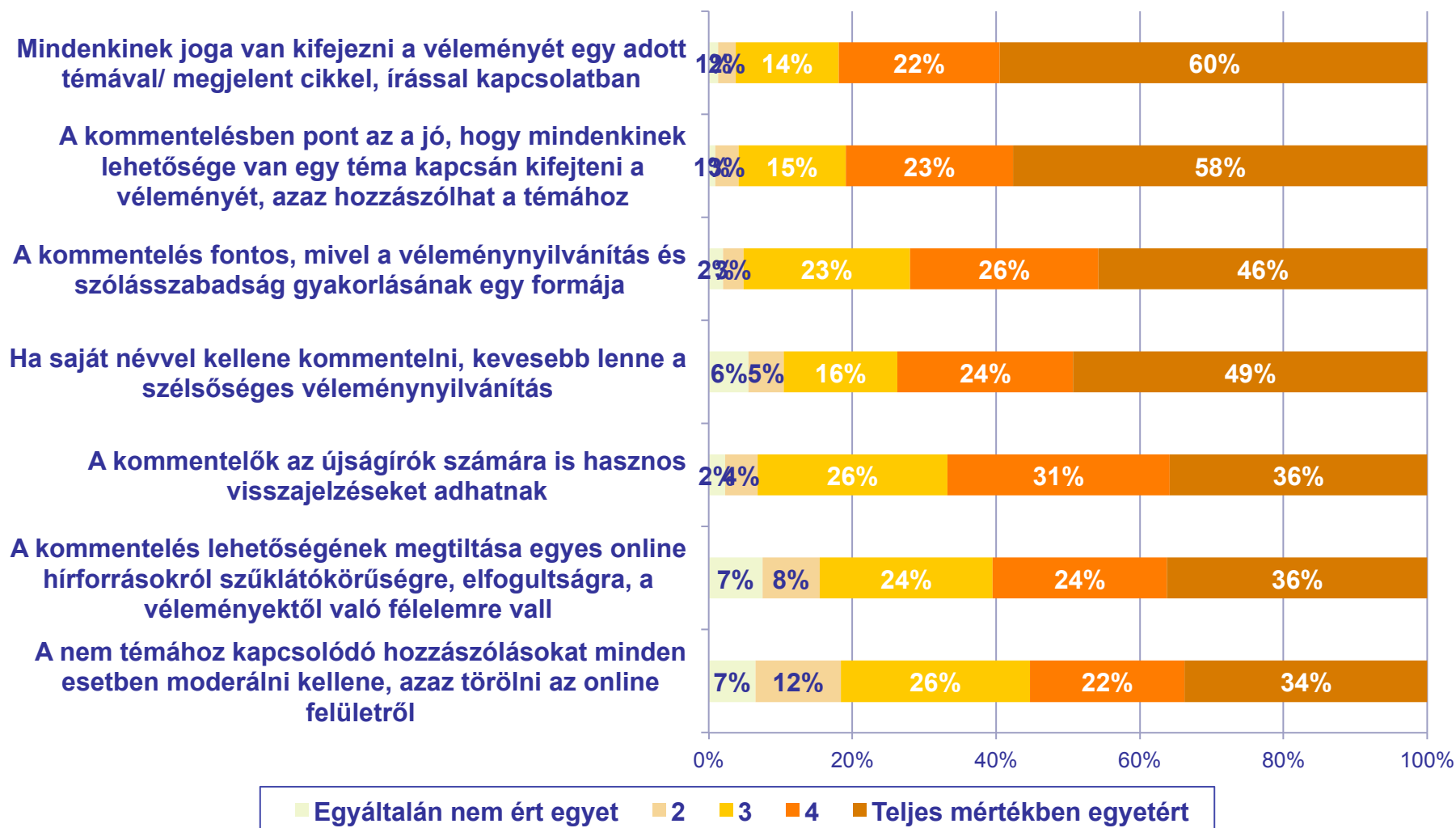
Kommentelők és az összes internetező véleményének viszonya

Q5. Ön szerint a kommentelők mennyire képviselik a többi internetező véleményét?

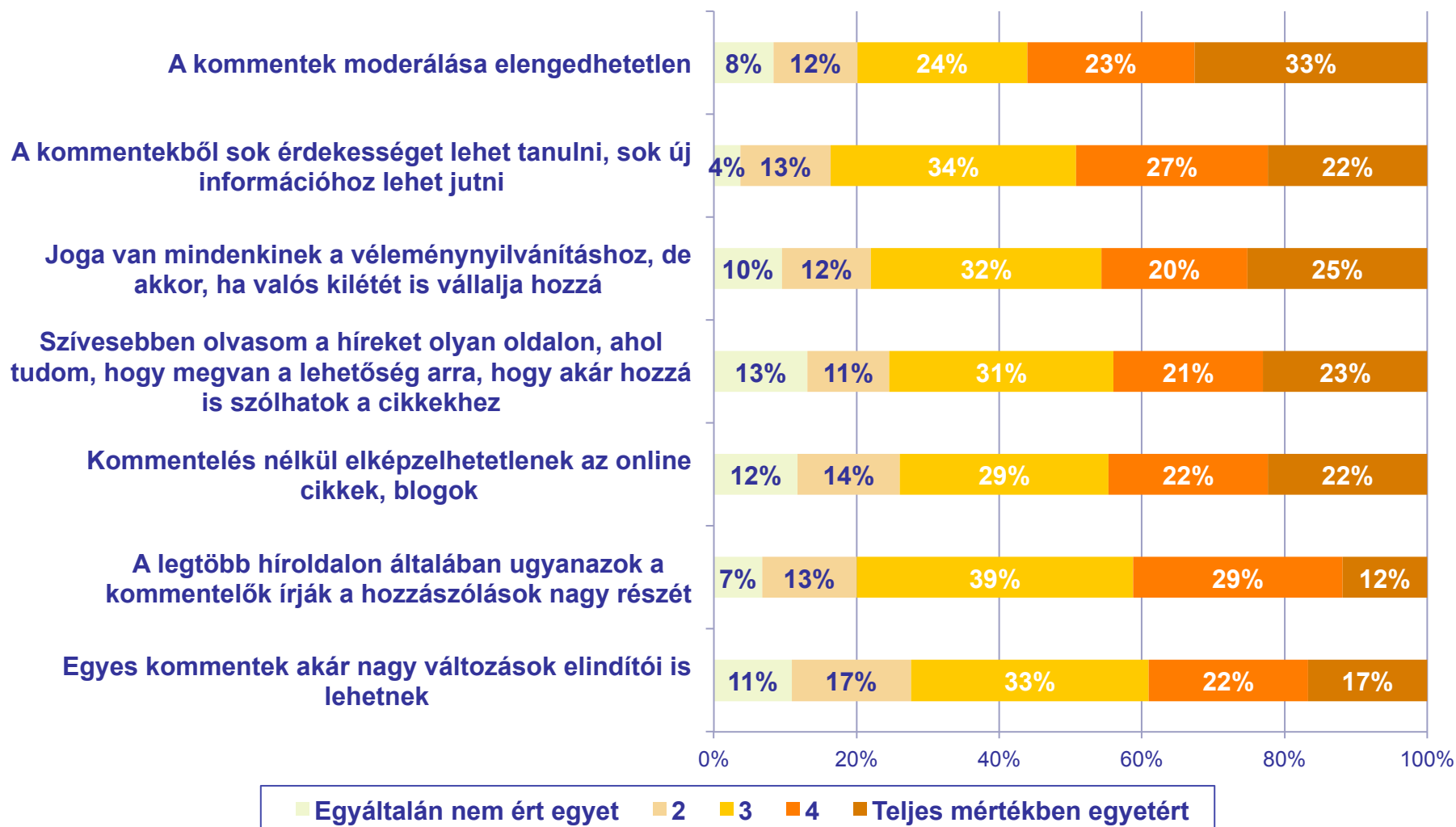
Kommentelés megítélése I.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

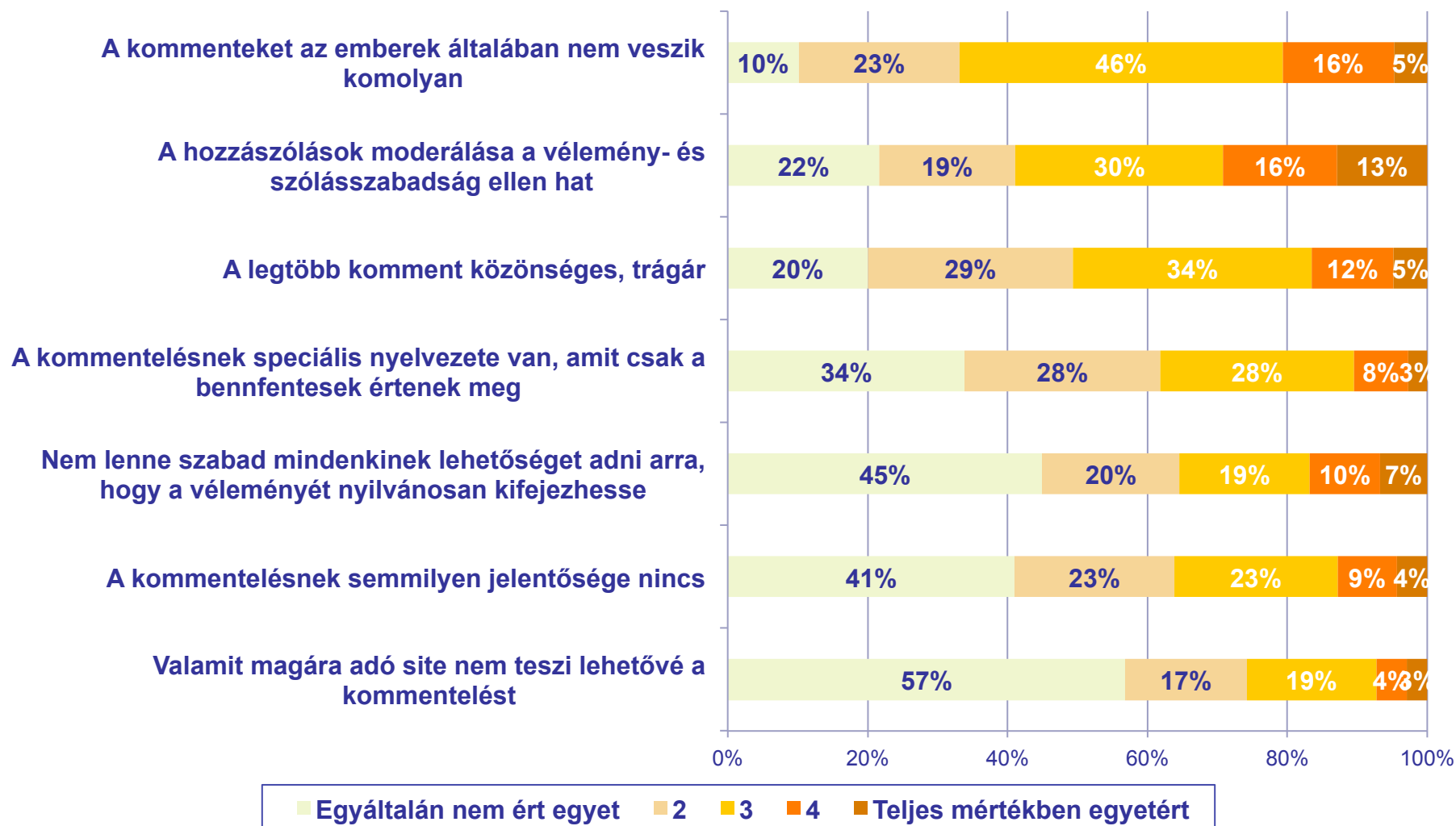
Kommentelés megítélése II.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentelés megítélése III.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

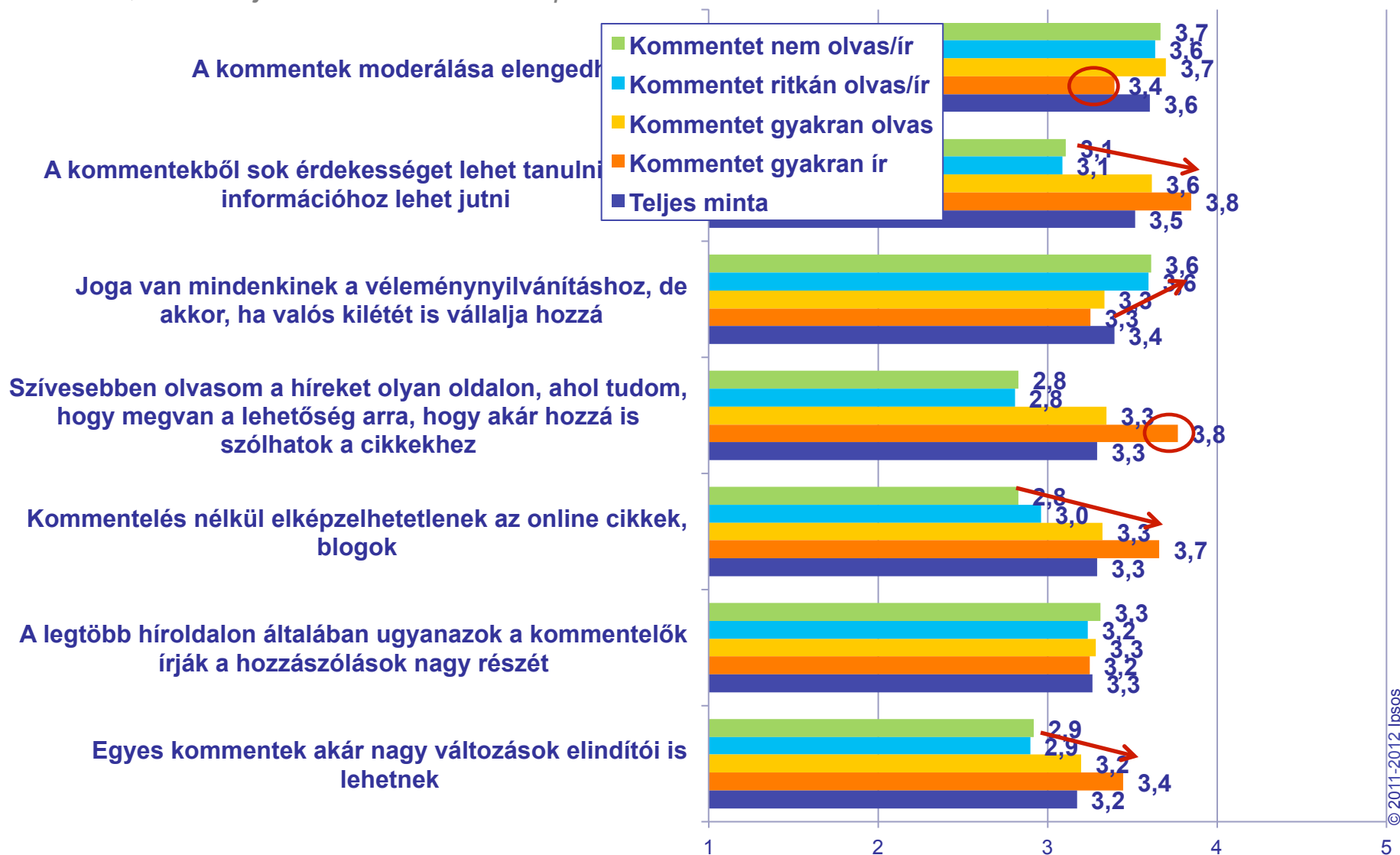
Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – átlagok I.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

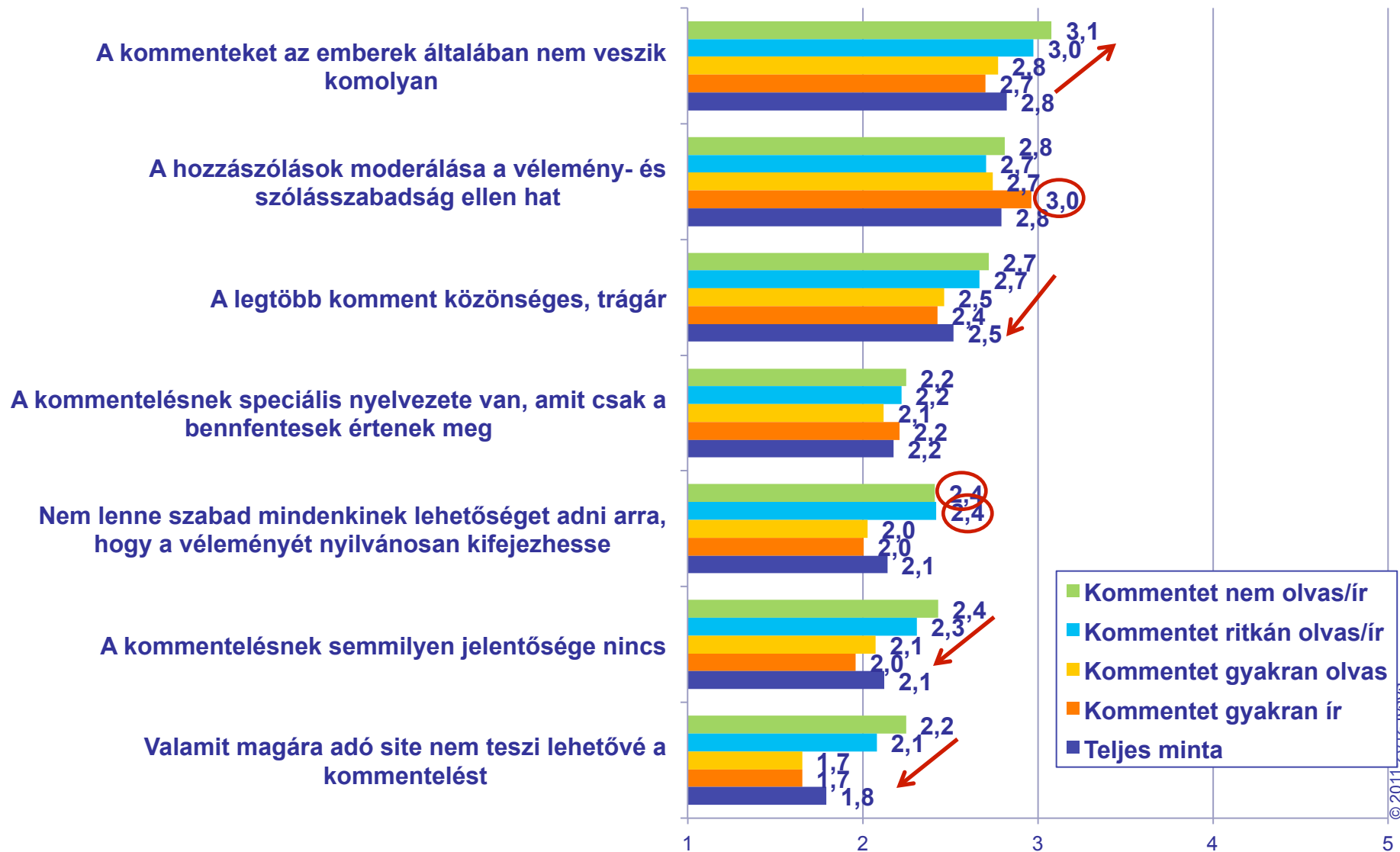
Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – átlagok II.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

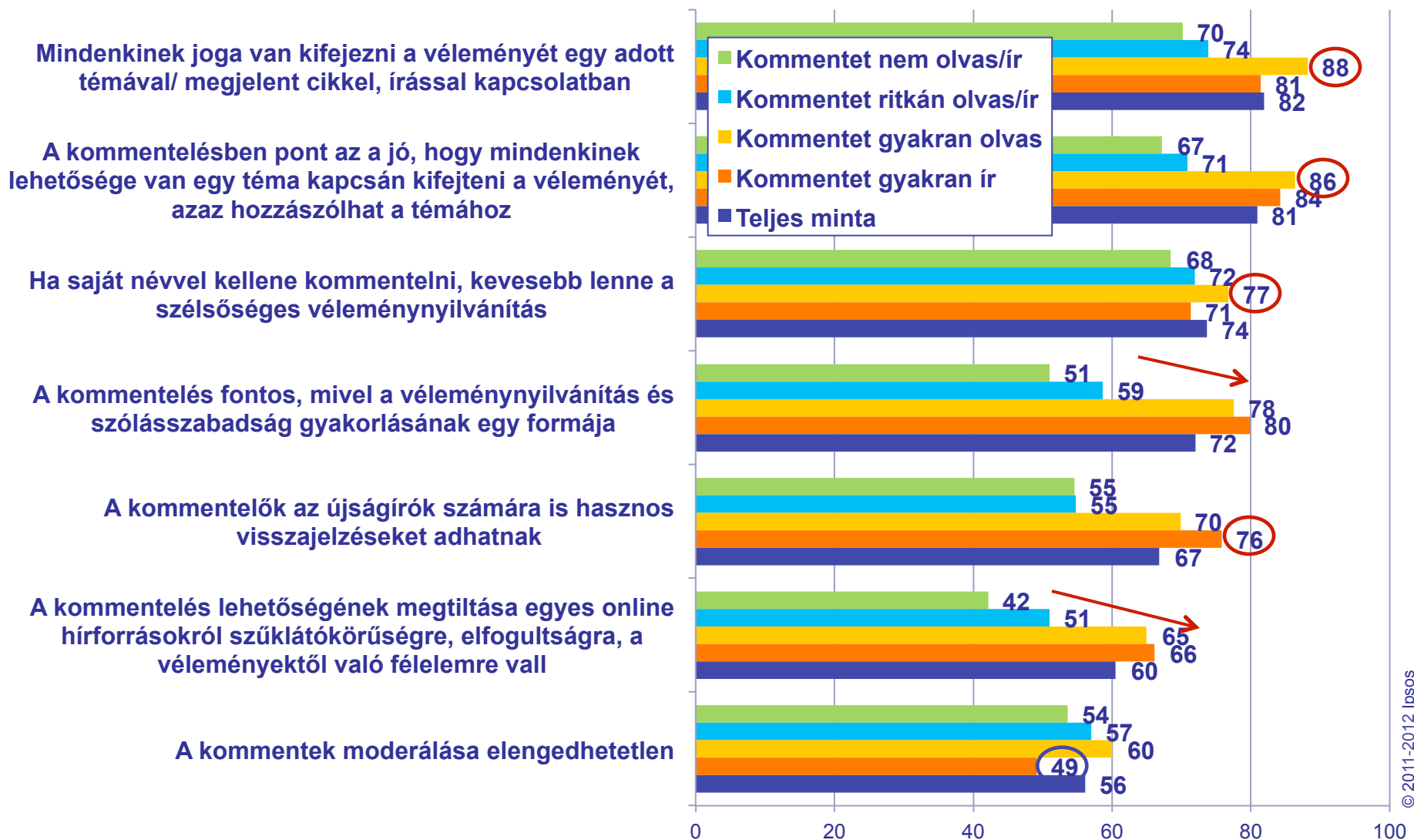
Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – átlagok III.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

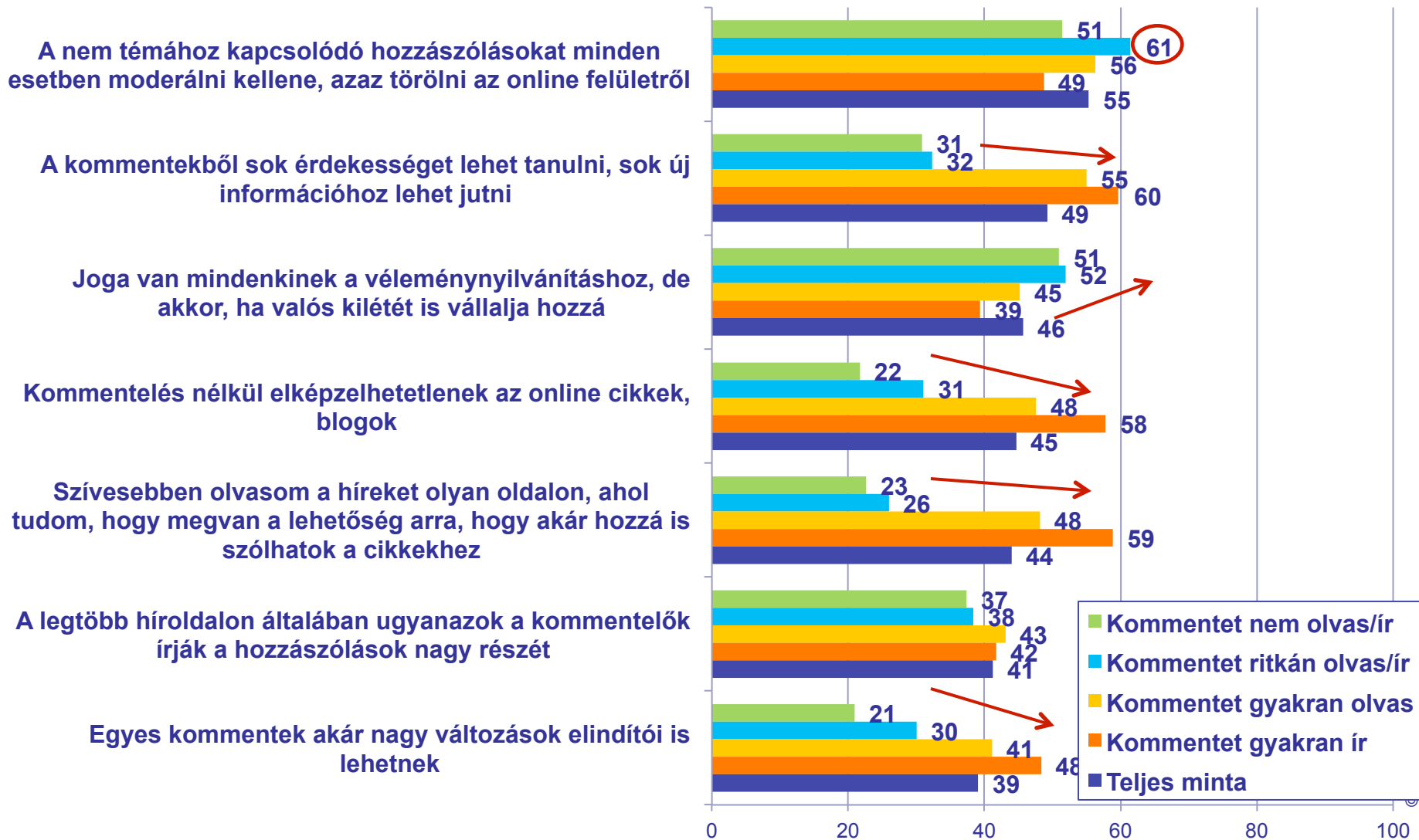
Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – egyetértők I.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

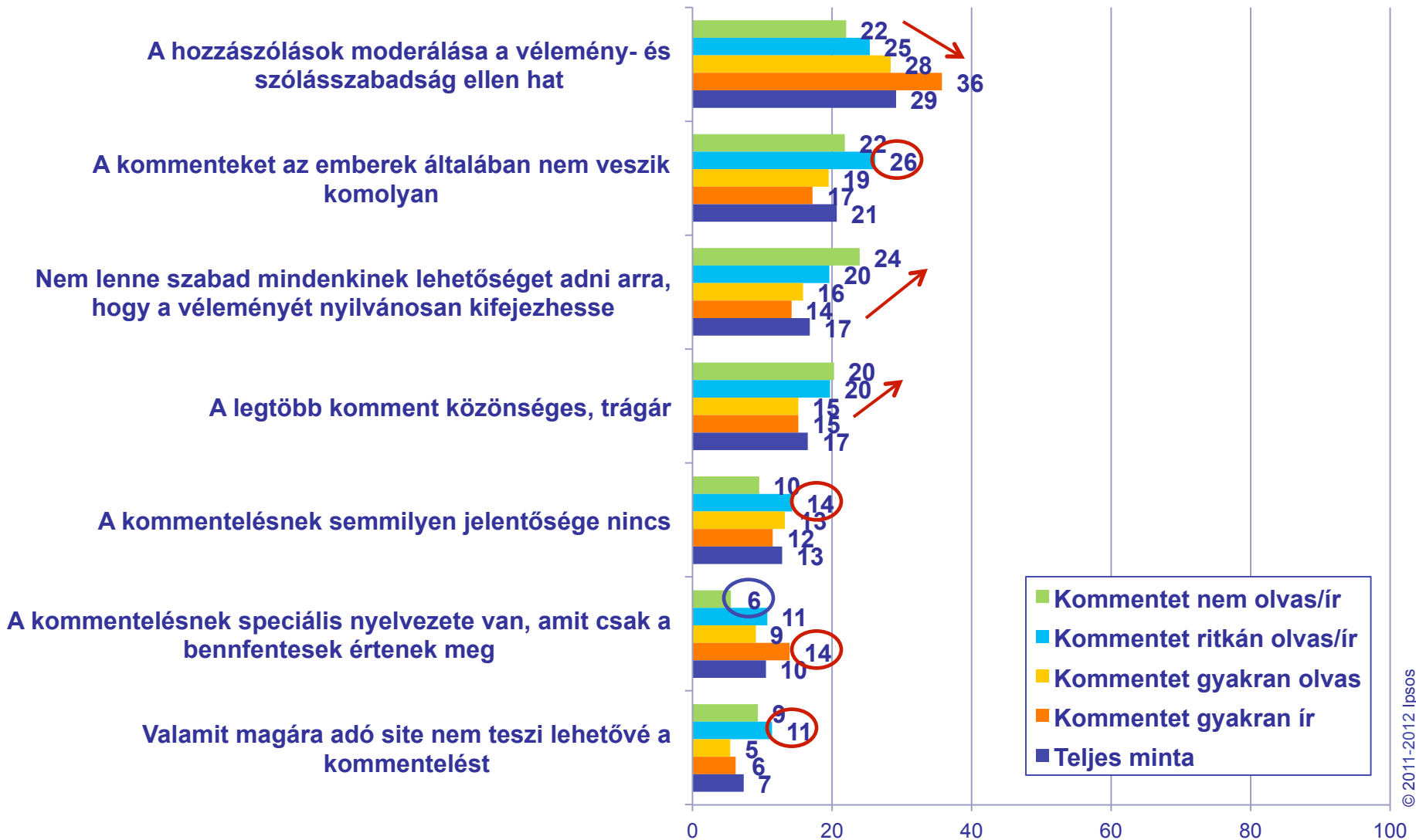
Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – egyetértők II.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentelés megítélése az egyes célcsoportokban – egyetértők III.

Q7. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentgeneráló okok

- A kommentek írásának legfontosabb okát egyértelműen az írók véleménynyilvánítási szándékában látják az internetezők. Legnagyobb arányban a kommentek befogadói oldalán álló gyakori olvasók vélekednek így.
- A kissé általánosnak ható indok mellett vannak akik a véleménynyilvánítást konkrétabban fogják meg: 6 százalék szerint a kommentek elsősorban a cikkek, blogok által gerjesztett indulatok levezetésére szolgálnak, míg 4 százalék szerint főként a más kommentekre való reagálás generálja a hozzászólásokat.
- Még a gyakori kommentírók között is vannak olyanok, akik szerint elsősorban csak az unalom miatt írogatnak hozzászólásokat az internetezők, vagy a cikktől, blogbejegyzéstől függetlenül saját feszültségeiket próbálják ily módon levezetni.
- Bár sokan – főként a kommentet gyakran írók körében – vélekednek úgy, hogy a kommentek keletkezése visszavezethető értelmes beszélgetések kezdeményezésnek szándékára, valamint az újságírói pontatlanságok javítására vagy elfogultságra való felhívásra, a provokálást mind a négy célcsoportban hangsúlyosabbnak tartják.

Kommentgeneráló okok I.

Q8A. Ön szerint mi az, ami a legtöbb esetben vezérli a hozzászólókat a kommentírásra?

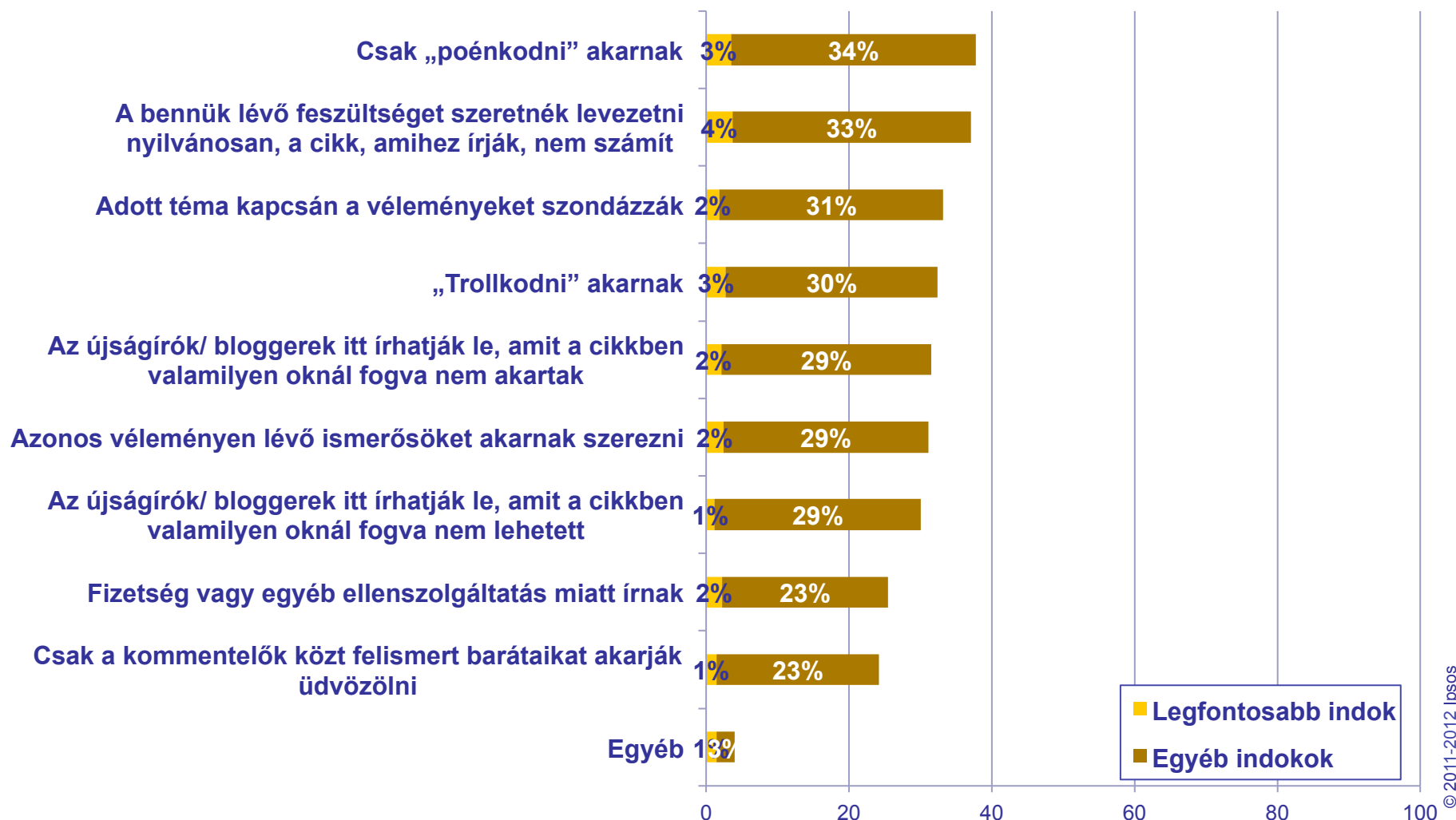
Q8B. Mely egyéb indokok vezérelhetik még a hozzászólókat?

Kommentgeneráló okok II.

Q8A. Ön szerint mi az, ami a legtöbb esetben vezérli a hozzászólókat a kommentírásra?

Q8B. Mely egyéb indokok vezérelhetik még a hozzászólókat?

Kommentgeneráló okok az egyes célcsoportokban

	Kommentet nem olvas/ír		Kommentet ritkán olvas/ír		Kommentet gyakran olvas		Kommentet gyakran ír	
	Első	Egyéb	Első	Egyéb	Első	Egyéb	Első	Egyéb
Ki akarják nyilvánítani a véleményüket	19	30	28	31	33	30	27	38
Más kommentekkel való egyet nem értés kifejezése	9	27	4	45	4	46	3	48
A cikk / blogbejegyzés által gerjesztett indulatoknak akarnak hangot adni	2	34	5	40	8	39	5	47
Provokálni szeretnének	3	38	2	48	4	40	2	41
Fel akarják hívni a figyelmet az újságíró / blogíró elfoglaltságára	5	25	1	39	3	38	2	43
Értelmes beszélgetést akarnak kezdeményezni	3	26	3	30	3	38	3	44
Az újságírói / blogírói pontatlanságok kijavítása	2	25	0	36	2	38	2	44
Meg akarják mutatni, hogy jobban informáltak, mint az emberek többsége	2	32	4	36	3	35	3	37
Unatkoznak	5	29	3	40	3	34	7	32
Szeretnék, ha az újságírók / blogírók többet foglalkoznának az általuk felvetett problémákkal	4	24	3	35	2	33	4	43
Befolyásolni akarják a többi olvasót	8	25	3	37	2	34	3	38
Csak „poénkodni” akarnak	2	27	5	35	2	34	5	36
A bennük lévő feszültséget szeretnék levezetni nyilvánosan, a cikk, amihez írják, nem számít	2	33	5	36	4	32	2	34
Adott téma kapcsán a véleményeket szondázzák	3	22	1	31	1	31	4	34
„Trollkodni” akarnak	1	25	2	30	3	29	4	31
Az újságírók/ bloggerek itt írhatják le, amit a cikkben valamilyen oknál fogva nem akartak	1	19	2	34	2	25	3	35
Azonos véleményen lévő ismerősöket akarnak szerezni	3	27	2	29	2	28	4	31
Az újságírók/ bloggerek itt írhatják le, amit a cikkben valamilyen oknál fogva nem lehetett		20	1	33	2	26	0	33
Fizetség vagy egyéb ellenszolgáltatás miatt írnak	0	29	4	26	2	19	2	25
Csak a kommentelők közt felismert barátait akarnak üdvözölni	2	20	3	23	1	21	2	26

Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak vagy írnak kommenteket I.

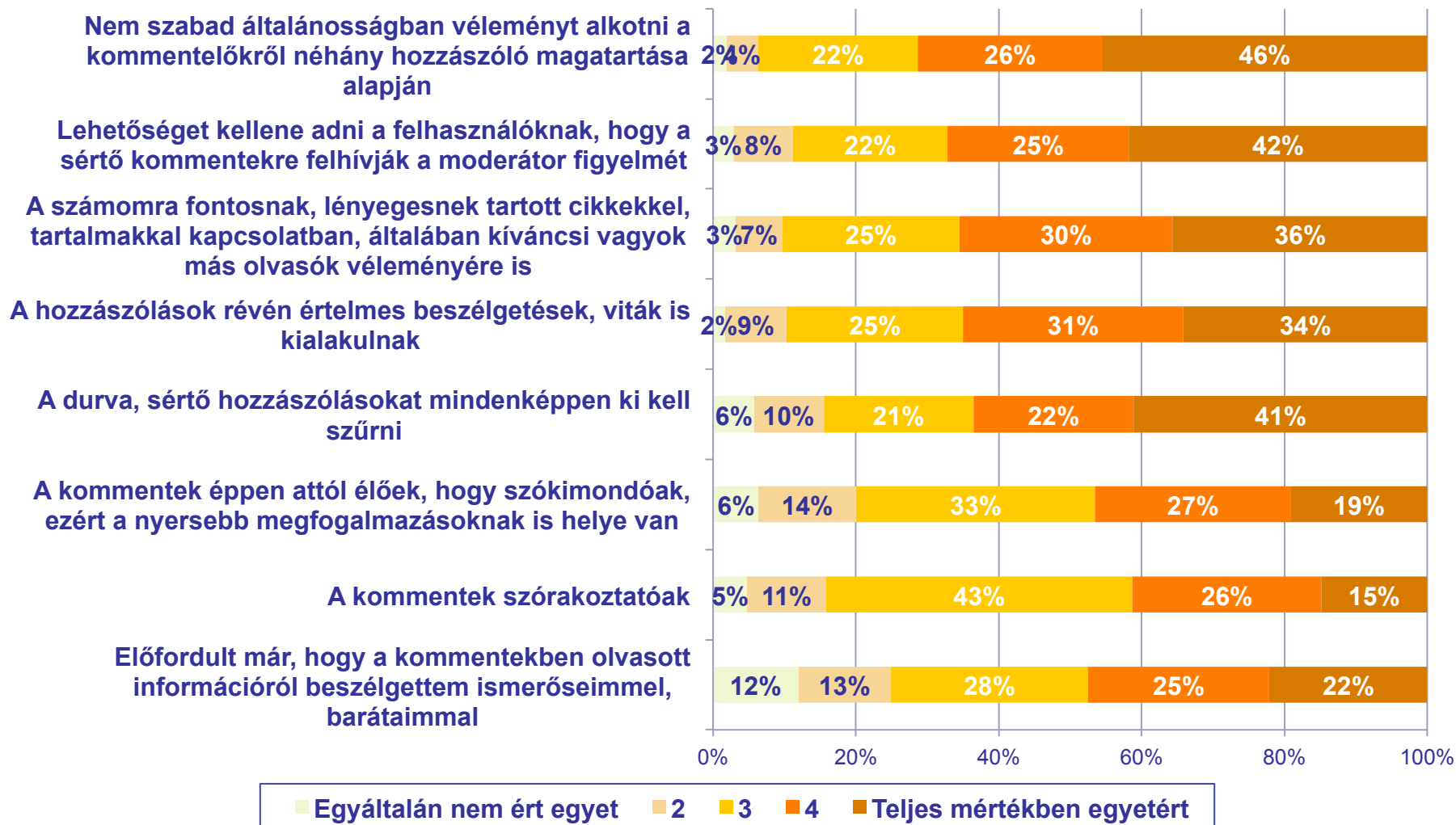
- A következőkben csupán a kommentek íróit és olvasóit (összesen 1352 fő) kérdeztük az online cikkekhez, blogbejegyzésekhez írt hozzászólásokról. A válaszadók e kérdéscsoport esetében is ötfokú skála segítségével jelezhették az egyes állításokkal való egyetértésüket vagy egyet nem értésüket.
- Továbbra is erősebben vannak jelen a kommentek előnyei: a válaszadók kétharmada – különösen a gyakori írók/olvasók – szívesen olvassák az általuk érdekesnek tartott cikkeket, bejegyzéseket követő hozzászólásokat, s a belőlük kialakuló értelmes beszélgetéseket. A kommentek hatása akár a virtuális világ határát áttörve is érezhető, hiszen a megkérdezettek közel fele beszélgetett már hozzászólásokról barátaival ismerőseivel, illetve osztott meg velük érdekes kommentet.
- A kommentekkel kapcsolatban a válaszadók nem szeretnek általánosítani: úgy vélik, nem lehet a teljes kommentelő társadalmat egy kalap alá venni, s elítélni néhány szélsőséges magatartást tanúsító hozzászóló miatt. Az általánosításokat tartalmazó állításokkal (a kommentek szórakoztatják, kikapcsolják, felidegesítik vagy éppen az emberi butaságot testesítik meg) kapcsolatban viszonylag kevés egyetértő és egyet nem értő válaszadót találunk, inkább semlegesek maradnak.

Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak vagy írnak kommenteket II.

- Bár alig minden ötödik válaszadó érzi úgy, hogy sok témához nem illő vagy éppen szexuális tartalmú kommenttel lehet találkozni, a többségnek nincs ellenére, vagy egyenesen szívesen venné, ha azokat megszünték. A felhasználók bevonását is támogatják a sértő hozzászólások szűrését elősegítő folyamatban.
- A felhasználók bevonása a szűrési folyamatba azért is fontos, mert nehéz meghúzni a határvonalat a sértő, másokat zavaró, illetve a szókimondó hozzászólások között. Különösen a kommentek gyakori olvasó illetve írói érzik úgy, hogy a nyersebb megfogalmazású hozzászólásoknak is van helye a kommentek sorában.

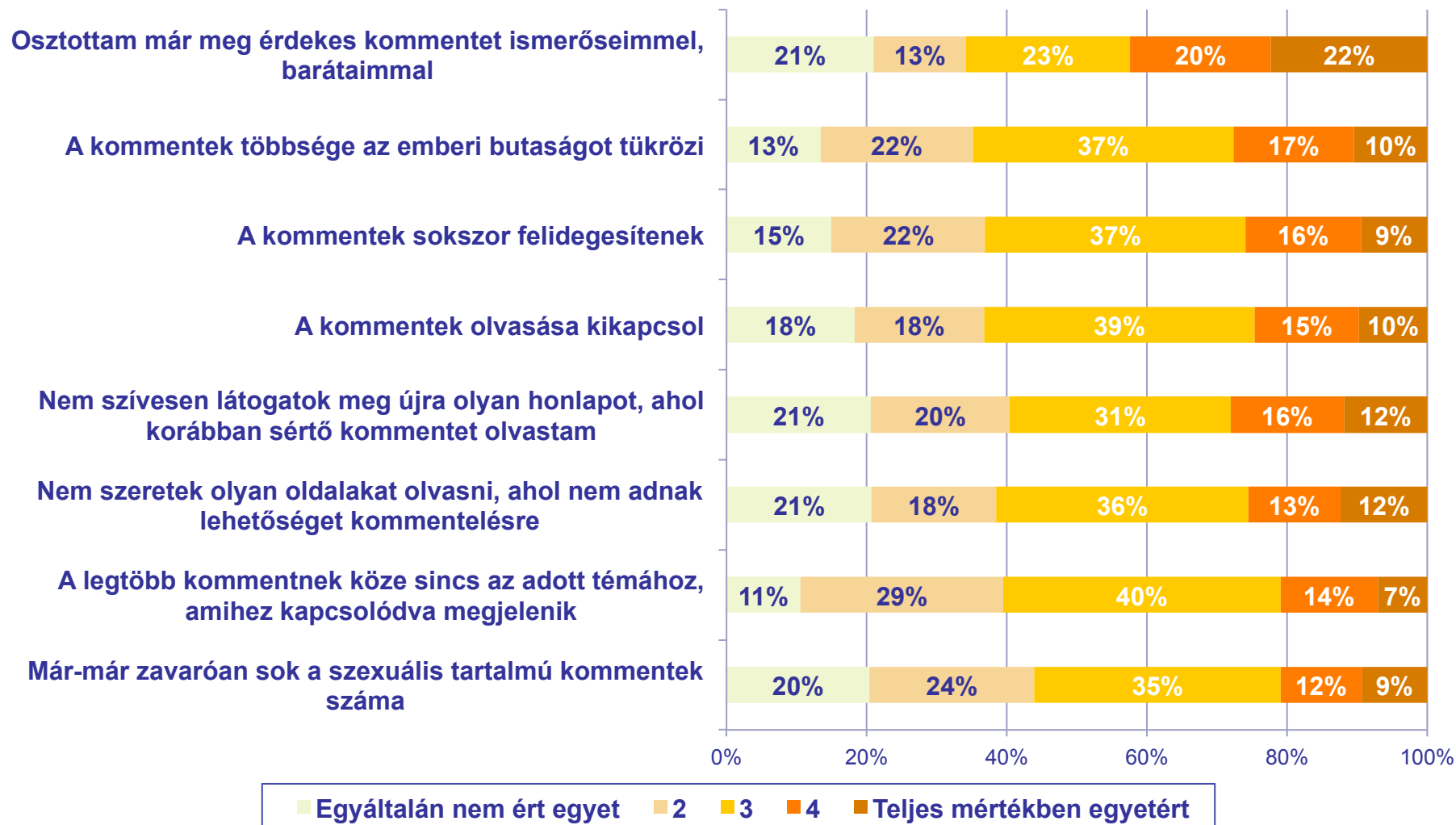
Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak vagy írnak kommenteket I.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

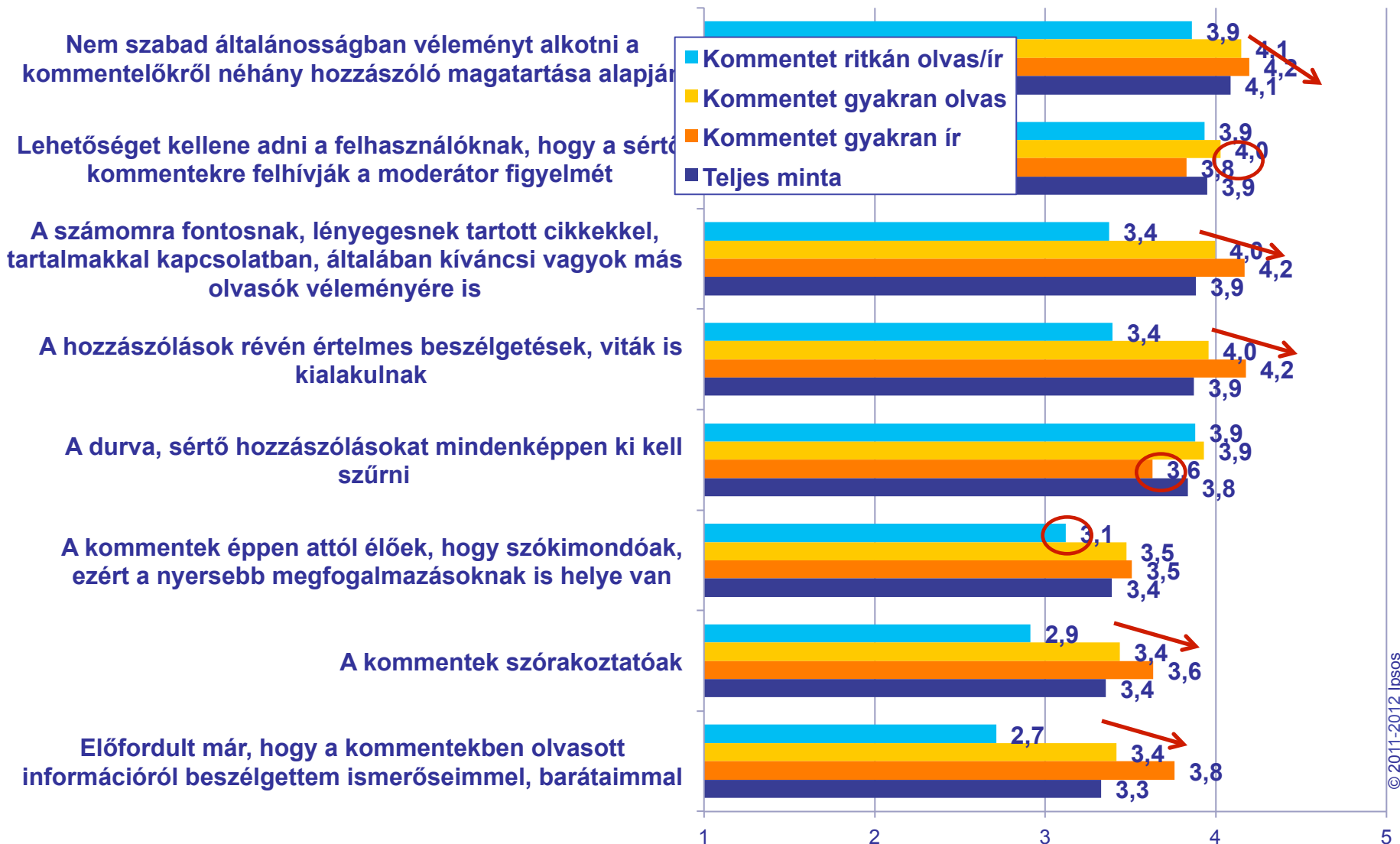
Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak vagy írnak kommenteket II.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

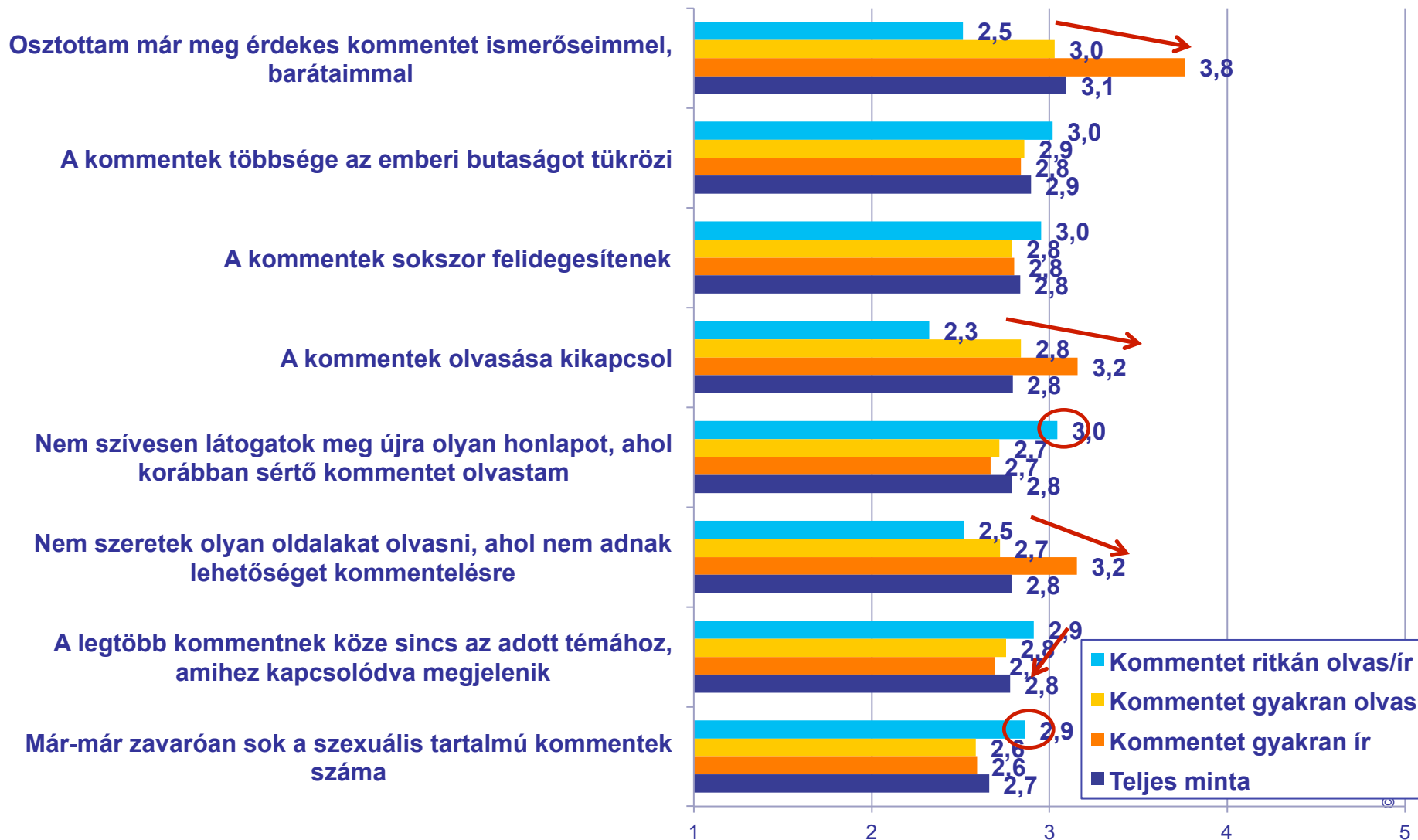
Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak/írnak kommenteket – átlagok I.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

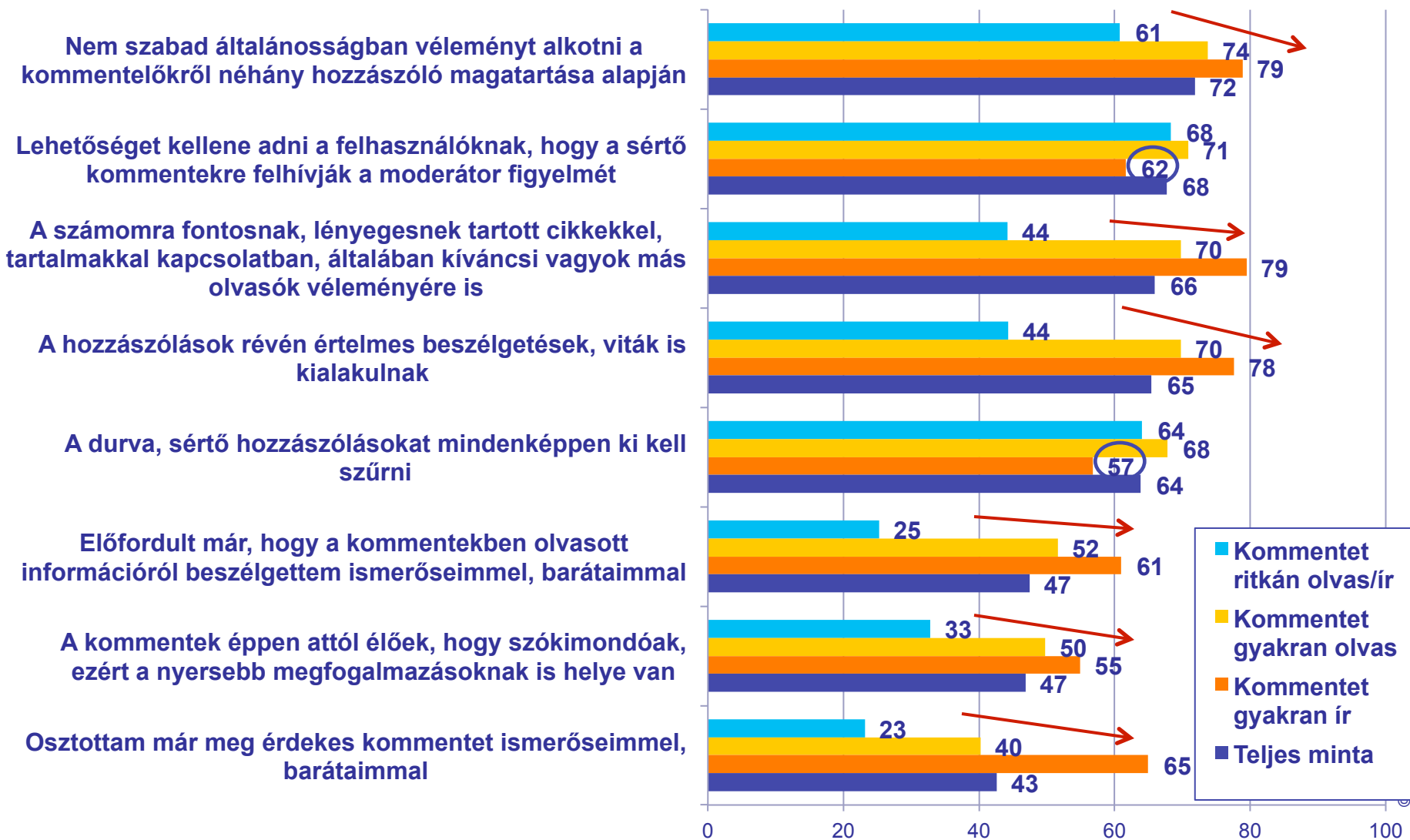
Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak/írnak kommenteket – átlagok II.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak/írnak kommenteket – egyetértők I.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentelés megítélése azok körében, akik olvasnak/írnak kommenteket – egyetértők II.

Q9. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

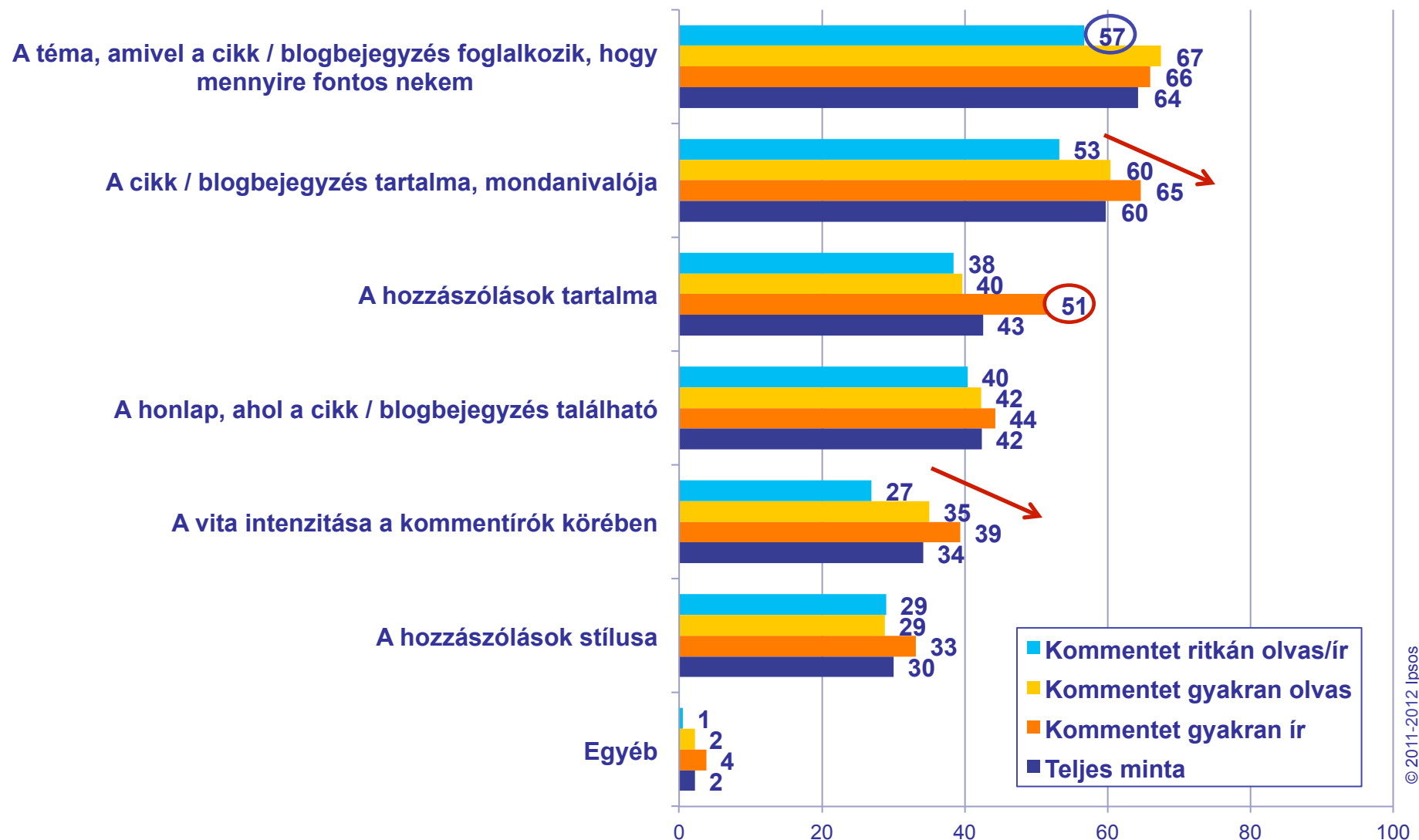
KOMMENTOLVASÁS JELLEMZÉSE

Kommentolvasás jellemzői I.

- A következőkben a kommentek olvasóit (1339 fő) kérdeztük indítékaikról, szokásaikról, véleményükről.
- A kommentolvasókat elsősorban a cikkek/blogbejegyzések tartalma (60%) és témája (64%) ösztönzi a kapcsolódó hozzászólások elolvasására. A téma által ösztönzött válaszadók (861 fő) kétharmada belpolitikai cikkek kapcsán szokott a hozzászólások iránt is érdeklődni, míg minden második e csoportba tartozónak a gazdasági, a kultúrával, az életmóddal vagy éppen a tudománnyal kapcsolatos írásokat követő kommentek keltik fel az érdeklődését.
- A kommentek tartalma és stílusa, a köztük kialakuló vita intenzitása inkább a gyakori kommentírókat ösztökéli a hozzászólások (tovább)olvasására. A válaszadók mintegy kétötödével szokott előfordulni, hogy már maga a honlap, amelyen a cikk vagy bejegyzés található is elég a hozzászólások megtekintéséhez.
- A kommentolvasóknak alig tizede szokott minden öt érdeklő cikk vagy blogbejegyzést követő hozzászólást elolvasni, s további 26 százalék a hozzászólások nagy részét. Elsősorban a gyakori kommentírók tartoznak a legalaposabb kommentolvasók közé. Míg a gyakori kommentolvasók inkább az beleolvasnak a hozzászólásokba, amíg meg nem unják, addig a kommenteket ritkán olvasók/írók csak néhány hozzászólást futnak át.

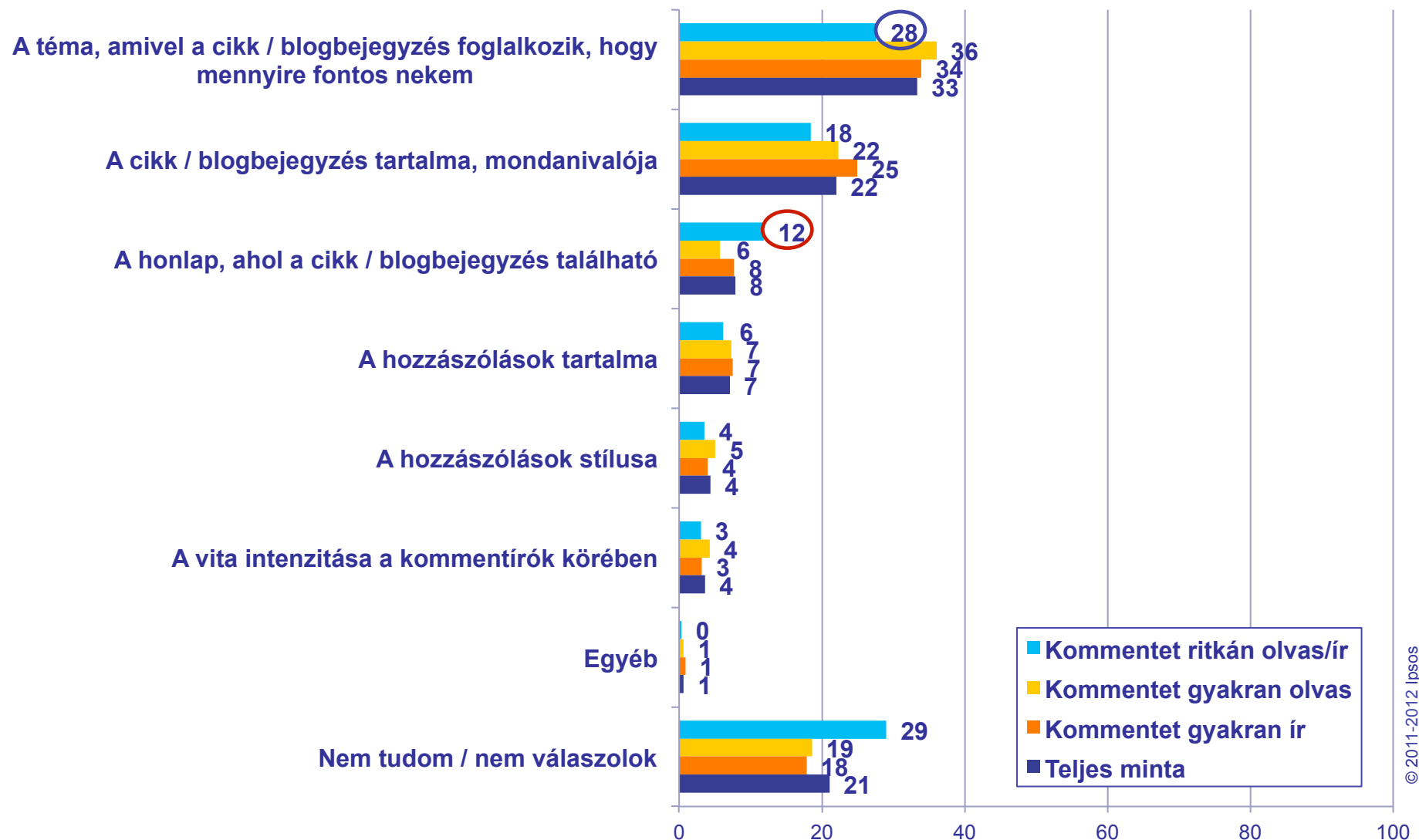
Kommentolvasás ösztönzői

Q10a. Mik ösztönzik a kommentek olvasására?

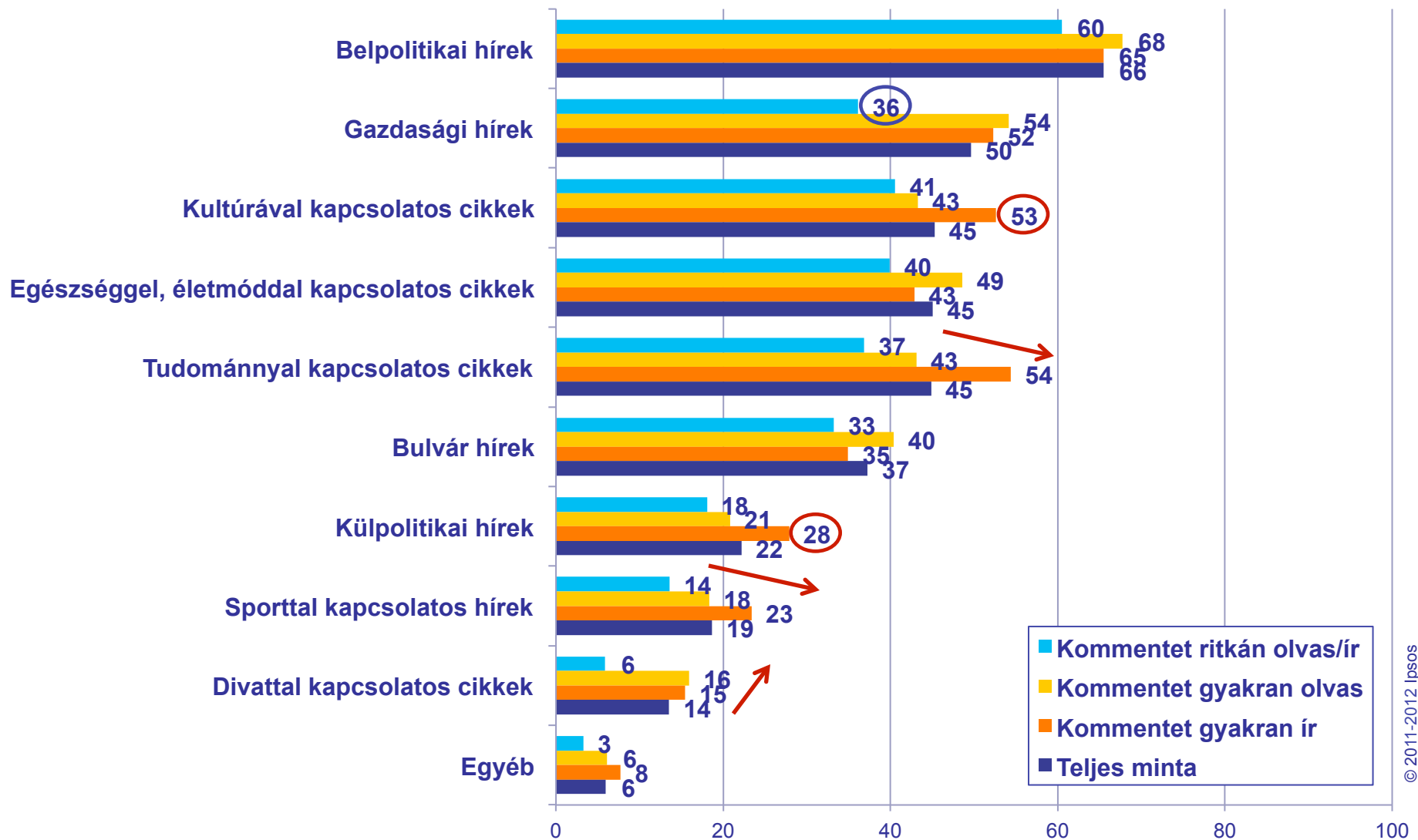
Ami a legjobban ösztönöz komment olvasásra

Q10b. Mik ösztönzik a kommentek olvasására? Melyik a legösztönzőbb?

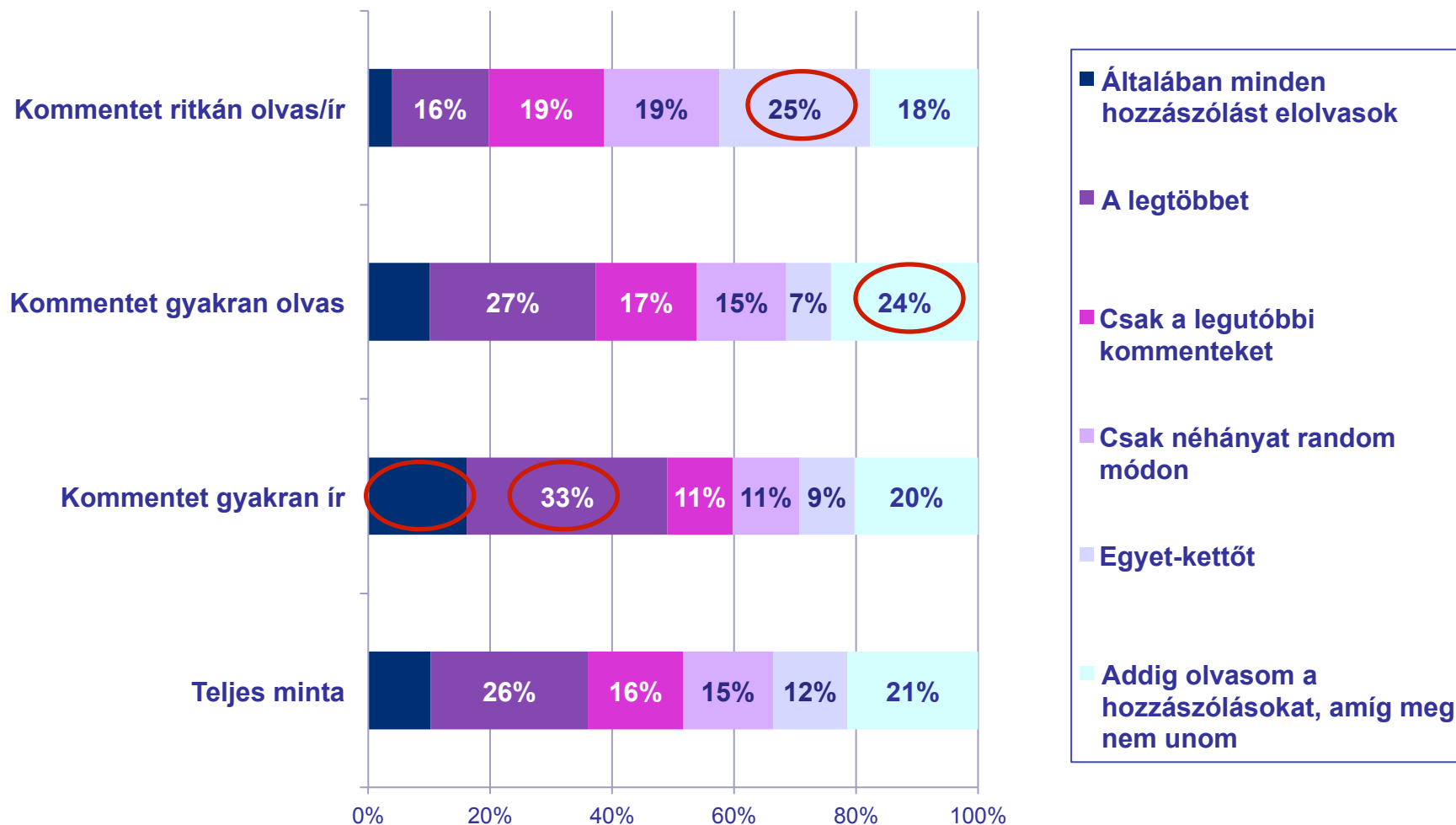
Témák, amelyekben olvasnak kommenteket

Q11. Általában milyen témák kapcsán olvas kommenteket?

Elolvasott kommentek aránya az érdekes cikkek esetében

Q12. Az Önt leginkább kommentolvasásra ösztönző cikkek esetében körülbelül mennyi kommentet szokott elolvasni?

Kommentolvasás jellemzői II.

- A gyakori kommentírók olvassák legnagyobb arányban az egyes honlapokon/blogokon található kommenteket. A gyakori kommentolvasók kissé nőiesebb csoportja jobban vonzódik a nőies oldalakontalálható hozzászólásokhoz, míg a szélsőséges honlapokkal kapcsolatban tartózkodóak. A gyakori kommentírók egy része inkább vonzódik a provokatív, szélsőségesebb honlapokhoz, blogokhoz.
- A leggyakrabban olvasott honlapok alapján jól látszik, hogy a kommenteket ritkán olvasók figyelme főként a nagy hírportálokra korlátozódik. Ezzel szemben a legaktívabb csoportnak számító gyakori kommentírók figyelme oly mértékben oszlik meg az egyes honlapok kommentjei között, hogy a két nagy hírportál az átlagosnál lényegesen kisebb súllyal szerepel.
- A kommenteket egyik vizsgált oldalon sem engedélyezné minden olvasó 14 évnél fiatalabb gyermek számára. Az általánosabb témájú, nagyobb látogatottságú honlapokon található kommentek olvasását az azokat olvasók jellemzően fele-kétharmada engedélyezné fiatalkorú gyermeke számára is. A legkritikusabbak egyes blogokkal kapcsolatban voltak a kommentolvasók.
- A kommenteket ritkán olvasók/írók csoportja kevésbé elfogadó a honlapokon található hozzászólásokkal szemben, kevésbé ajánlaná fiatalkorú gyermekének.
- Az egyes honlapok kommentjeinek olvasóit arról is kérdeztük, hogy véleményük szerint mely okok vezérlik adott helyen kommentelőket. A konkrét oldalak esetekben is a véleménynyilvánítás szerepelt a legfőbb kommentgerjesztő okként.

KOMMENTÍRÓK

Kommentírók attitűdjei I.

- A következő kérdések során a kommentírók (974 fő) szokásait, motivációt, attitűdjeit vizsgáljuk. Elsőként néhány állítást értékeltek ötfokú skálán a kommentírók aszerint, hogy mennyire értenek egyet velük.
- A kommentírók többsége funkcionálisan használja a hozzászólások lehetőségét saját bevallása szerint, azaz „rendes, jól nevelt” kommentelőnek tartja magát. A megkérdezettek kétharmada csak bizonyos témák kapcsán fejt ki véleményét, és igyekszik tárgyilagos maradni eközben. Főként a gyakori kommentírók vallják, hogy profitáltak már közvetlenül is a kommentelésből és tettek szert e módon új ismeretekre, információkra. Minden második kommentíró számára fontos cél az is, hogy kommentjeivel mások számára információt szolgáltasson, bővítse az elérhető ismereteket, míg minden ötödik kommentjeivel szeretné megmutatni mennyire jártas egy-egy témában.
- Mindamellett kevesen gondolják, hogy hatással lehetnek az olvasókra (32%), vagy hogy azok odafigyelnének véleményükre (23%).
- Bár korábban már láthattuk, hogy a kommentek a online világ fontos és sokak által nélkülözhetetlen ítélt összetevője, a kommentírás csak minden tizedik kommentíró életének szerves része.

Kommentírók attitűdjei II.

- A kommentelés rendszeresen felemlegetett negatív jellegzetességeit csak kevesen ismerik el magukénak. Minden tizedik kommentíró említette, hogy szeret provokatív hangnemben írni, valamint 6 százalék ismerte el, hogy írt már nem a megjelölt cikkhez kapcsolódóan írt hozzászólást, vagy csupán azért kommentelt, hogy viszontlássza nevét. A kommentírók 15 százalékával (a gyakori kommentírók 26%-a) fordult már elő, hogy moderálták hozzászólását. E válaszadók főként a gyakori kommentelők közül kerülnek ki, és a későbbiekben pontosabban is körvonalazzuk őket.
- A korábbiakban láthattuk, hogy a kommentolvasók támogatják az oda nem illő, sértő, szexuális tartalmú stb. kommentek csökkentésére irányuló törekvéseket. Még a gyakori kommentírók körében is viszonylag gyakori (42%, összes kommentíró körében 36%), hogy nem tolerálják az egyes fórumokon olvasható hozzászólások tartalmát vagy stílusát, és hagyták már el emiatt az adott honlapot.
- A kommentek többsége nem az író saját, hivatalos neve, hanem választott nick avagy álnév alatt jelenik meg. Az attitűdállítások alapján azonban a kommentírók többsége nem ragaszkodik a kvázi névtelenséghez, hiszen csupán minden negyedik válaszadó jelezte, hogy számára a kommenteléshez szervesen hozzátartozik az anonimitás. Ezzel szemben mintegy 40% számára ez nem elengedhetetlen tényező.

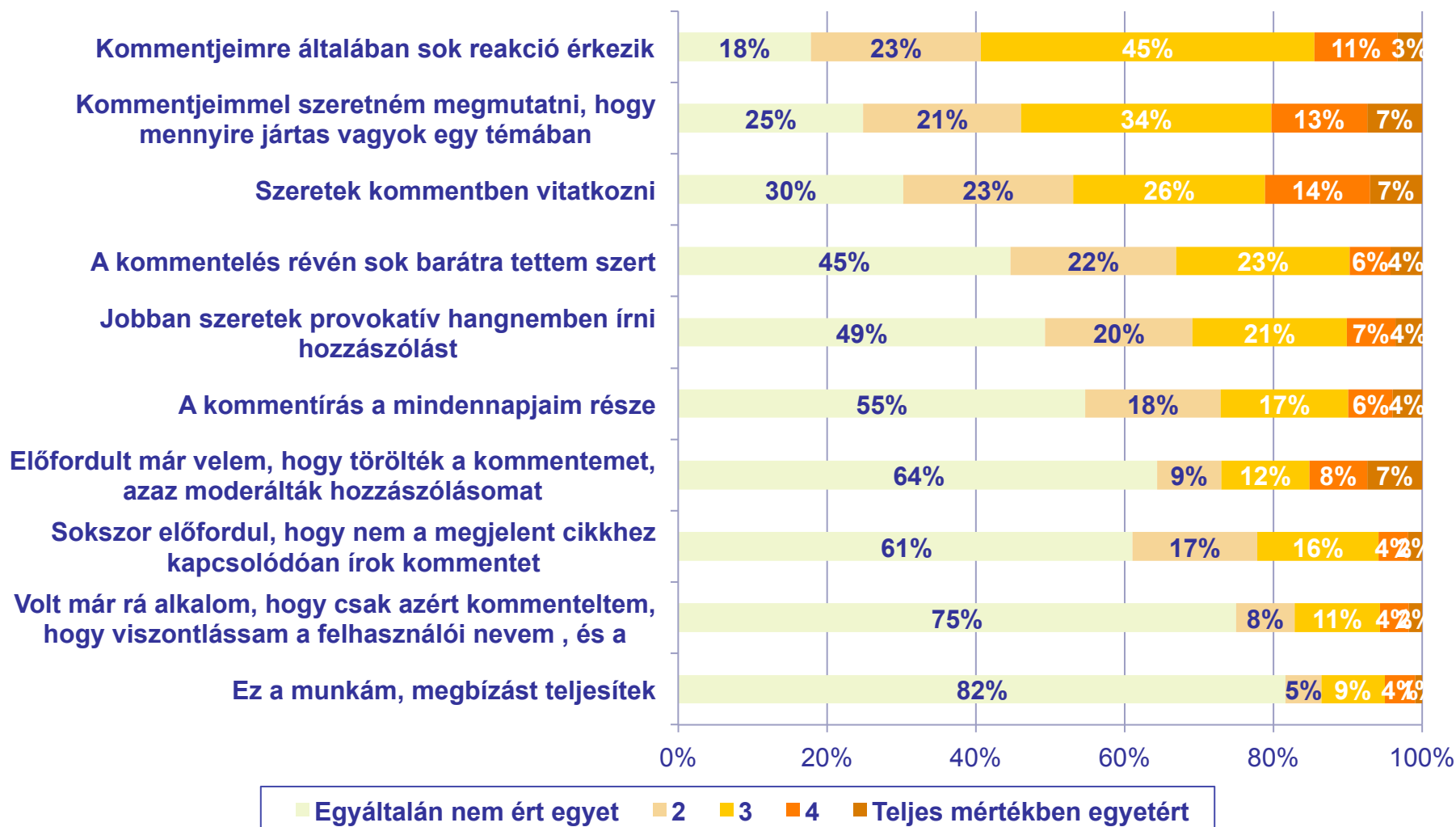
Kommentírók attitűdjei I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

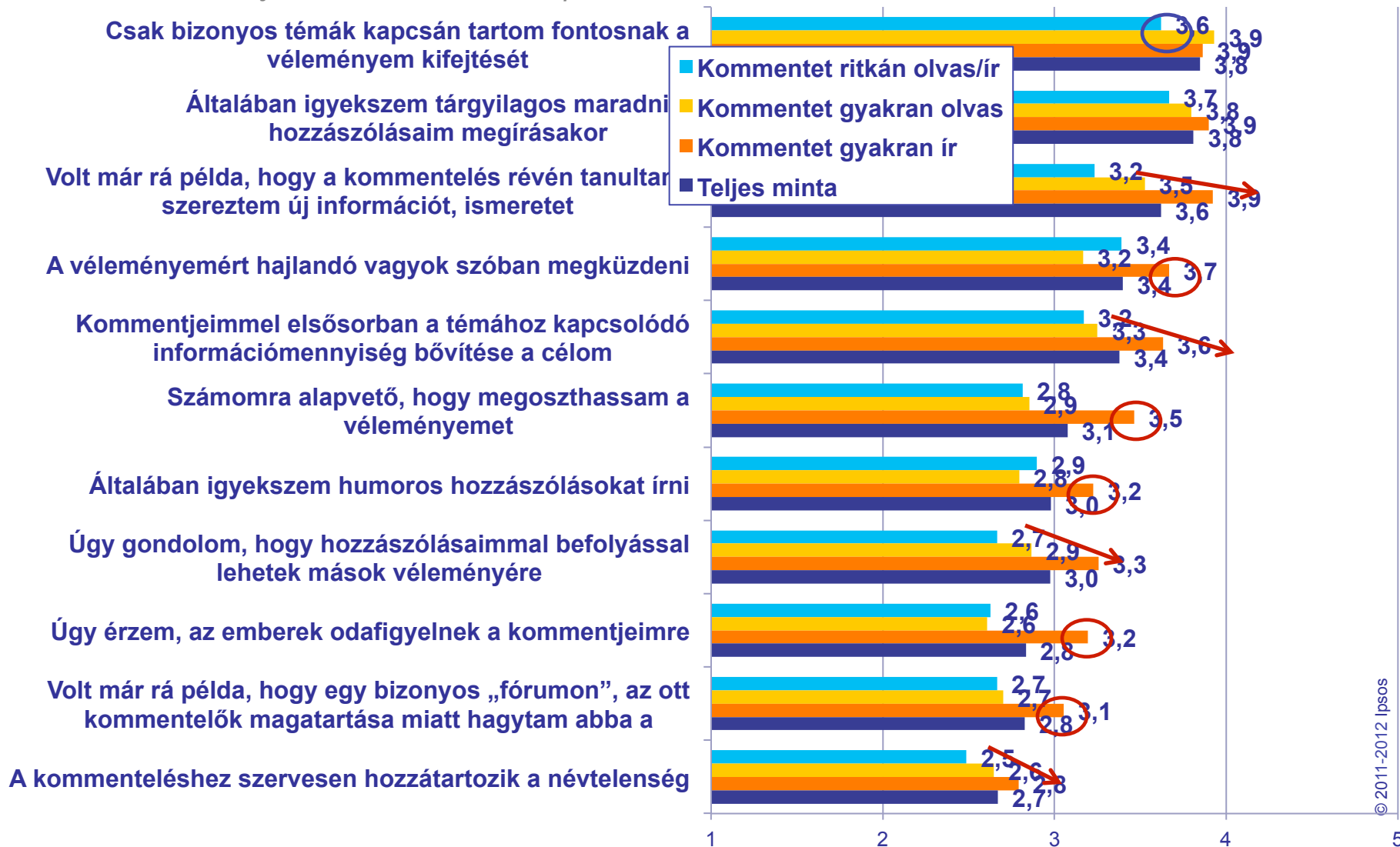
Kommentírók attitűdjei II.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentírók attitűdjei – átlagok I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

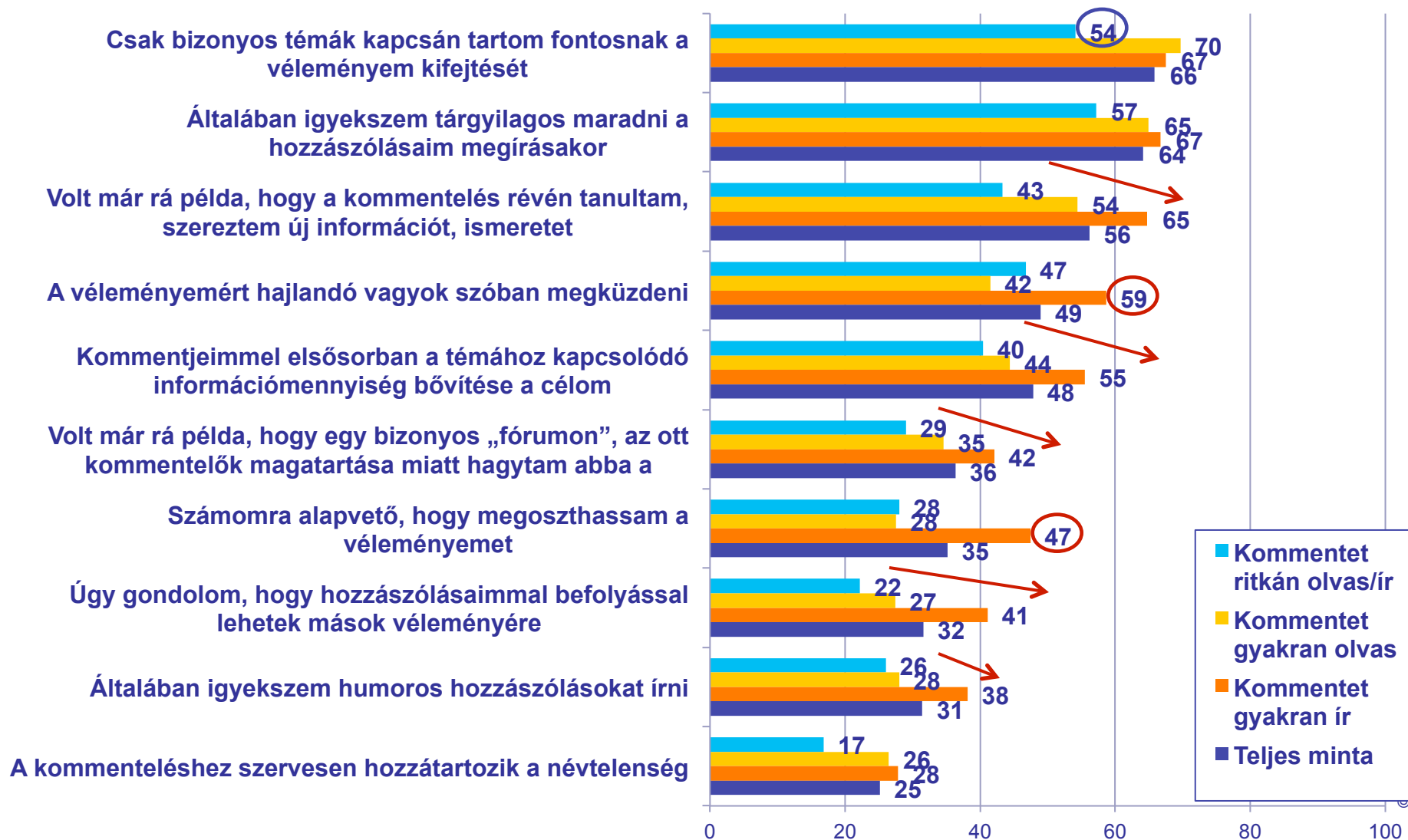
Kommentírók attitűdjei – átlagok II.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentírók attitűdjei– egyetértők I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentírók attitűdjei– egyetértők II.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

Kommentírók

A kommentírók jellemzése nem csupán a kommentelés gyakoriságával, számával történhet. Attitűdjeik alapján négy csoport különíthető el.

Kommentfüggők: A kommentelés mindennapjaik része, de alapvetően a témához kapcsolódóan írnak. Elsősorban a véleményüket osztják meg a többiekkel, úgy vélik hatással lehetnek az olvasókra.

Komolytan provokatívak: A kommentelés e csoportnak is napi elfoglaltságot jelent, de esetükben a tevékenység öncélú. Kevésbé jelenti az adott témához való hozzászólást, inkább provokálni szeretnek, esetleg a barátaikkal tartják így a kapcsolatot. Nem gondolják, hogy hatással lennének az olvasók véleményére, de nem is törekednek rá.

Visszafogottak: Csak bizonyos témák esetén, nem túl gyakran írnak, és elsősorban információt osztanak meg az olvasókkal.

Ritkán írók: Ritkán szólnak hozzá, és nem érzik kommentjeik jelentőségét, nem akarnak befolyásolni, vagy provokálni.

A csoportok részletesebb jellemzését a következő ábrákon és oldalakon mutatjuk be.

Kommentírók attitűdcsoportjai

Kommentfüggők: 16% - 151 fő

Kihasználják a kommentelésben rejlő lehetőségeket, mely mindennapjaik szerves része. Alapvető számukra, hogy megosszák másokkal a véleményüket, szívesen okoskodnak, véleményüket vehemensen védik.

Az átlagosnál több körükben a fővárosi valamint a férfi internetező.

Visszafogottak: 45% - 440 fő

Viszonylag ritkán és csak bizonyos témák kapcsán fejtik ki véleményüket. Fő céljuk az ismeretek begyűjtése és megosztása, valamint fontos számukra a tárgyilagosság. Legnagyobb részük a kommentet gyakran írók célcsoportjába tartozik, valamint jobbra nők tartoznak ide. Az átlagosnál több fővárosi alkotja a visszafogottak csoportját.

Komolytalan provokatívak: 16% - 158 fő

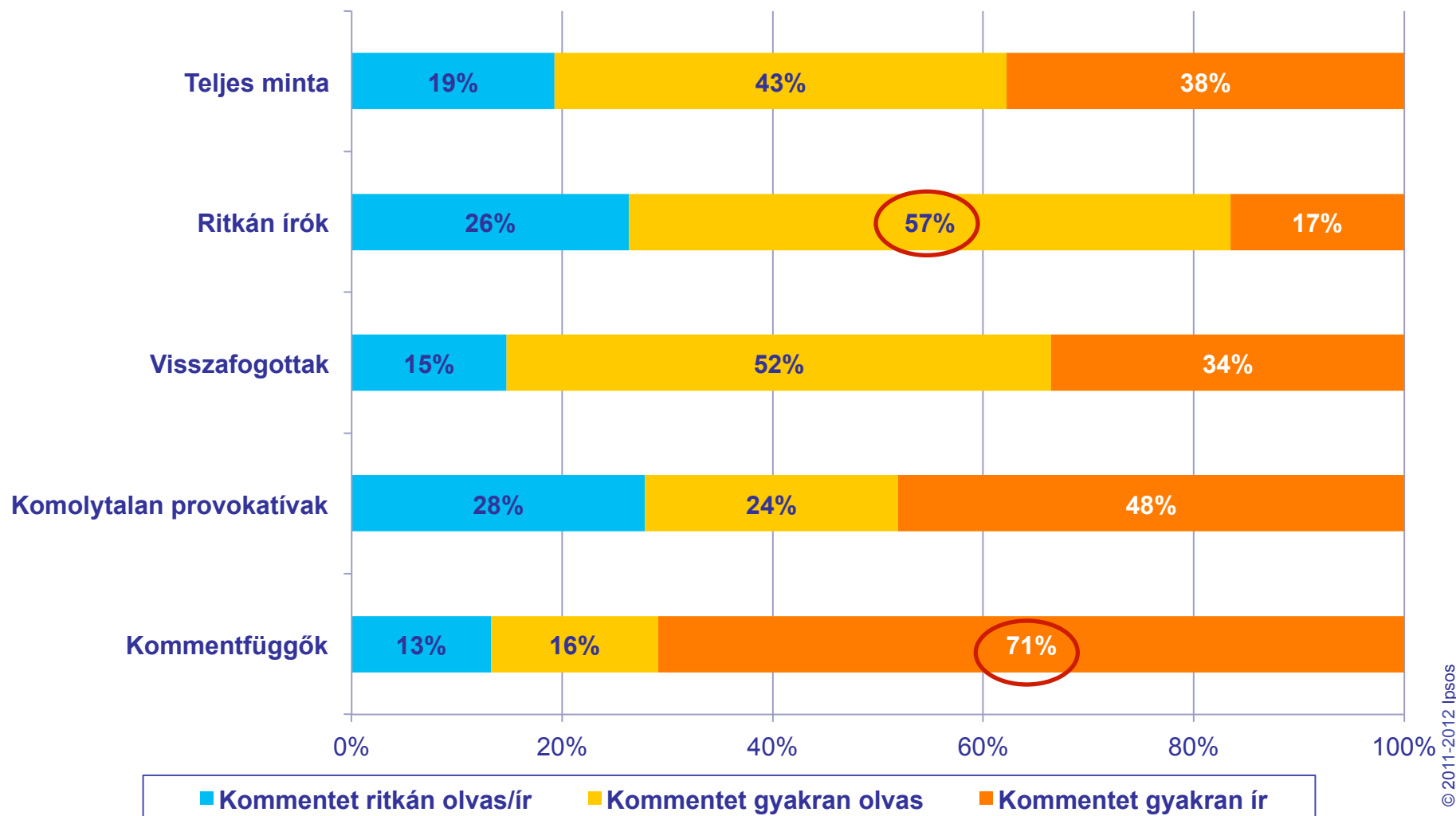
Gyakran kommentelnek, de e téren kissé elmaradnak a kommentfüggők mögött. Számukra nem az ismeretek terjesztése, véleményük megvédése, a tárgyilagosság a kommentelés fő célja. Szeretnek provokálni hozzászólásaikkal, s renitensek is: előfordul, hogy nem a témakörhöz illeszkedő kommenteket írnak vagy csupán azért szólnak hozzá, hogy viszontlássák magukat az oldalon. Jellemzően kisebb településeken élő 30 év alattiak, átlagosnál magasabb férfi aránnyal.

Ritkán írók: 23% - 224 fő

Ritkán és akkor is csupán 1-1 hozzászólást írnak ha számukra fontos téma merül fel. Nem hozza e csoport tagjait lázba a kommentelés során kialakuló vita, mások befolyásolása vagy információk, ismeretek terjesztése sem.

Kétharmaduk nő, jellemzően érettségizettek és bár ritkán írnak, többségük gyakran olvas kommenteket.

Kommentírók attitűdcsoportjai vs. célcsoportok

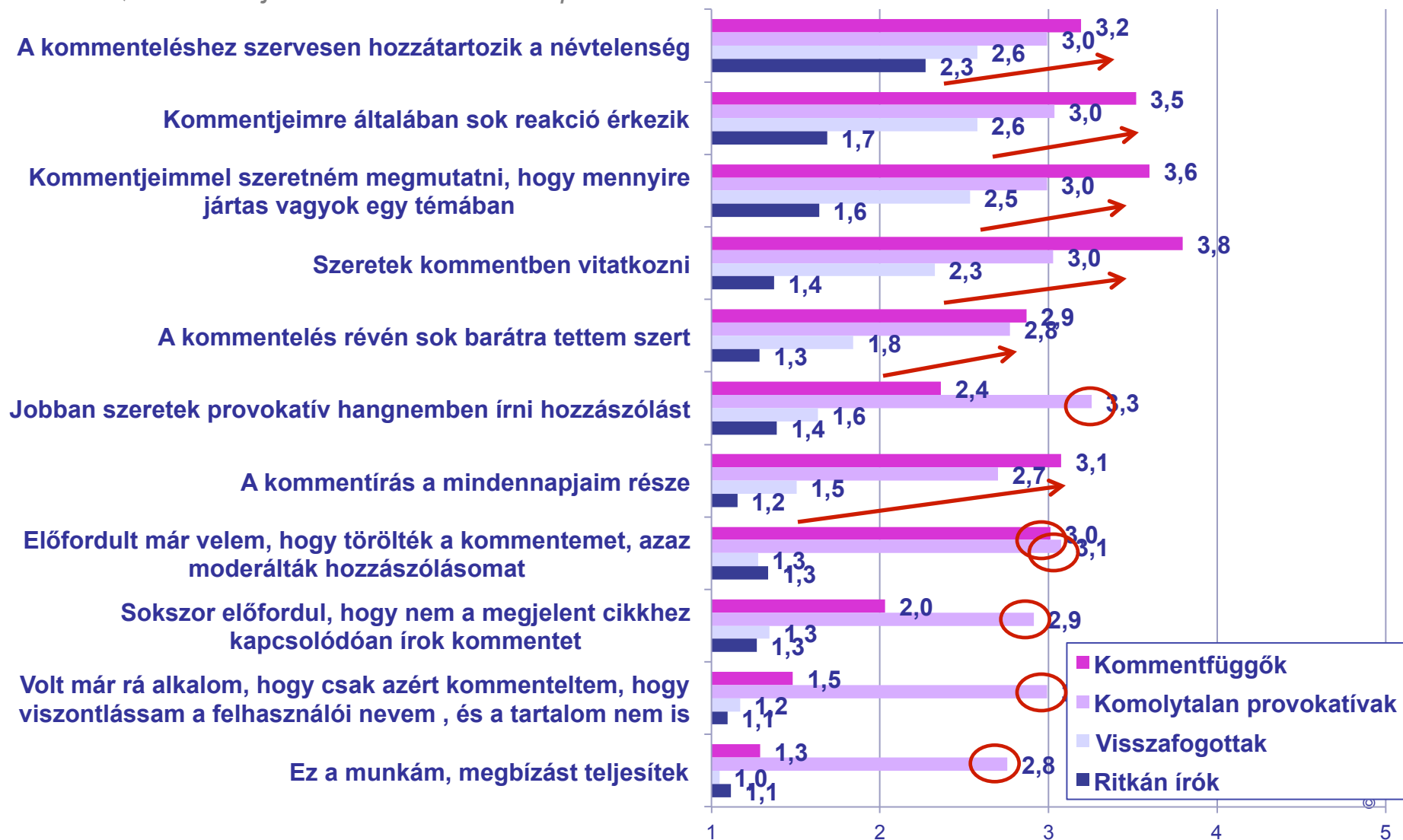
Kommentírók attitűdjei az attitűdcsoportokban I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

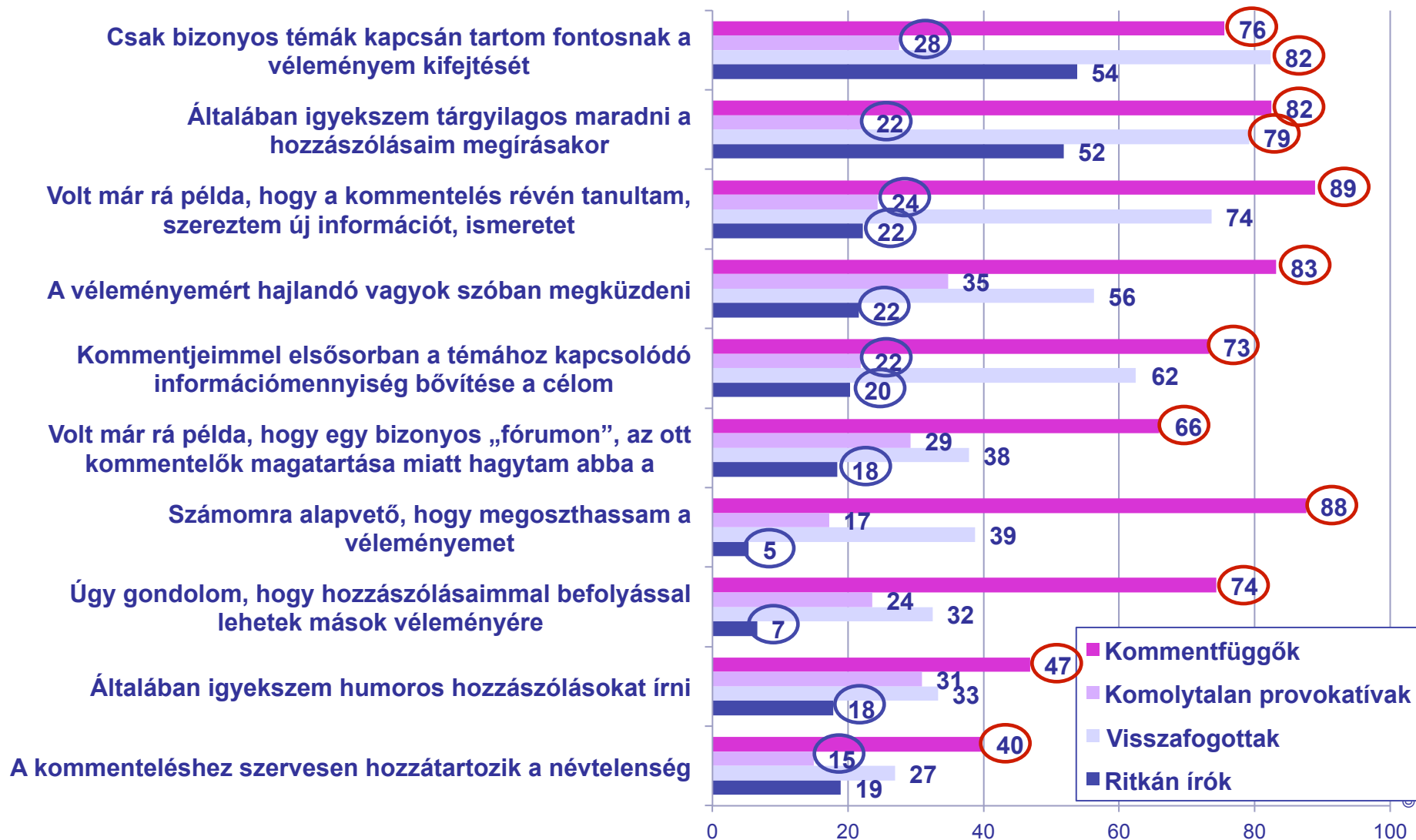
Kommentírók attitűdjei az attitűdcsoportokban II.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

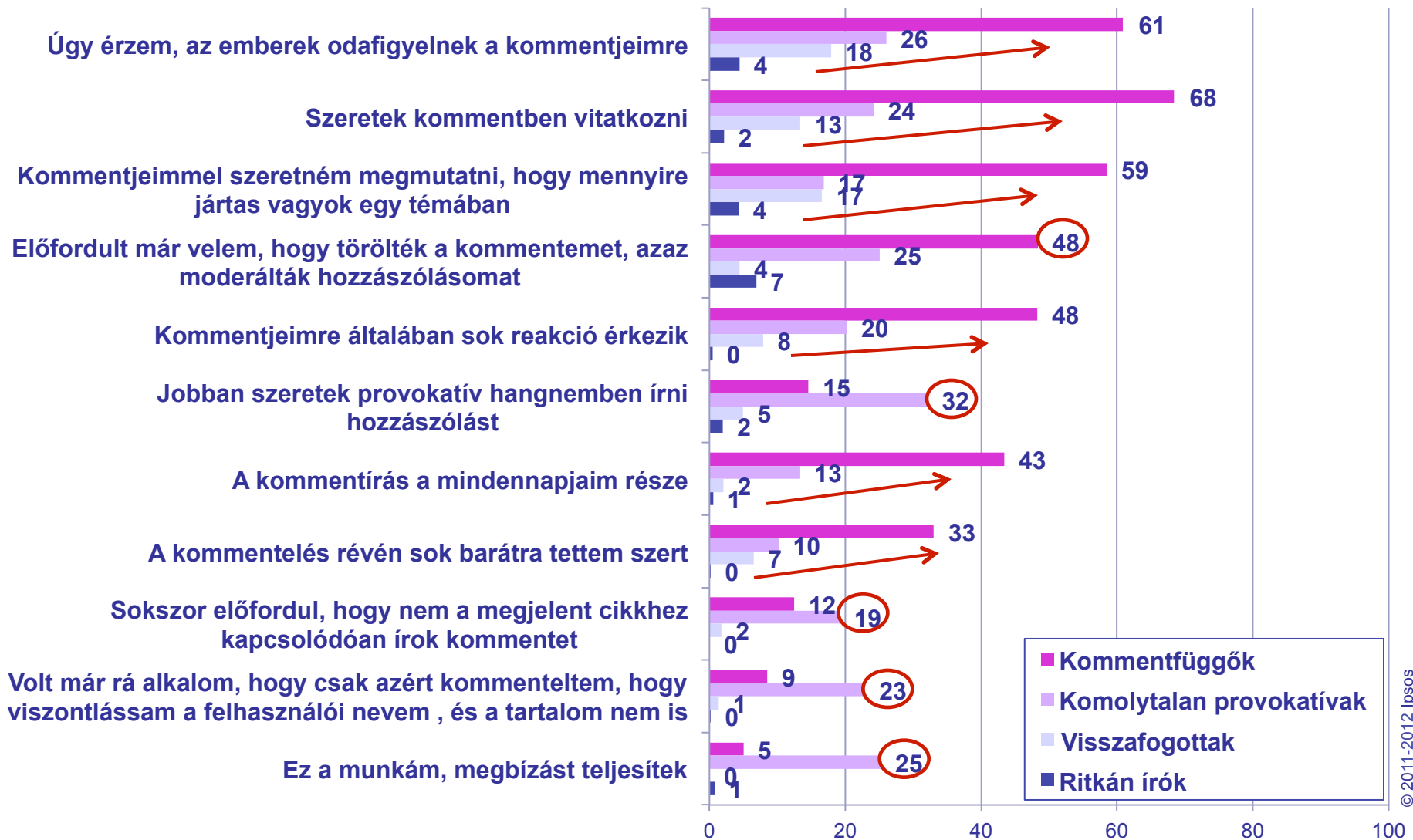
Kommentírók attitűdjei az attitűd-csoportokban – egyetértők I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

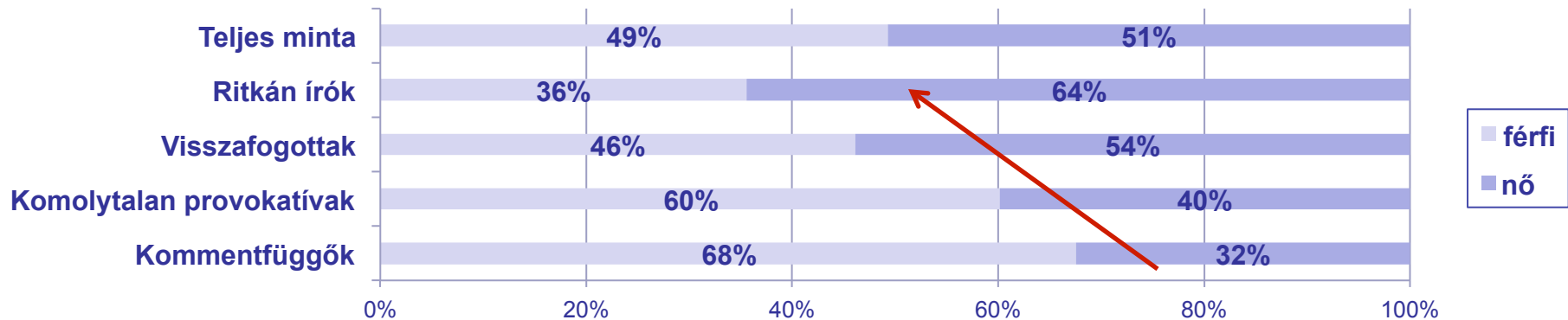
Kommentírók attitűdjei az attitűd-csoportokban – egyetértők I.

Q14. Értékelje a kommenteléssel kapcsolatos állításokat!

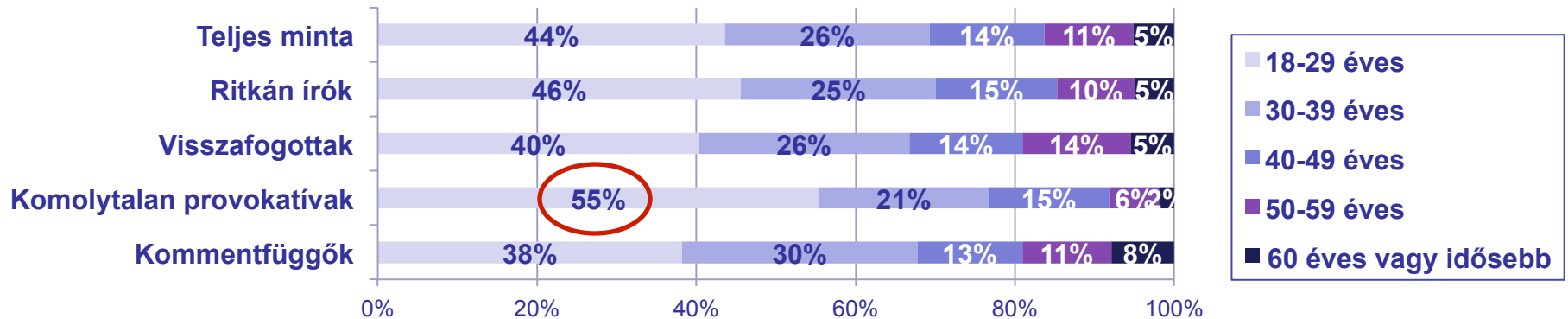

Kommentírók attitűdcsoportjainak szocio-demográfiai jellemzése I.

Nemek szerinti eltérések

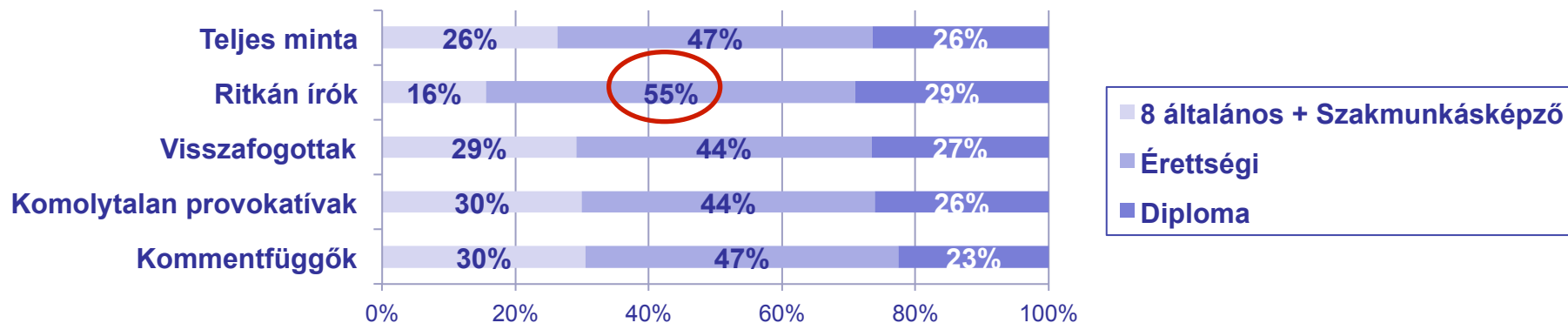

Életkor szerinti eltérések

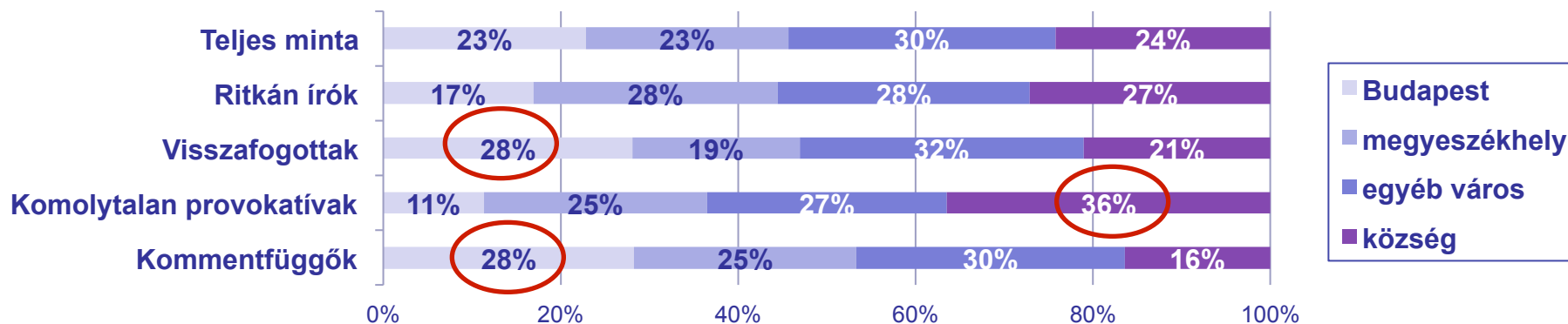

Kommentírók attitűdcsoportjainak szocio-demográfiai jellemzése II.

Iskolai végzettség szerinti eltérések

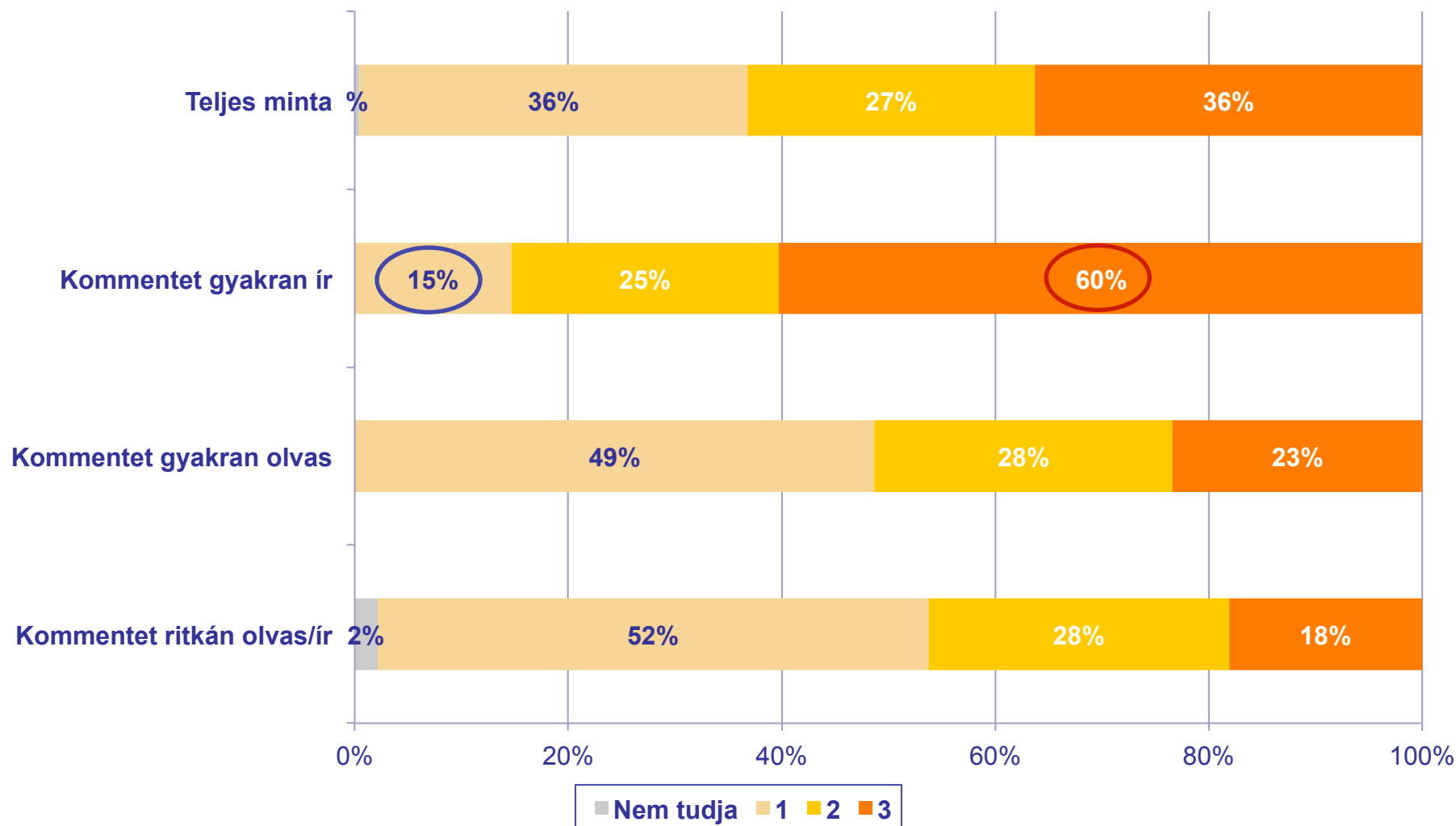

Településtípus szerinti eltérések

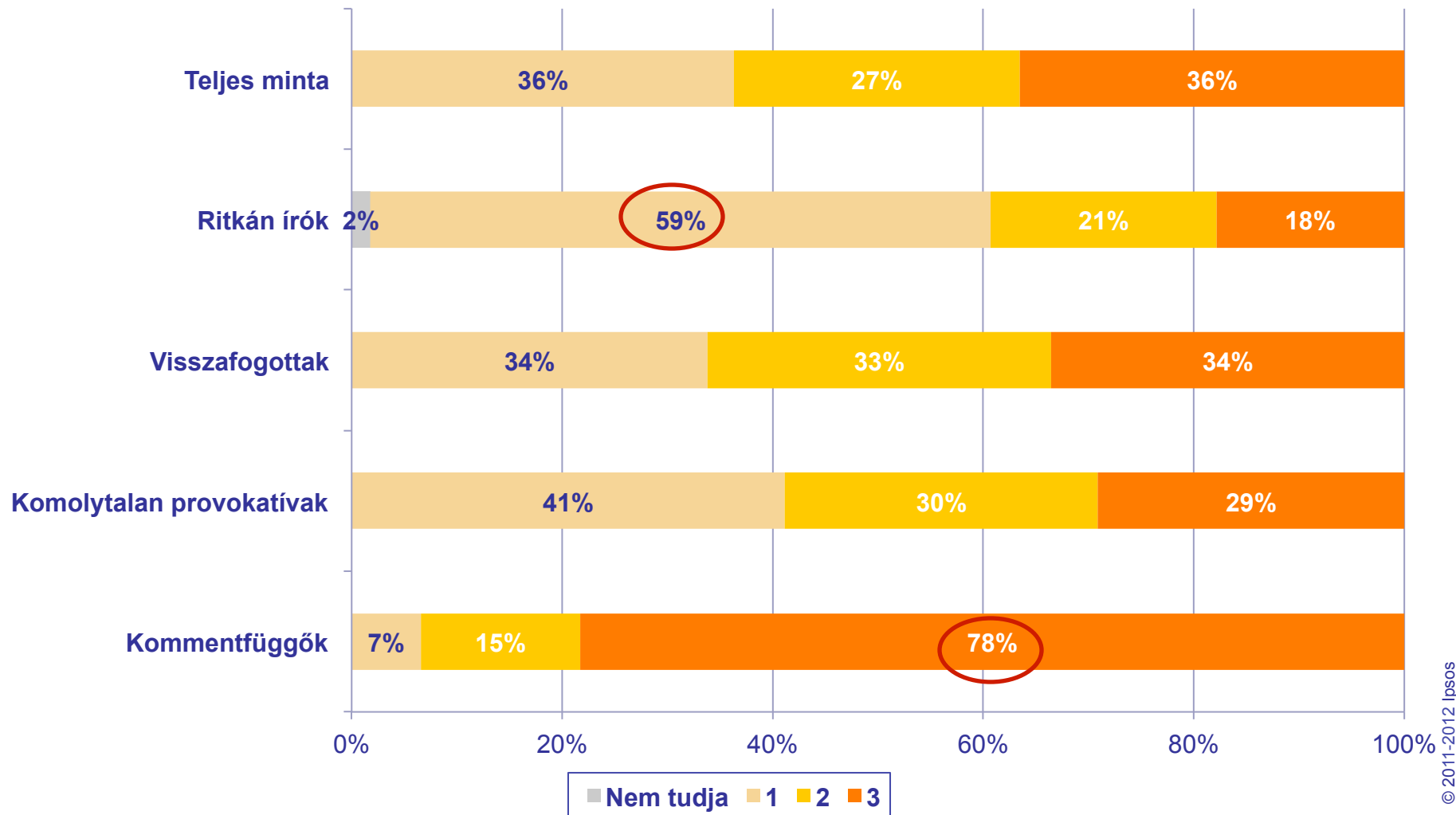
Napi átlagos kommentek száma

Q15. Egy átlagos napon, amikor kommentet ír, hány kommentet szokott posztolni?

Napi átlagos kommentek száma az egyes attitűdcsoportokban

Q15. Egy átlagos napon, amikor kommentet ír, hány kommentet szokott posztolni?

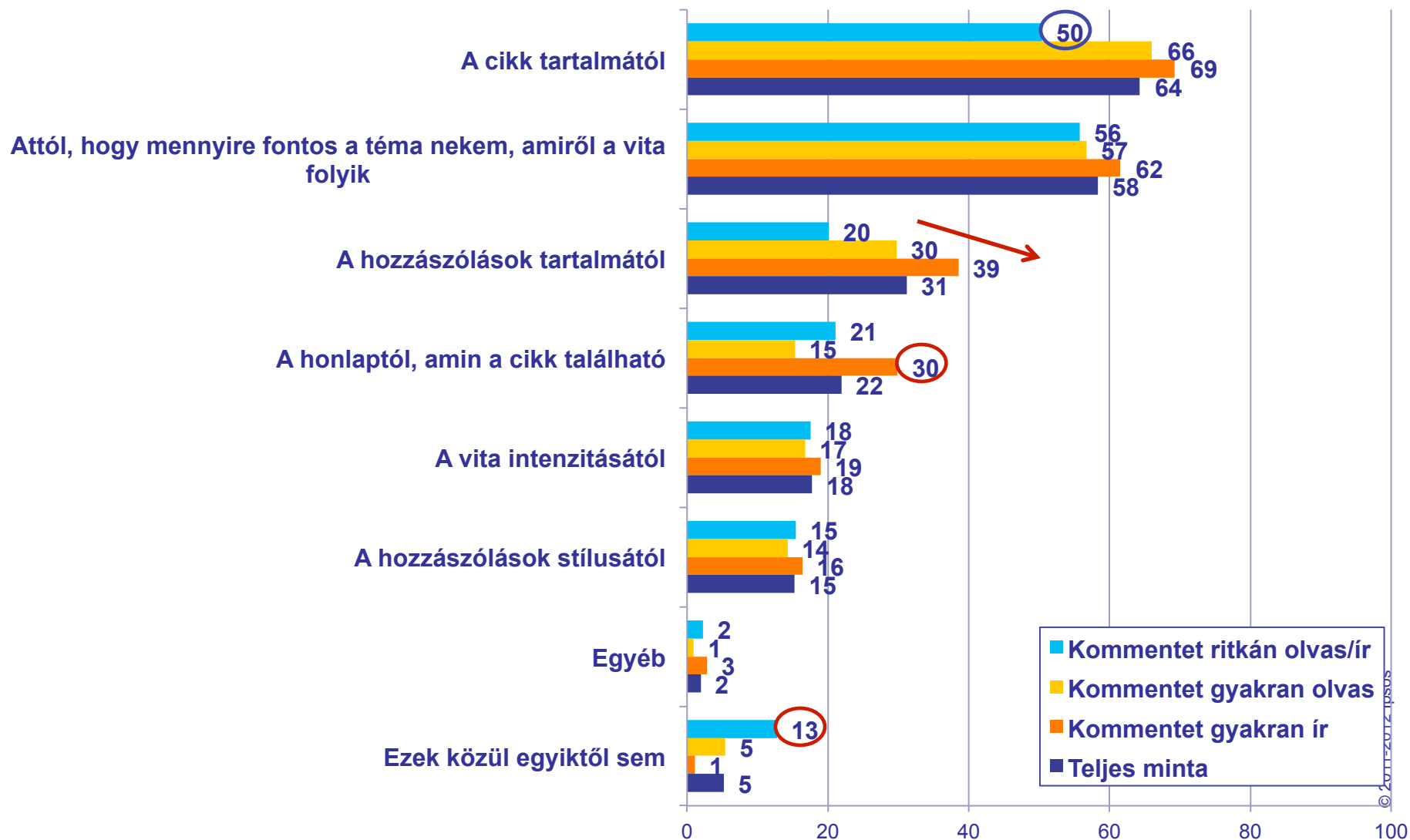

Kommentírás jellegzetességei I.

- A kommentírókat leginkább a cikk/bejegyzés tartalma ösztönzi hozzászólások írására, valamint gyakran az is fontos tényező az adott oldalon írt hozzászólások számában, hogy mennyire fontos a kommentelő számára az aktuális téma. Leginkább a belpolitikai hírek kapcsán lódul meg a hozzászólók keze a billentyűzeten. A ritkán kommentelőket a vitatéma szokta inkább írásra ösztökélni.
- A többi hozzászólást inkább a gyakran kommentelők követik, és ők azok, akik számára az írt hozzászólások mennyisége gyakran attól is függ, hogy mely honlapon találkoznak a cikkel/blogbejegyzéssel.
- A felsorolásban nem szerepelő, egyéb oldalakon ugyanazon indokok játszanak szerepet a hozzászólások születésében, e téren nem fedezhetők fel lényegi különbségek a népszerű, gyakran látogatott vagy a kevesek által említett honlapok között.

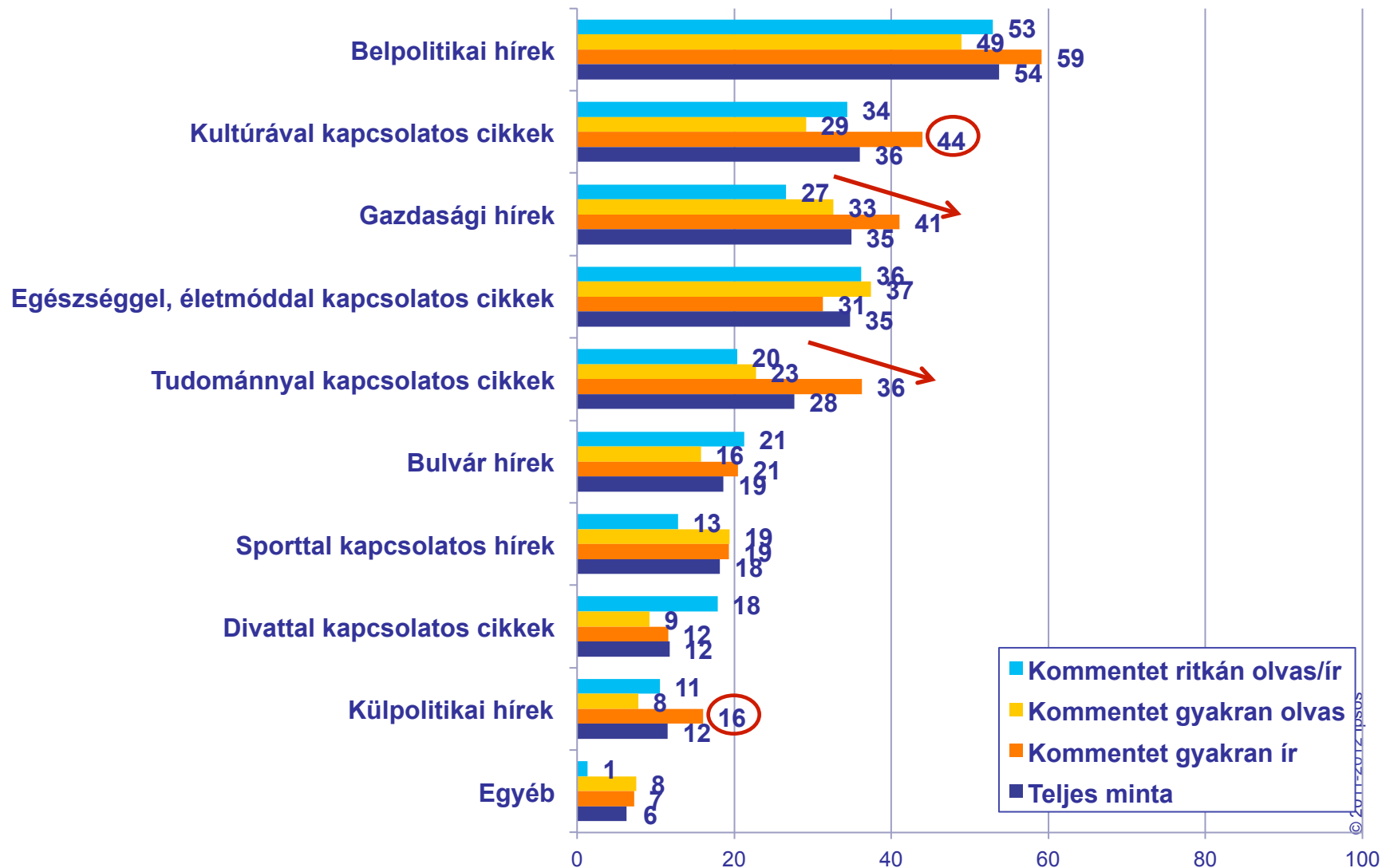
Mitől függ, hány kommentet ír?

Q16. Mitől függ, hány kommentet ír?

Kommentgerjesztő témák

Q17. Milyen témák kapcsán kommentel?

Kommentírás jellegzetességei II.

- A kommentírók úgy vélik, hogy elsősorban értelmes vitát kezdeményeznek hozzászólásaikkal, mely jól rímel a korábban már sokat emlegetett véleménynyilvánítási szándékaikra. Különösen a gyakori kommentelők és a kommentfüggők körében tapasztalunk egyfajta tudatosságot: céljuk (értelmes vita, beszélgetés) van a kommenteléssel, nem esetlegesen írogatnak. E két csoport tagjai szívesen kritizálják az újságírók teljesítményét is kommentjeik során.
- E kérdés kapcsán azonban elsősorban a renitensnek minősülő kommentelési szokások használatát igyekeztünk felmérni. Egyes kommentírási jellegzetességek előfordulási gyakorisága természetesen arányos az általános kommentírási gyakorisággal, így a leggyakoribb kommentelők körében lényegében minden vizsgált jelenség felülreprezentált.
- Leggyakoribb „illetlenség” a cikk részbeni elolvasását követő kommentelés, melyet a kommentírók közel harmada elkövetett már. Sőt, a cikkbe való beleolvasás nélkül is írt már hozzászólást a megkérdezettek 11 százaléka, de rendszeresen alig 3 százalék követi csak el.
- Elsőzni 5, barátokkal csevegni 7 százalék szokott rendszeresen, legalább hetente.
- Szexuális jellegű felütést (pl. „sunáznám”) a válaszadók 12 százaléka tett már, de csak 4 százalék teszi azt rendszeresen. Ugyanakkor a komolytalan provokatív csoportba tartozók körében ez az arány 14%.

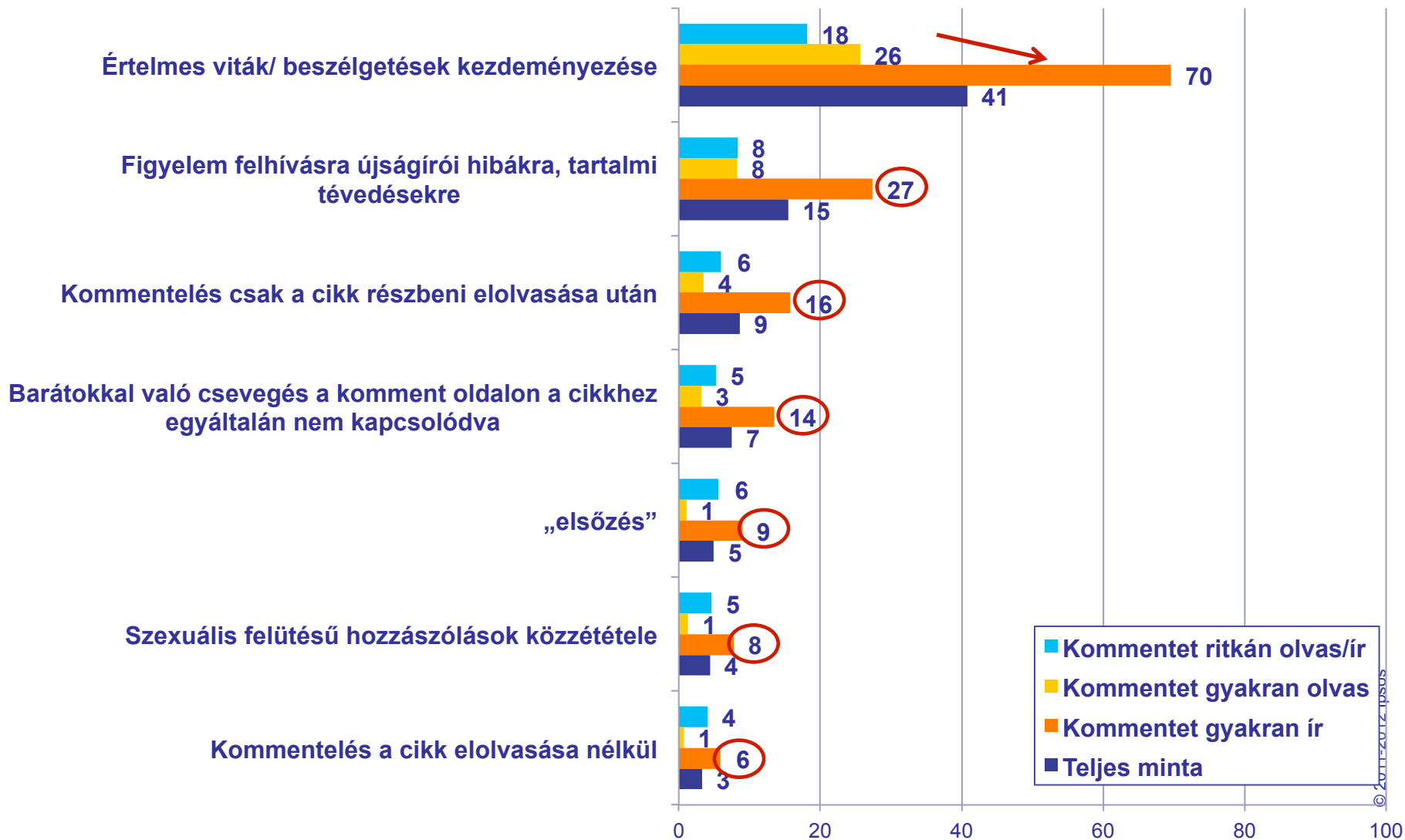
Egyes kommentírási szokások alkalmazása

Q22. Milyen gyakran végzi kommentek írásával kapcsolatban az alábbiakat?

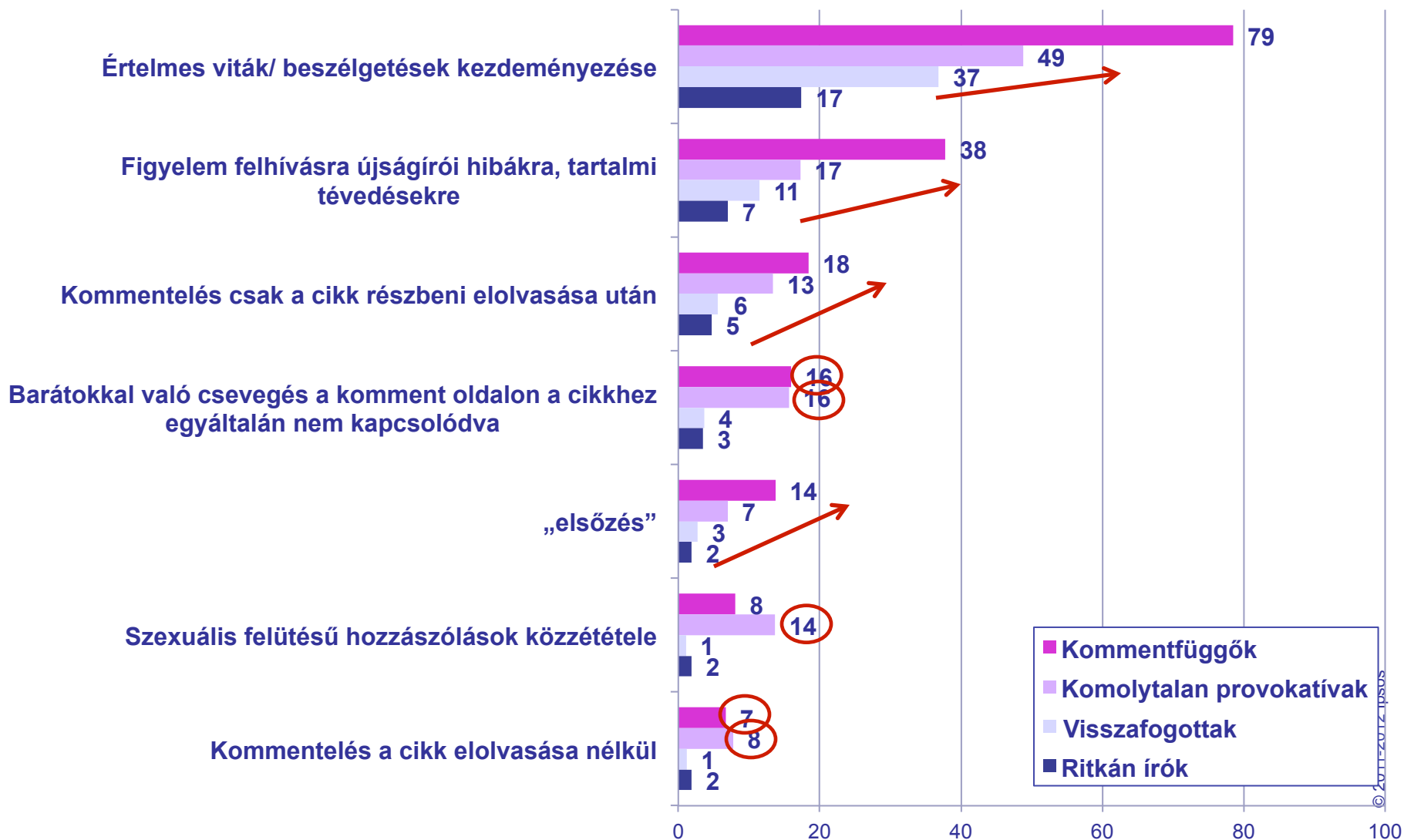
Egyes kommentírási szokások – célcsoportok körében (legalább hetente végzi)

Q22. Milyen gyakran végzi kommentek írásával kapcsolatban az alábbiakat?

Egyes kommentírási szokások – attitűdcsoportok körében (legalább hetente végzi)

Q22. Milyen gyakran végzi kommentek írásával kapcsolatban az alábbiakat?

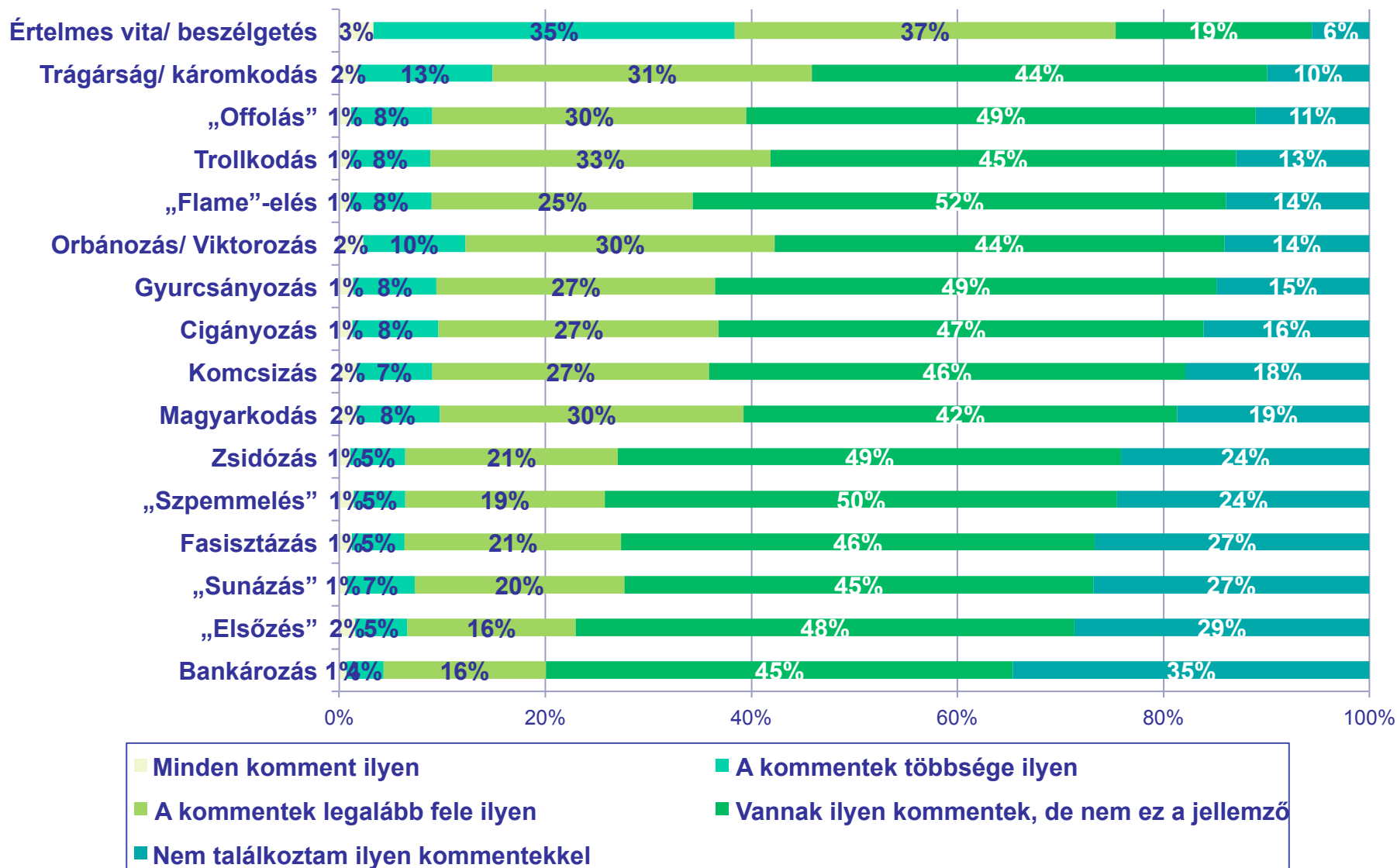
MODERÁLÁS

Kommentírási jellegzetességek gyakorisága

- Nem csupán maguk a kommentírók vélik úgy, hogy az általuk írt legtöbb komment értelmes vita, beszélgetés része, hanem a többi internetező is e kommentelési formával találkozik leggyakrabban.
- Mindemellett a sok internetezőt zavaró jelenségek is gyakori vendégek a kommentek között a válaszadók szerint. Leggyakrabban trágárságokkal, offolással, trollkodással, s különböző politikai előítéletekkel (orbánozás, gyurcsányozás, komcsizás, cigányozás stb.) találkozik az átlag internetező.
- A kommentet nem vagy csak ritkán író/olvasó netezők jellemzően szignifikánsan kisebb arányban jelölték be az egyes renitens/másokat zavaró kommentelési szokásokat, így nem feltételezhetjük, hogy e tényezők tántorítják el őket a rendszeres kommentolvasástól vagy -írástól.

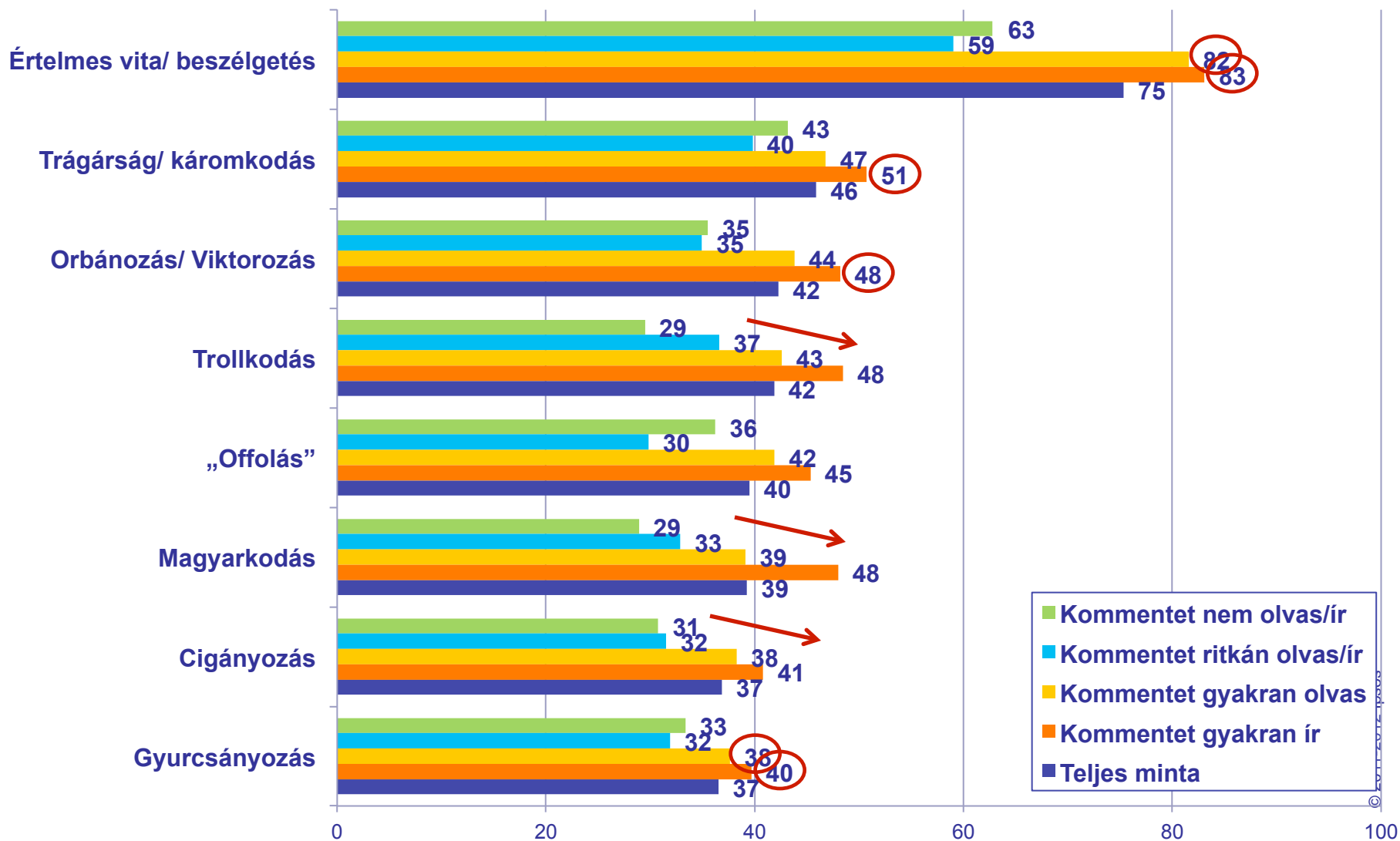
Találkozás egyes kommentírási szokásokkal

Q23. Milyen gyakran találkozik a következő jelenséggel?

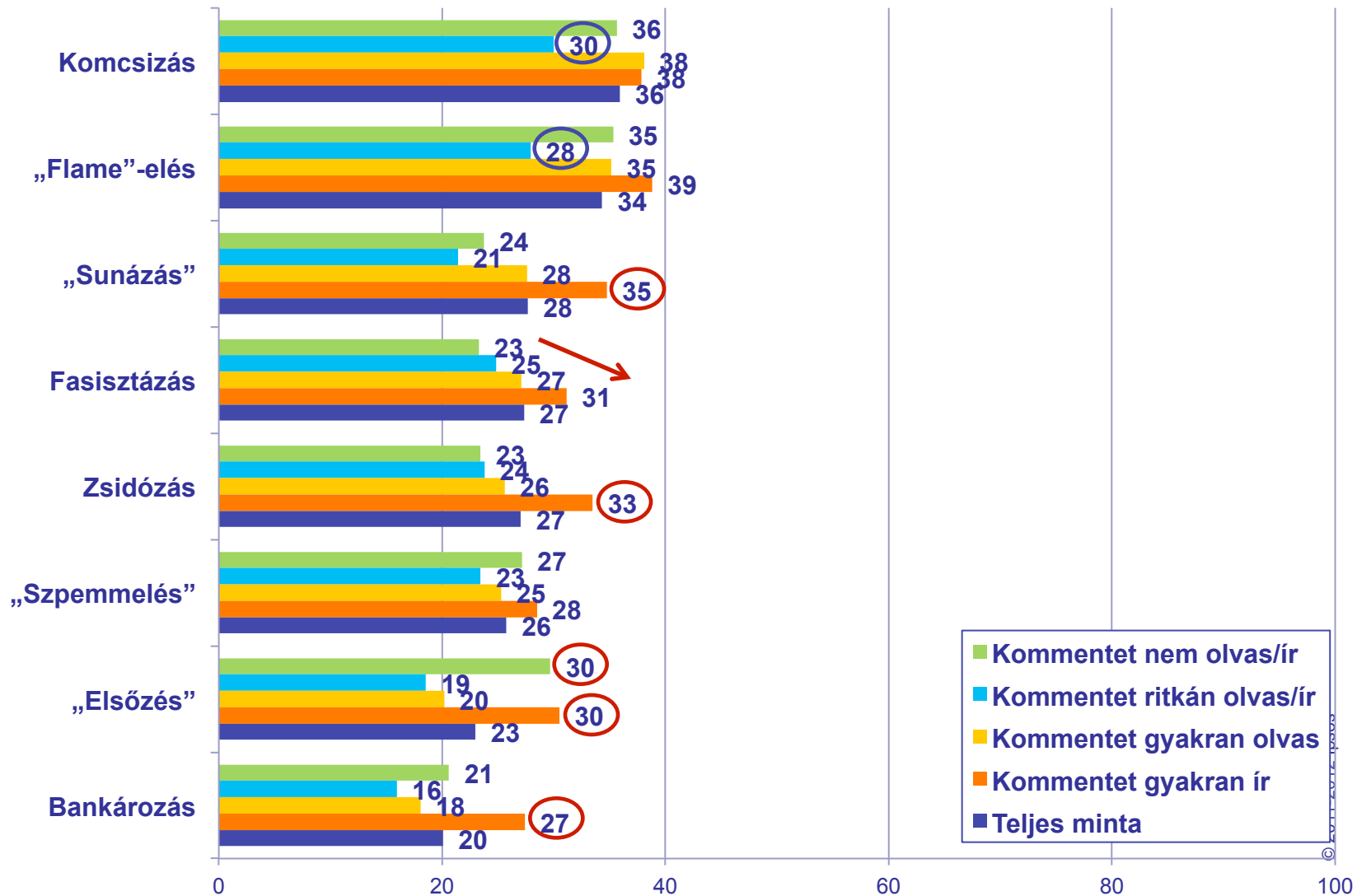
Találkozás egyes kommentírási szokásokkal – a kommentek legalább fele I.

Q23. Milyen gyakran találkozik a következő jelenséggel?

Találkozás kommentírási szokásokkal – a kommentek legalább fele ilyen II.

Q23. Milyen gyakran találkozik a következő jelenséggel?

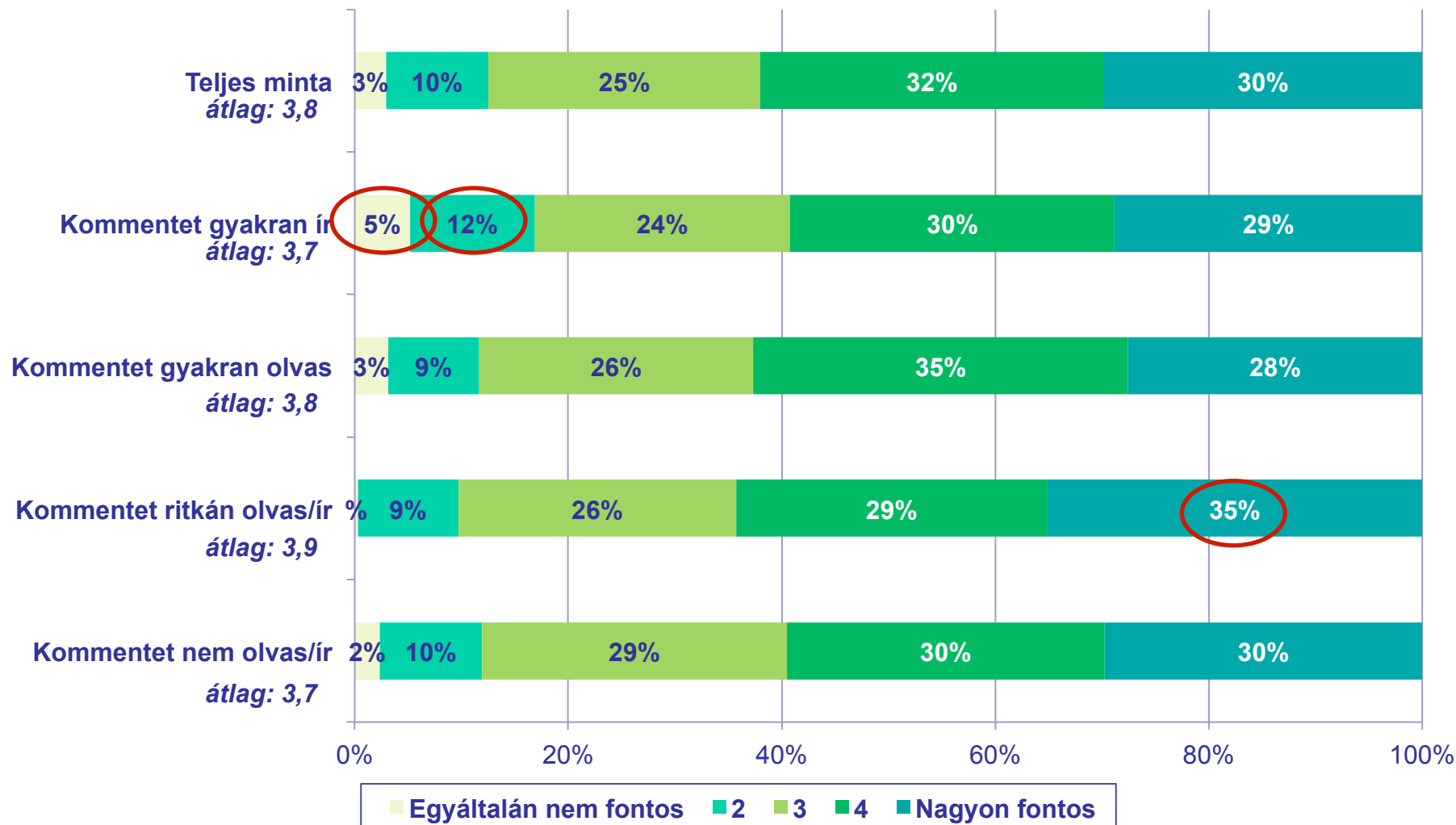

Kommentek moderálása

- Bár a kommentek többségét pozitívan ítélik meg az internetezők, magas azok aránya is, akik rendszeresen találkoznak egyes zavaró jelenségekkel. E jelenségek csökkentése irányuló törekvések egyik módja lehet a kommentek moderálása. Korábban már láthattuk, hogy a komment kifejezést ismerők többségének elviekben nincs kifogása a moderálás ellen.
- Konkrét kérdés során is kiderül a netezők pozitív attitűdje a kommentek moderálásával kapcsolatban: 30 százalék számára nagyon, de összesen 62 százalék számára fontos a moderálás. Az ellenkezőjét alig 13 százalék állítja.
- A moderálást támogatók nem elsősorban a cikkhez, blogbejegyzéshez nem kapcsolódó kommentek miatt támogatnák a zavaró kommentek kiszűrését, inkább a nyomdafestéket nem tűrő hozzászólások csökkenését szeretnék elérni.
- A moderálás ellenzői a szólásszabadságot féltik elsősorban, különösen a gyakori kommentelők.

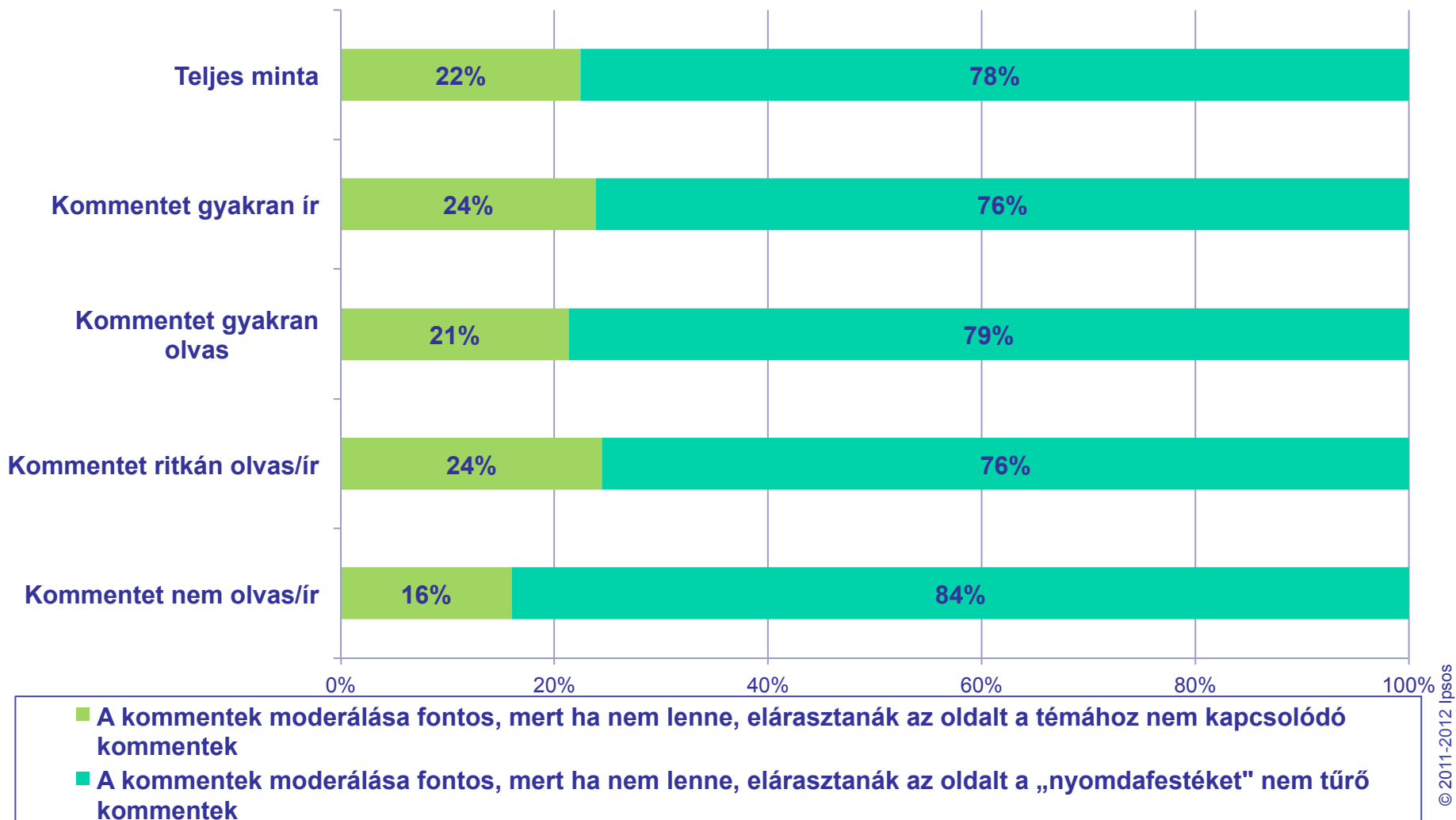
Kommentek moderálása

Q24. Mennyire tartja fontosnak a kommentek moderálását?

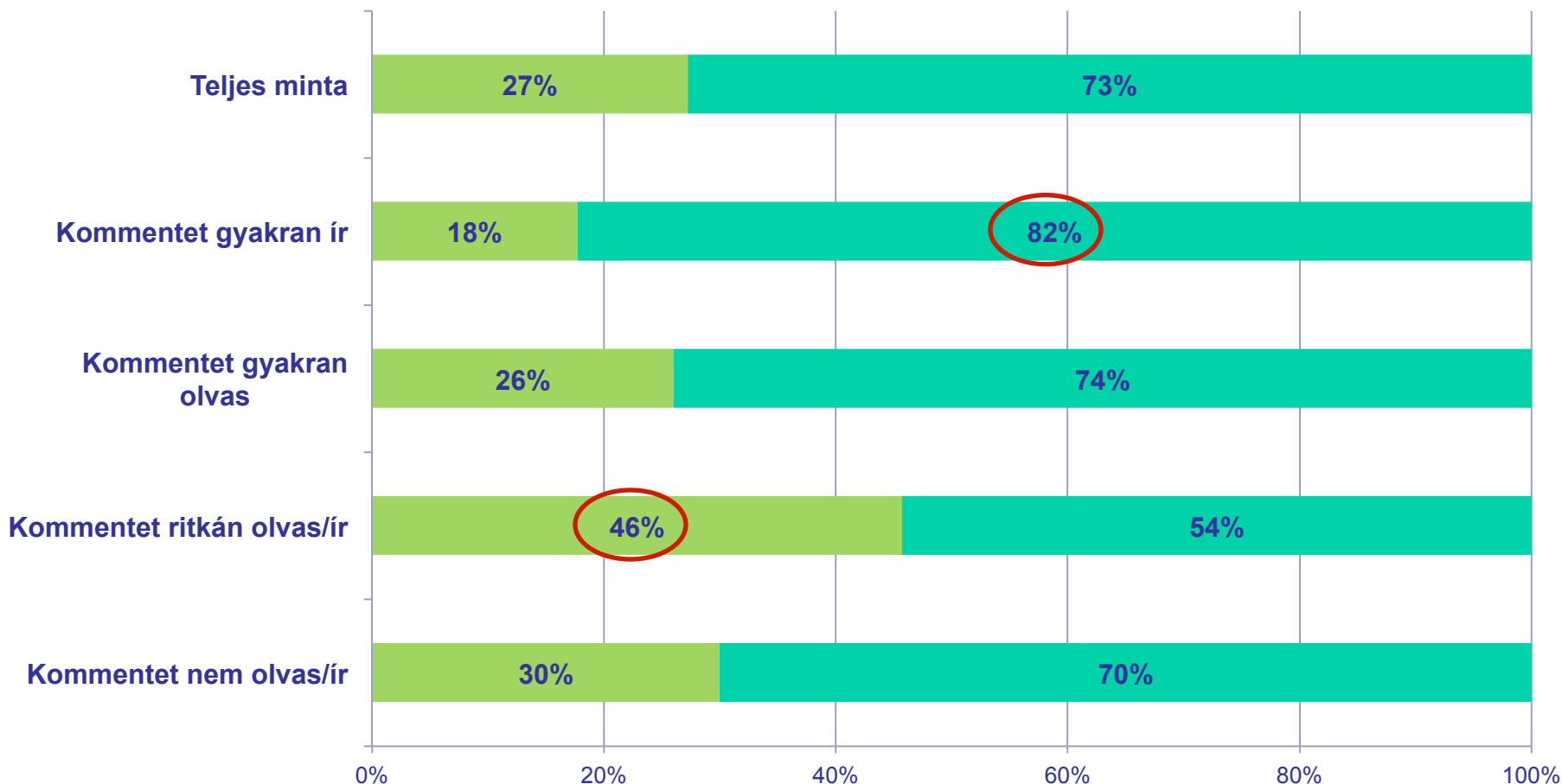
Moderálás fontosságának oka

Q25a. Válassza ki az Önével leginkább egyező véleményt!

Moderálás szükségtelenségének oka

Q25b. Válassza ki az Önével leginkább egyező véleményt!

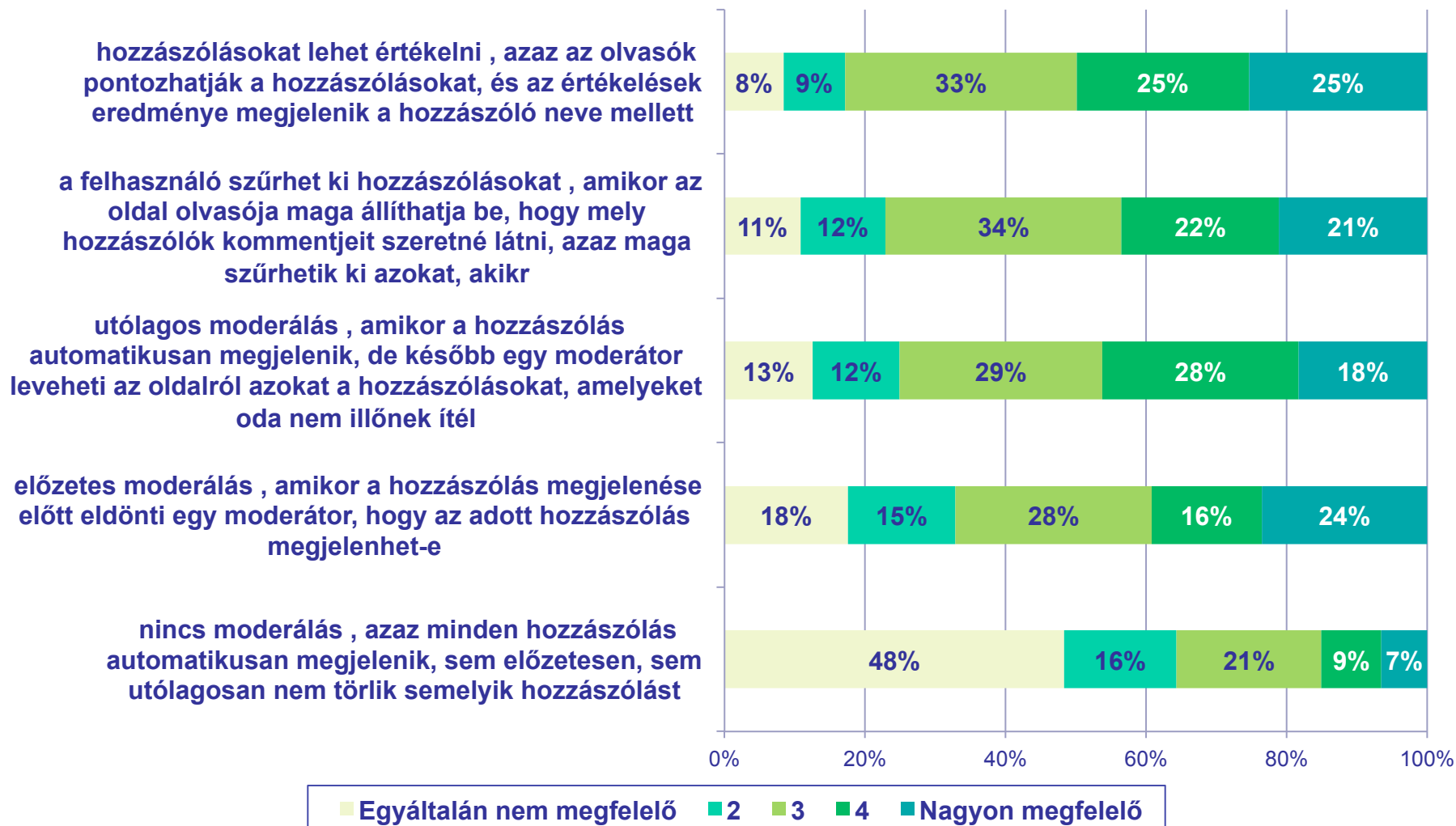
- A kommentek moderálása nem fontos, mert egyszerűen nem kell foglalkozni a nekünk nem tetsző kommentekkel
- A kommentek moderálása nem fontos, mert mindenkinek joga van elmondani a véleményét, még ha az sokaknak nem is tetszik

Moderálási formák megítélése

- Bár egyáltalán nincs az internetezők ellenére a kommentek moderálása, preferálnák a liberális, felhasználó-központú szelektálást.
- Minden második válaszadó számára elfogadható lenne, ha a hozzászólások felhasználók általi pontozása jelentené a moderálás alapját. Hasonló arányban támogatnák, ha a felhasználó maga szűrhetné ki mely hozzászóló kommentjeit olvasná szívesen, melyekét nem. Főként a gyakori kommentírók körében lennének népszerűek e formák.
- A központosított, egy moderátor általi ellenőrzés már kissé megosztja a netező társadalmat. Míg az utólagos moderálás kevesek érzéseit zavarná, addig az előzetes, azaz a komment megjelenése előtti ellenőrzés már sokakban visszatetszést kelt. Különösen a gyakori kommentírók idegenkednének ez utóbbi megoldástól.
- Ugyanakkor még az előzetes moderálás lehetősége sem tántorítaná el a kommenteléstől a kommentírók többségét (70%), de legkevésbé a felhasználók által értékelt hozzászólások módszere lenne hatással a hozzászólások mennyiségére.
- Ma heti gyakorisággal kommentelők körében sem jellemző (52% sosem néz utána), hogy tisztában lennének az általuk hozzászólásokkal ellátott oldalakon érvényes moderálási szabályokkal.

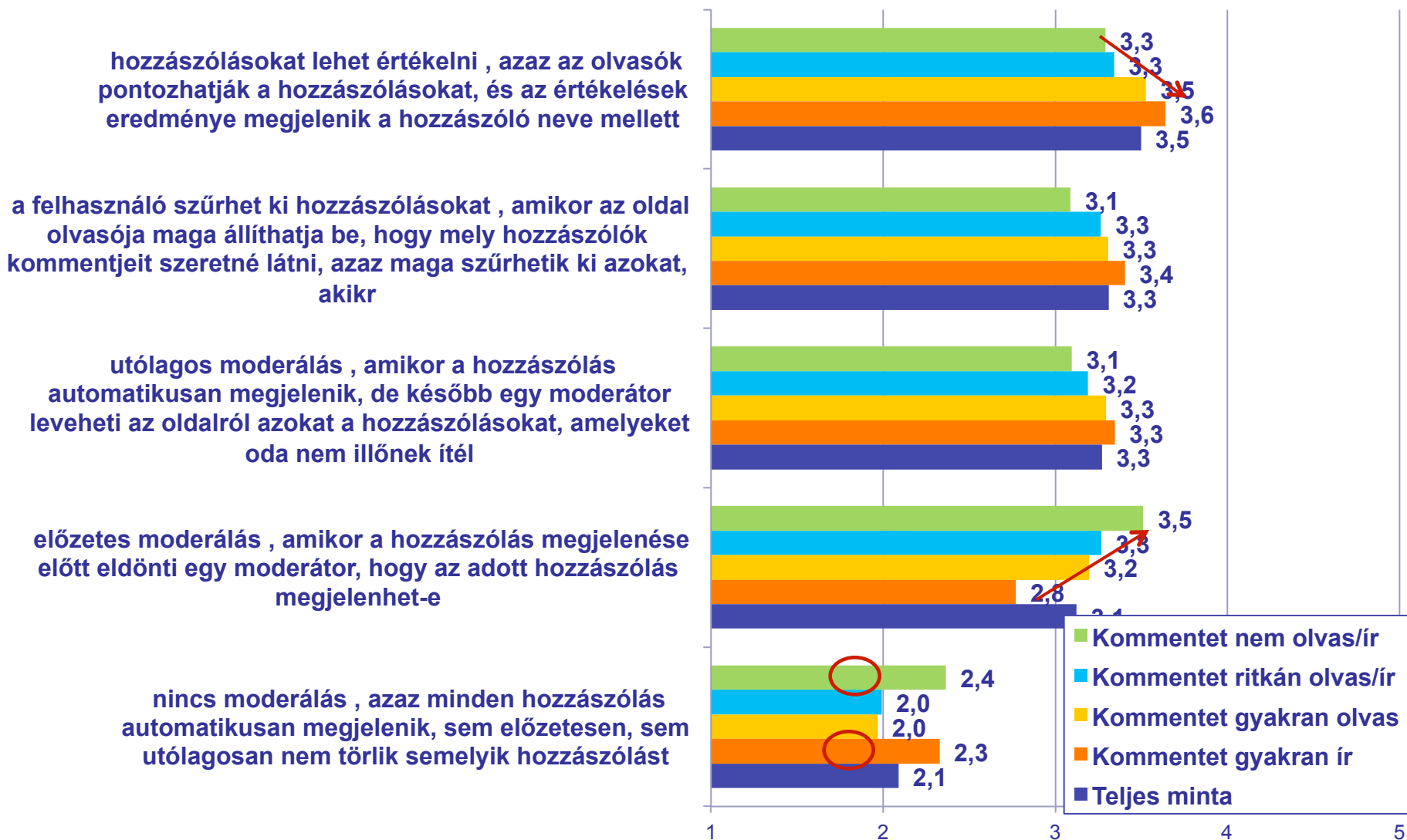
Moderálási típusok megítélése

Q26. Mennyire tartja megfelelőnek az alábbi moderálási típusokat?

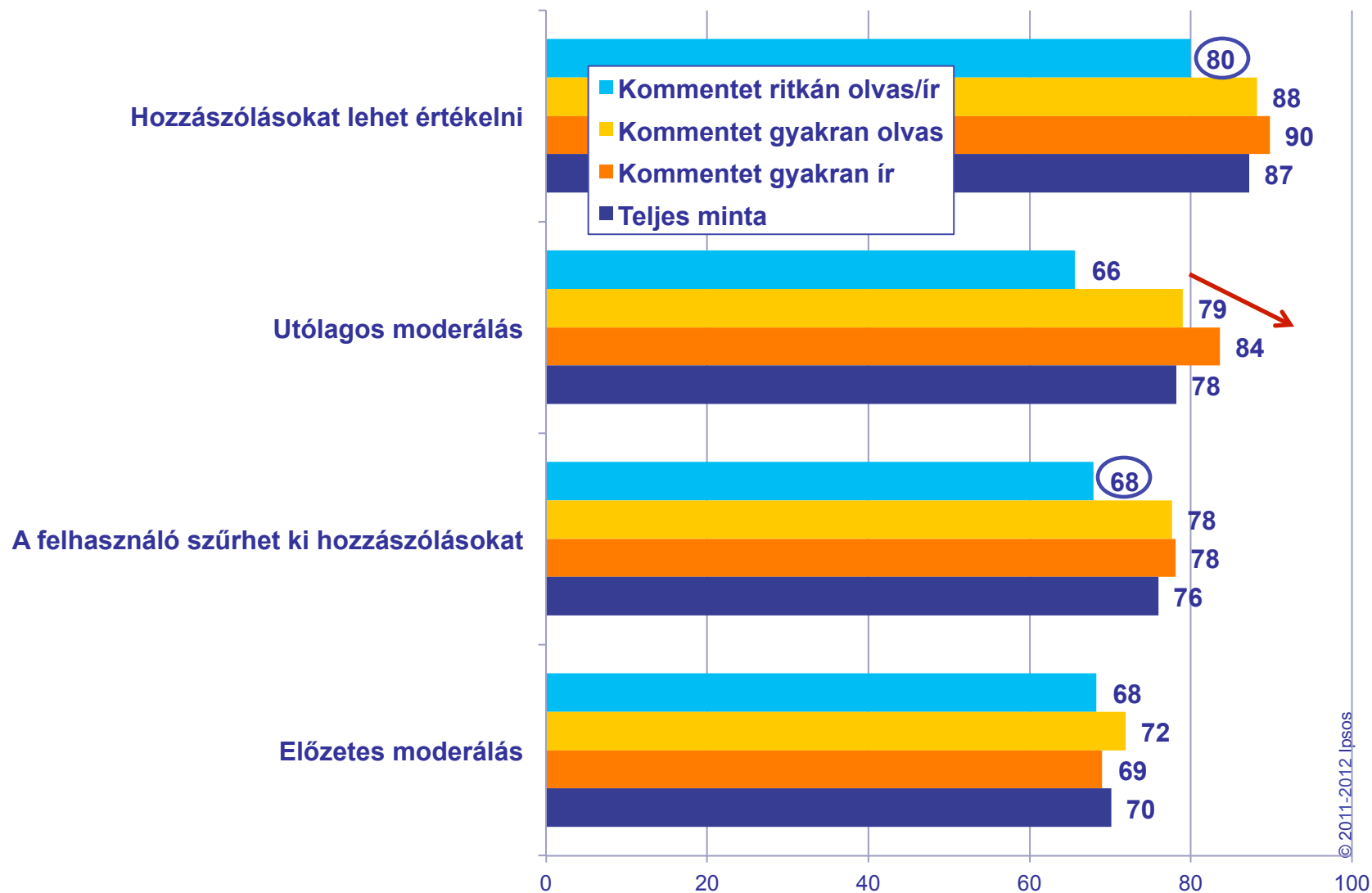
Moderálási típusok megítélése

Q26. Mennyire tartja megfelelőnek az alábbi moderálási típusokat?

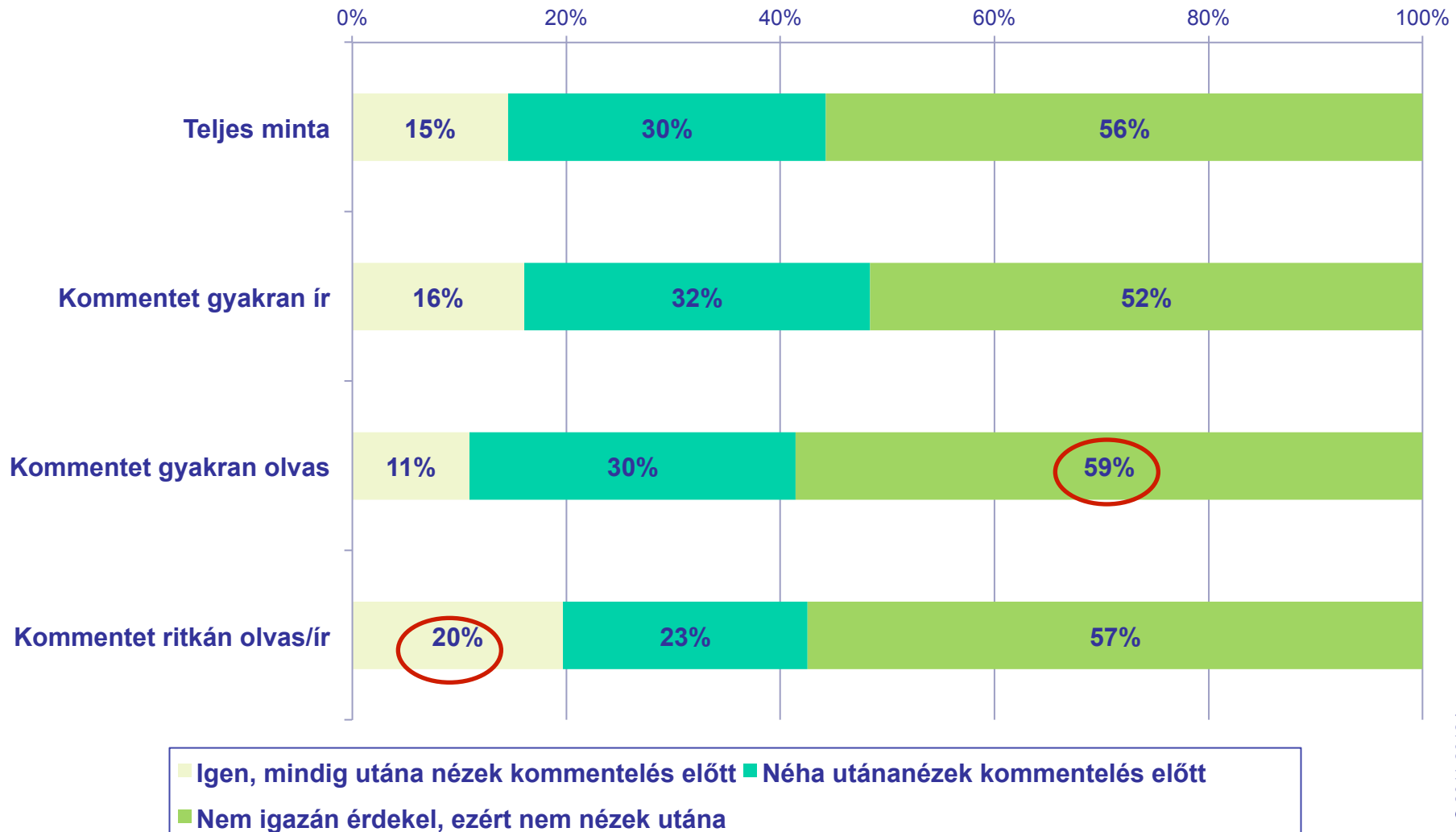
Moderálási formák elfogadottsága

Q27. Írna-e kommenteket olyan oldalakra, ahol a következő moderálási formákat alkalmazzák?

Honlapok moderálási szokásainak feltérképezése

Q28. Amikor újként kommentel egy honlapon tisztában van-e azzal, hogy moderálják-e az oldalt?

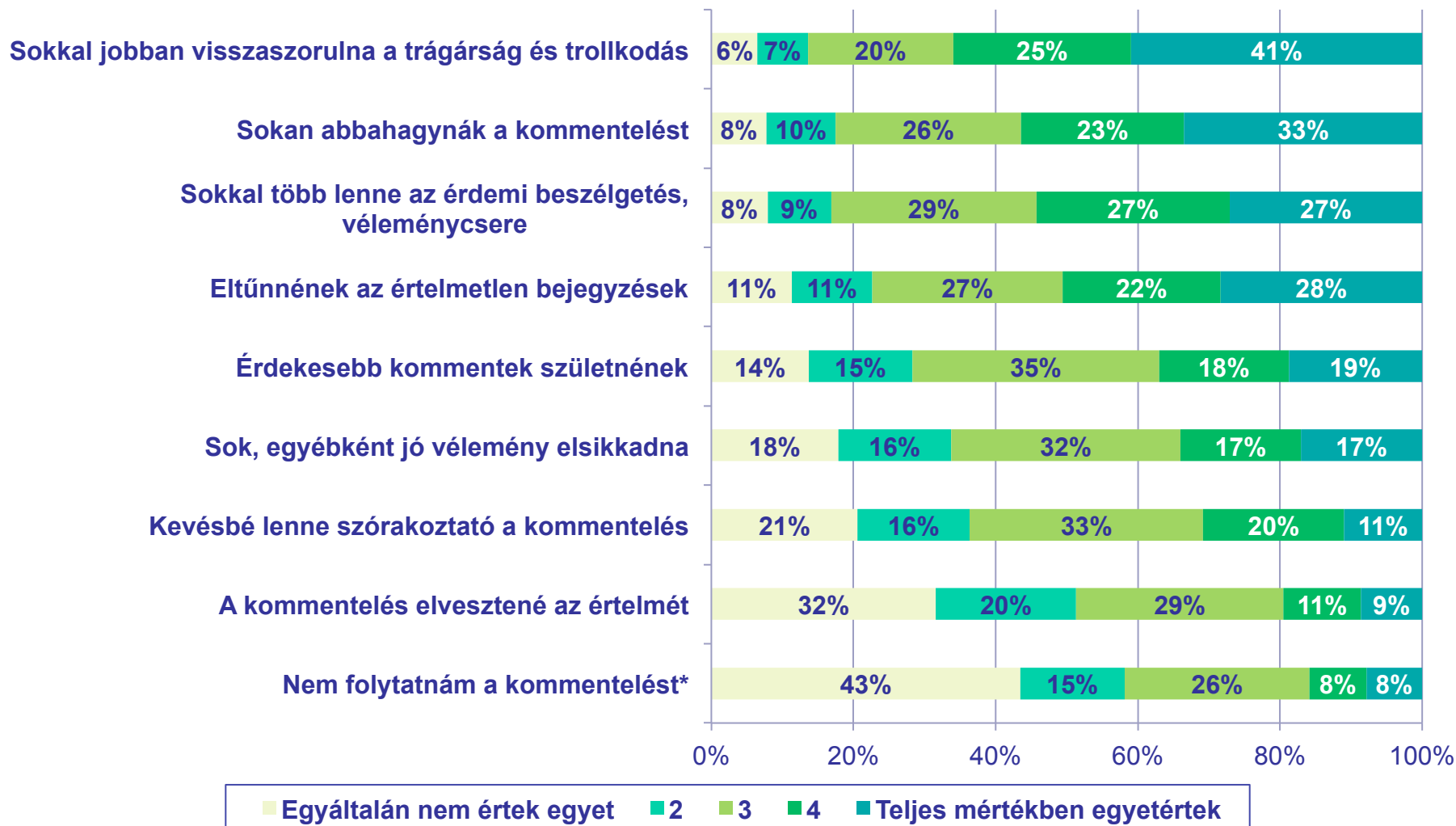

Anonim kommentelés megítélése I.

- A másokat zavaró kommentek csökkentésének egy másik lehetséges módja az anonimitás megszüntetése, azaz hogy minden kommentíró a saját nevével, a saját személyazonosságát vállalva írhasson csak hozzászólásokat a világhálóra.
- Az anonimitás megszüntetésének legnagyobb előnyét a trágár, oda nem illő kommentek eltűnésében látják (66%), azonban a válaszadók tartanak attól is, hogy hatására sokan abbahagynák a kommentelést (56%).
- Nem csupán a trágárság visszaszorulása lenne az anonimitás felszámolásának feltételezett hatása megkérdezett internetezők szerint: több érdemi beszélgetést (54%), érdekesebb kommenteket (37%) várnak.
- A válaszadók mintegy harmada azonban kissé szkeptikus: tartanak az egyedi, jó vélemények elsikkadásától, és attól, hogy a kommentelés kevésbé lenne szórakoztató az intézkedés hatására.
- Bár minden második válaszadó tart attól, hogy sokan hagynák abba a kommentelést, ha vállalniuk kellene saját arcukat hozzá, alig 16 százalék jelezte, hogy ő maga is befejezné a hozzászólások számának szaporítását, amennyiben azt nem tehetné választott álneve mögött.

Anonim kommentelés megszűnésének hatása

Q29. Ha csak valódi névvel (és arccal) lehetne kommentelni...

* csak kommentírók, N=974

Anonim kommentelés megszűnésének hatása

Q29. Ha csak valódi névvel (és arccal) lehetne kommentelni...

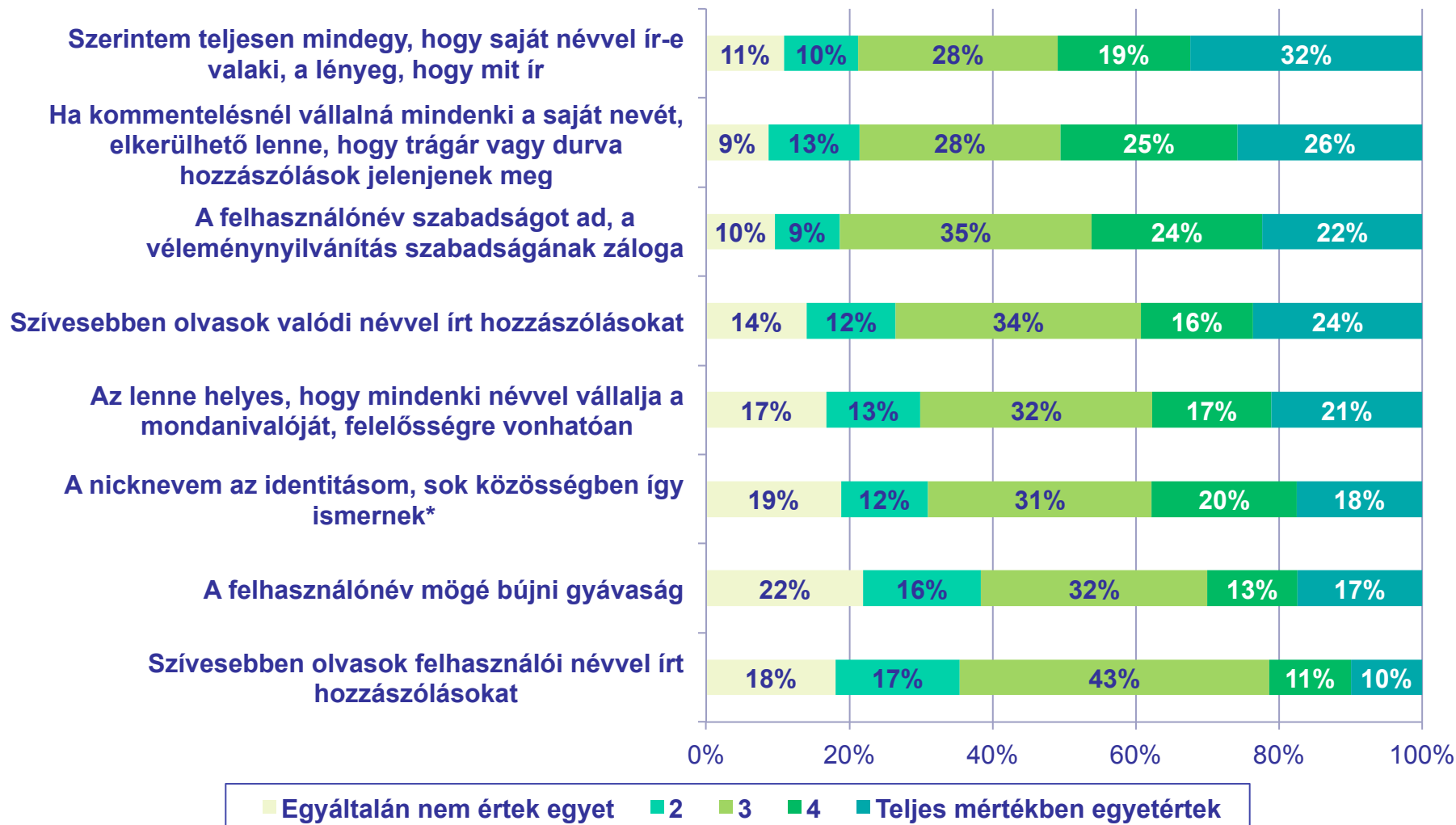

Anonim kommentelés megítélése II.

- Az anonim kommenteléssel kapcsolatban is kérdeztük a válaszadókat, s az állításokat a korábbiakhoz hasonlóan ötfokú skálán értékelhették aszerint, mennyire értenek velük egyet.
- Az attitűdállítások értékelése is alátámasztja a már tapasztaltakat: a megkérdezettek többsége számára a saját név vállalása nem jelent problémát a kommentelés során, elismerik előnyeit, ugyanakkor halvány kétségek is merülnek fel a válaszadóknál.
- Új gondolatként merült fel a kérdéscsoportban, hogy sok kommentelő bár választott felhasználónév alatt írja hozzászólásait, pontosan ez a nicknév azonosítja sok közösségben. Így nem igaz, hogy elbújna az álnév mögé, hiszen pontosan azonosíthatják az olvasók, bár személyi igazolványában nyilván nem ez a név szerepel. Ez a kommentírók 38 százalékát, főként a gyakori kommentelőket érinti.
- Korábban is érzékelhető volt, hogy a személyazonosság megjelenítése főként a kommenteket alig vagy nem olvasó/író közönség számára fontos, szívesebben veszik a saját névvel megjelenített kommenteket, s ők várják a hozzászólások minőségének, hangvételének javulását. A gyakori kommentelők egy része – mivel nicknevét is személye azonosítójának tartja – nem vár az anonimitás megszűnésétől oly nagymértékű javulást.
- A felhasználónév egyedi (a személynévhez hasonló) azonosításra szolgáló jellegét is jól mutatja, hogy a teljes minta 44 százaléka hajlamos általa kedvelt, vagy legalábbis figyelemreméltónak tartott kommentelő hozzászólásait csak a kommentelő miatt elolvasni. Természetesen a gyakori kommentelők között ez az arány lényegesen magasabb, 66%.

Anonim kommentelés megítélése

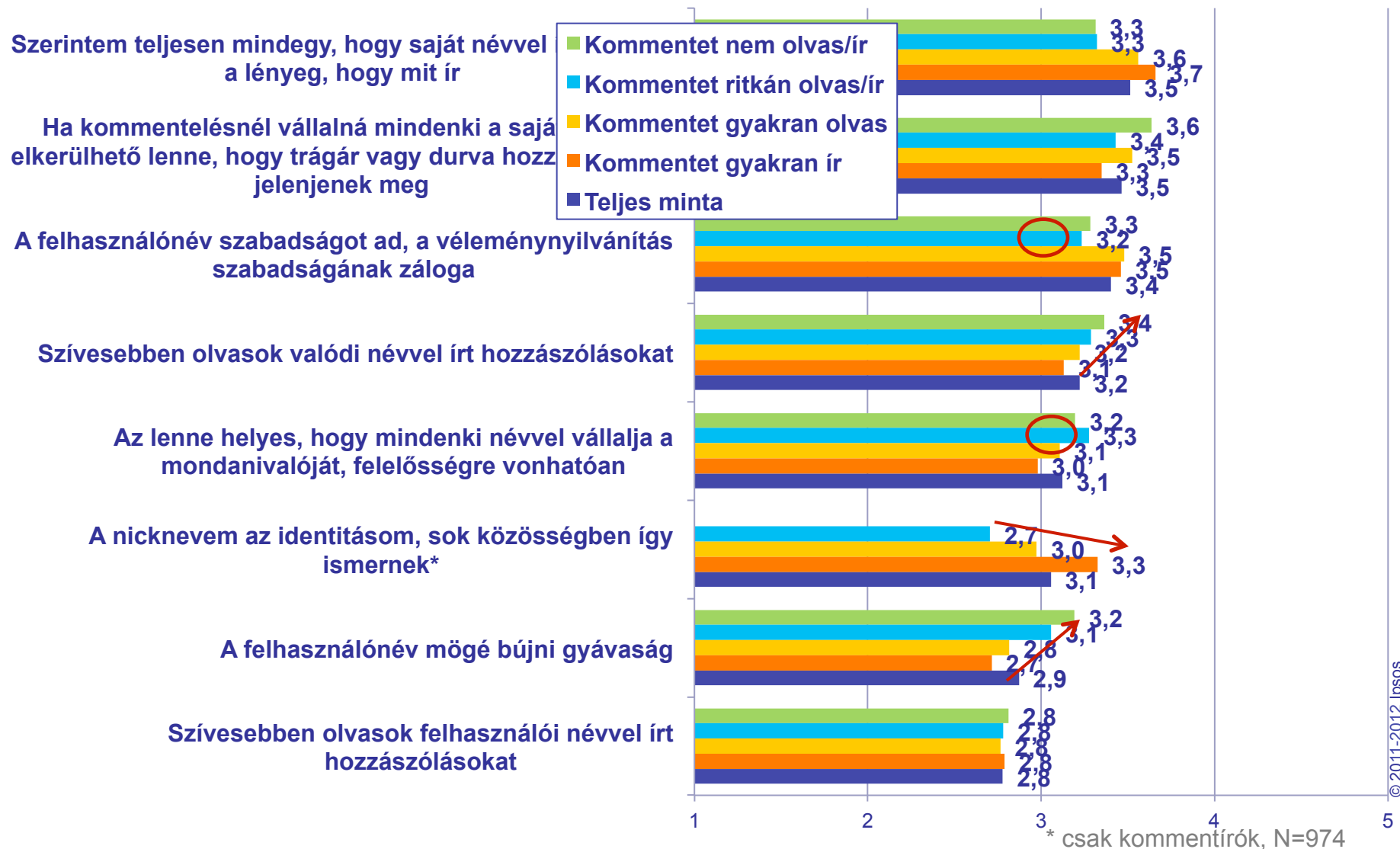
Q30. Értékelje az alábbi állításokat!

* csak kommentírók, N=974

Anonim kommentelés megítélése

Q30. Értékelje az alábbi állításokat!

Egyes kommentelők preferálása

Q31. Vannak olyan kommentelők, akiknek ha meglátja a nick-jét, a legtöbb esetben elolvassa a hozzászólását?

